

KURIER POZNANSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chełmickowski
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr 398

Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 2 września 1937

Rok 32

Poznań, 1 września

Wnioski z koniunktury węglowej

Nie wesołe perspektywy odsłania obecny okres dobrej koniunktury w polskim przemyśle węglowym...

Paradoksalne to na pozór twierdzenie jest, niestety, prawdziwe. Okazuje się bowiem wyraźnie, że nie były bynajmniej przesadzonymi alarmy o ogromnym zaniedbaniu inwestycyjnym i obniżeniu się zdolności wytwórczej naszego przemysłu węglowego z jednej strony, a z drugiej — o takiej podaży sił roboczych na rynku pracy w okręgu węglowym, że nawet dobra koniunktura nie zdoła poważnie osłabić nasilenia kwestii społecznej na Śląsku oraz w Zagłębiu Dąbrowskim i Krakowskim.

W obecnej też chwili, kiedy każdorazowe sprawozdania przynoszą wiadomości o poprawie położenia w przemyśle węglowym, stoimy wobec obawy niewystarczalności produkcji węgla i wobec faktu stałego bezrobocia szerokich mas okręgu węglowego, których nie wchłania pełny ruch na kopalniach. Są to zjawiska, które wyrosły na tle kryzysowym, a więc koniunkturalnym. Z czasem jednak zamieniły się na objaw stały i przybrały oblicze strukturalne. Mają zatem postać groźniejszą od przejściowych niedomagań, które wywołuje kryzys, ale koniunktura leczy. Wymagają też przeto niewątpliwie kuracji planowej, połączonej z wielkim wysiłkiem w całokształcie gospodarki narodowej.

O zaniedbaniu inwestycyjnym polskich kopalń węgla pisano już wiele, także i na tym miejscu. Jest ono ogromne i zaliczyć je należy do dziedziny karygodnych błędów gospodarczych, które w dzisiejszym położeniu i w przyszłości mścić się mogą po sto-kroć. Pomijając jednak sprawę winowajców, stwierdzić należy, że na zasadnicze roboty przygotowawcze i odnowienie urządzeń technicznych musi przemysł węglowy znaleźć w najbliższym czasie 200 milionów złotych, aby mógł podolać swojemu zadaniu. Jeśli zaś się zważy, jak doniosłą rolę przemysł węglowy odgrywa w całokształcie życia gospodarczego kraju, jak wpływa na inne przemysły, jaka jest jego pozycja w handlu zagranicznym i jakie jego zadania w dziedzinie obrony państwa, to sprawa inwestycji w przemyśle węglowym staje się zagadnieniem kapitalnym, o ogólnym znaczeniu. Czekają na rozstrzygnięcie, przy czym łączy się z nim ściśle postulat rentowności tego przemysłu.

Nie lepiej przedstawia się problem społeczny, związany z naszym przemysłem węglowym. Poprawa koniunktury przyniosła w tej dziedzinie ulgę o tyle, że zniesione zostały urlopy „turnusowe” i tzw. „świętówki”, czyli, że zniknęło bezrobocie częściowe. Nowych górników przyjęto natomiast stosunkowo niewiele, bo załogi kopalnia-

Krwawe walki na bagnety

Z teatru wojny na Dalekim Wschodzie — Lotnictwo japońskie decyduje o sukcesach

Szanghaj (Tel. wł.) Korespondent Havasa donosi o szczegółach zdobycia Wusungi przez Japończyków. Piechota japońska, popierana silnym ogniem artylerii i lotnictwa, wyszła z kilku punktów położonych na południe od rzeczki Wusung i po walce zdobyła fort i miasteczko.

Komunikat japoński donosi, że wielkie siły japońskie posuwają się nieustannie naprzód w kierunku Lotien, pozostawiając na swych tyłach niewielkie tylko oddziały dla oczyszczenia terenu.

Atak na Wusung odbywał się w warunkach szczególnie niekorzystnych. Zamaskowana zastawa dymową przeprowadziła się piechota przez rzeczkę, brnąc po piersi w wodzie, a przenosząc karabiny maszynowe i amunicję na wyciągniętych ponad głowę ramionach. Po przejściu rzeczki i wydostaniu się z za zasłony dymnej, żołnierze japońscy napotkali na skraju wsi na opór Chińczyków. Doszło wręcz do walki. Po godzinnych zmaganiach Chińczycy ustąpili. Atak trwał dalej. Oddziały japońskie podeszły pod fort. W międzyczasie inny oddział japoński zdobył stację kolejową mimo zaciek-

go oporu załogi chińskiej. Po kilku godzinach dalszej walki padły forty. Lotnictwo japońskie bombardowało skutecznie stanowiska chińskie pod Ktiang-Uanta i Czapei. Japończycy rozpoczęli operację, mającą na celu umożliwienie koncentracji wojsk chińskich na zachód od dworca północnego w Szanghaju na odcinku Kiang-Wan. Lotnictwo japońskie bombardowało stanowisko chińskie, a jednocześnie trwał gwałtowny ogień artylerii lądowej i dział okrętów wojennych.

Siedem samolotów japońskich pojawiło się nad Kantonem, bombardując baterie przeciwlotnicze oraz lotnisko. Chińczycy mieli podobno zestrzelić dwa samoloty, biorące udział w nalocie. Japończycy ze swej strony twierdzą, że zestrzelili jeden z samolotów chińskich, które przeprowadziły wieczoraj atak na statek amerykański „President Hoover”.

Nalot samolotów japońskich na Kanton nie ograniczył się jedynie do obiektów wojskowych samego Kantonu, gdyż samoloty japońskie zbombardowały także ważny węzeł kolejowy Sziokwan, o 150 km na północ od Kantonu. W mieście tym japońskie bom-

by lotnicze zniszczyły budynek, w którym mieściła się centrala telefoniczna. Kilkanaście osób cywilnych zostało rannych.

W Kantonie lotnicy japońscy zbombardowali poza lotniskiem wojskowym 5 placów ćwiczeń kantonńskiej akademii wojskowej. Kilku mechaników lotniczych oraz jeden żołnierz zostało zabitych, podczas gdy kilkanaście osób wśród personelu lotniska odniosło rany.

Po południu 15 japońskich samolotów zbombardowało Hang-Czeu. Chińskie samoloty myśliwskie zmusiły Japończyków do odwrotu.

Szanghaj (Tel. wł.) Jak donoszą ze źródeł angielskich, Japończycy wydali oddziałom wojskowym zakaz wkraczania do koncesji międzynarodowej. Z Szanghaju donoszą, że rząd chiński wydał rozkaz mobilizacji i powołał pod broń wszystkich zdolnych do noszenia broni obywateli chińskich.

Broń i amunicja dla Chin

Prasa francuska donosi, że Sowiety dostarczyły już do Chin pierwsze partie broni i amunicji w związku z klauzulami paktu o nieagresji. Dostawy te będą trwały do końca listopada.

„Le Jour” pisząc o dostawach podaje następujące cyfry: 320 samolotów w tym 120 myśliwskich, 200 tanków w tym 25 szczególnie ciężkich, 200 samochodów, 2500 motocykli, 3000 traktorów dla artylerii ciężkiej, 150.000 karabinów, 120.000 granatów, 60.000.00 pocisków karabinowych.

Prócz wyżej wymienionego materiału Sowiety dostarczyły rzeczoznawców wojskowych i technicznych do wszystkich dziedzin przemysłu wojskowego. Za te dostawy Chiny zobowiązały się płacić 50 pct ich wartości w złocie.

Ruch we Władywostoku

Agencja „Kokutsu” donosi, że Władywostok przerobiono na bazę całej sowieckiej floty dalekowschodniej. Sztabowi we Władywostoku podporządkowano ostatnio również flotyllę torpedowców, kursujących po rzekach Amur i Ussuri. Liczba znajdujących się we Władywostoku szybkobieżnych łodzi torpedowych, samolotów bombowych itp. wzrasta z wielką szybkością. Szczególnie niebezpieczną jest zdaniem prasy japońskiej duża ilość łodzi podwodnych, zagrażających liniom łączności Japonii z kontynentem. Władywostok, według określenia przedstawicieli armii kwantuńskiej, coraz więcej zaczyna przypominać „wystrzony nóż, wymierzony w najczulszą flankę Japonii”.

Zlikwidowana manifestacja komunistyczna

Sztab organizacyjny manifestacji osadzono w areszcie

Warszawa. (Tel. wł.) Dziś miały się odbyć w Warszawie demonstracje młodzieży komunistycznej z okazji obchodu międzynarodowego dnia młodzieży. Władze bezpieczeństwa w ciągu ostatnich dni przeprowadziły szereg rewizyj i aresztowań wśród agitatorów

komunistycznych.

Wczoraj cały sztab obchodu w liczbie 27 osób osadzono w areszcie.

Dzisiejsze manifestacje spaliły na panewce. Do godz. 12 nie zanotowano w stolicy najmniejszej próby wystąpienia wywrotowych. (w)

Aresztowania ludowców w Małopolsce

Miedzy aresztowanymi znajduje się prof. Kot

Warszawa. (Tel. wł.). Na terenie Małopolski w dalszym ciągu dokonywane są aresztowania i rewizje. — Spośród działaczy Stronnictwa Ludowego m. i. aresztowano w Tarnowie znanego adwokata Stanisława Chmiele i Władysława Witka.

Obaj aresztowani są znanymi działaczami Stronnictwa Ludowego. Aresztowano ich pod zarzutem organizowania strajku rolnego i agitacji strajkowej. Jednocześnie władze opiekowały lokal Stron. Ludowego w Tarnowie.

Aresztowanego w Zakopanem profesora U. J. dra Stanisława Kota odwieziono pod eskortą do Krakowa i osadzono w areszcie śledczym. Nadto

dokonano w Krakowie całego szeregu sensacyjnych aresztowań wśród działaczy Stronnictwa Ludowego.

W powiecie podhajeckim aresztowano 8 przywódców. Wszyscy aresztowani stoją pod zarzutem organizacji strajku rolnego.

Urząd wojewódzki w Krakowie wydał komunikat, z którego wynika, iż wojewoda przyjął delegację z powiatu krakowskiego, która potępiła akcję strajkową i terrorystyczne formy strajku rolnego. Wojewoda zapewnił delegację, iż dołoży wszelkich starań, by przyjąć z pomocą i zarządzi wszystko, aby bezpieczeństwo, spokój i ład był w pełni utrzymany. (w)

ne zwiększyły się tylko o 10.000 robotników. Kilkudziesięciotysięczna zatem masa bezrobotnych niezbyt się zmniejszyła, przy czym warto tu zanotować ciekawy objaw, że coraz jest trudniej o wykwalifikowanego górnika w okręgu węglowym, bowiem znaczna większość bezrobotnych, to element młodociany, który nie zdołał przejść praktyki kopalnianej. W obliczu więc długotrwałego bezrobocia powstaje nowe zjawisko, a to braku wykwalifikowanych pracowników.

Jak pisaliśmy niedawno, skrócenie czasu pracy w górnictwie węglowym,

które niezadługo wejdzie w życie, również nie wpłynie zasadniczo na zwiększenie zatrudnienia w kopalniach, pozostawiając nadal otwartą sprawę zużytkowania tysięcy bezproduktywnych rąk na Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim i Krakowskim. Być może, że gdyby poprawie koniunktury towarzyszyło otwieranie unieruchomionych kopalń, co jest jednak związane z wielkimi nakładami pieniężnymi, to na tej drodze znalazłaby poważniejsze rozwiązanie i sprawa społeczna. Dziś z poprawą koniunktury nie idzie w parze zasadnicza poprawa na rynku pra-

cy. I to zagadnienie nie może być pущczone na wody przypadku, ale czeka na rozstrzygnięcie i działanie.

Trudno nam przesądzać formy w jakich dokonane być winno odrobienie zaniedbań inwestycyjnych w przemyśle węglowym oraz likwidacja kwestii społecznej w okręgu węglowym. Nie są to sprawy, które się rozstrzyga pociągnięciem pióra. Wymagają one mądrej i celowej polityki gospodarczo-społecznej we wszystkich jej przejawach.

A wiadomo, jak wiele błędów popełnia się dziś w tej dziedzinie.

Napady na Morzu Śródziemnym

Rząd francuski zaniepokojony aktami gwałtu na Morzu Śródziemnym, dąży do porozumienia państw śródziemnomorskich

Paryż. (PAT). Inicjatywa rządu francuskiego zawarcia porozumienia przez wszystkie państwa śródziemnomorskie została powitana z zadowoleniem przez polityczne koła Paryża. — Rząd francuski zgodnie ze swą dotychczasową metodą zwrócił się w tej sprawie najpierw do rządu brytyjskiego. Charge d'affaires francuski w Londynie Roger Cambon, zastępujący nieobecnego ambasadora Corbina przedłożył min. Edenowi, konkretnie opracowany projekt tego porozumienia. Minister Eden ze swej strony zawiadomił Cambona, że prześle natychmiast ten projekt do przestudiowania premierowi Chamberlainowi, przebywającemu na wakacjach, w posiadłości króla Jerzego Balmoral.

Opinia francuska śledzi nadal z niepokojem powtarzające się coraz częściej akty napadów i zatrzymywania statków handlowych na Morzu Śródziemnym. Każdy dzień przynosi szereg niepokojących wydarzeń. We wtorek prasa zanotowała kilka takich incydentów, między nimi pościg tajemniczej łodzi podwodnej za statkiem francuskim „Teofil Gautier” na Morzu Egejskim oraz zbombardowanie hi-

spańskiego rządowego statku „Ciudad Real” w pobliżu portu Vendre.

Poza tym w portach francuskich władze bezpieczeństwa są stale w stanie alarmowym. W pobliżu Frontignan wybuchły dwa pociski wystrzelone z morza, które wywołały prawdziwą panikę wśród ludności. Władze portowe w Brest zostały poważnie zaniepokojone wejściem do portu rządowej podwodnej łodzi hiszpańskiej „C 11”, która wbrew wszelkim przepisom morskim wpłynęła do portu w nocy.

Prasa podaje prócz tego szereg interesujących informacji z Marsylii na

temat statku panamskiego „Gyuri”, płynącego pod flagą brytyjską, który po załadunku szeregu skrzyń w porcie greckim Pireus wyszedł do Marsylii. Wkrótce po opuszczeniu Pireusu wybuchł na statku pożar, którego nie udało się opanować, tak że po długiej i bezskutecznej walce z ogniem kapitan zdecydował się na porzucenie statku i osadzenie go na mieliźnie w Colbieres, niedaleko Marsylii.

Komisarz policji francuskiej po zbadaniu ładunków stwierdził, że wiozł on 520 skrzyń amunicji. Statek obłożony został sekwestrem.

Koniec obrad Małej Ententy

Bukareszt (ATE). We wtorek w południe zakończone zostały obrady Małej Ententy w Sinaju. Premier Stojadinowicz i minister Krofta wyjechali w nocy.

Jak donosi prasa z Sinaja, poseł węgierski w Bukareszcie, Bardossy, który odbył wczoraj rozmowę z ministrem spraw zagranicznych Antonescu, miał dzisiaj kolejne konferencje z jugosłowiańskim premierem Stojadinowiczem i czechosłowackim ministrem spraw zagranicznych.

Specjalny sprawozdawca pisma „Ma-

gyarsäg” potwierdza wiadomość, że jednym z głównych przedmiotów obrad była sprawa dobrojenia Węgier. Wedle tych informacji ministrowie trzech państw, obradujących w Sinaju, zajęli stanowisko, że dobrojenie Węgier mogłoby nastąpić po uprzedniej zgodzie tych państw i przeciwstawiali się faktowi dokonaniu. Pismo węgierskie ze swej strony oświadcza, że Węgry znowu stoją na stanowisku, iż równouprawnienie Węgier nie może być uzależnione od jakichkolwiek warunków.

Manewry armii austriackiej

odbędą się w Dolnej Austrii i będą dostępne dla publiczności

Wiedeń. (PAT). Kanclerz Schuschnigg udał się wczoraj na największe w okresie powojennym manewry, rozbudowanej poważnie w tym roku armii austriackiej, które odbędą się na terenie Dolnej Austrii.

Na zaproszenie ministerstwa obrony krajowej wezmą po raz pierwszy udział w manewrach specjalnie przybyłe misje wojskowe Włoch i Niemiec. Delegację włoską prowadzi gen. ks. Murary delle Cortebra, a na czele de-

legacji niemieckiej stoi gen. brygady Schmidt oraz płk. Wandel, szef sztabu inspektoratu artylerii. Ponadto w manewrach wezmą udział specjalna misja wojskowa węgierska, attaches wojskowi, akredytowani przy rządzie austriackim, oraz szereg dyplomatów.

Dla celów propagandy, manewry będą dostępne w całym szeregu punktów dla szerokiej publiczności, której specjalnie wyznaczeni oficerowie będą udzielać odpowiednich wyjaśnień.

Prowokacja komunistów hiszpańskich

Paryż. (PAT). Prasa donosi z Biarritz, iż na tarasie jednej z tamtejszych kawiarni grupa komunistów hiszpańskich zachowywała się prowokacyjnie w stosunku do innych osób, siedzących w kawiarni i zaczęła nawet w obelżywy sposób wyrażać się o Francji.

Jeden z komunistów wyjął z kiesze-

ni paczkę banknotów francuskich i podpałił je na znak pogardy. Policja aresztowała go. Jest to, jak się okazało, stały mieszkaniec przedmieścia paryskiego St. Denis i nazywa się Vincens Vidal.

Prowokacja komunistyczna wywołała żywe oburzenie wśród mieszkańców Biarritz.

ujednostajnienia poglądów. W ciągu nocy z poniedziałku na wtorek opracowany został tekst, który w dniu dzisiejszym przedłożony zostanie prezydentowi i radzie ministrów. Zwyciężył pogląd partii socjalistów - radykałów, którzy wypowiedzieli się za stworzeniem przedsiębiorstwa państwowego z uwzględnieniem opinii i praw akcjonariuszy.

Nowy dyrektor opery warszawskiej

Warszawa. (Tel. wł.). Stanisław Czapelski, b. dyr. opery poznańskiej, objął administrację opery warszawskiej. (w)

Nowa fabryka

Warszawa. (Tel. wł.). W Sandomierzu ma powstać wielka mechaniczna rzeźnia połączona z fabryką konserw. (w)

Proces Michalskiego

Warszawa. (Tel. wł.). Według obiegających w kuluarach sądowych pogłosek proces dyrektora departamentu w Ministerstwie Skarbu Michalskiego i znanego działacza rzemieślniczego Idzikowskiego, oskarżonych o łapownictwo, odbędzie się w połowie września. Na przyspieszenie terminu procesu wpłynął proces Lubowickiego. (w)

Habilitacje

Warszawa. (PAT). Minister Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. zatwierdził szereg habilitacji w szkołach akademickich.

Na Uniwersytecie Poznańskim habilitowani zostali: dr Jan Olkiewicz docentem chorób skórnych i wenerycznych na wydziale lekarskim i dr Romuald Spychalski docentem chemii fizycznej na wydziale matematyczno-przyrodniczym.

Ustąpienie red. Czarnockiego

Warszawa. (Tel. wł.). Naczelny redaktor „Dziennika Porannego” Jan Czarnocki ustąpił z zajmowanego stanowiska. Powodem były różnice zdań nad sprawami wydawniczymi i tarcia, jakie wynikły między nim a Zw. Nauuczycielstwa Polskiego.

Zarząd tego wydawnictwa podniósł cenę prenumeraty, na co nie zgodził się p. Czarnocki. Jak słychać, p. Czarnocki wystąpił z „Dziennika Porannego” nie godząc się również na kierunek polityczny pisma. (w)

Gen. Haller w Borysławiu

Warszawa. (Tel. wł.). W Borysławiu odbyło się poświęcenie sztabu miejscowego oddziału Zw. Hallerczyków. Na uroczystości obecny był gen. Józef Haller. Po uroczystości odbyła się defilada, w której wzięli udział przedstawiciele Stronnictwa Ludowego. (w)

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 1. 9. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych poszukiwano 5% poz. konwers. — większe odcinki — po 61,50 — bez oddawców.

W papierach lokacyjnych P. Z. K. doszło do notowania jedynie 4½% złotych listów zast. serii L. po 58,— w zaofiarowaniu.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych poszukiwane Bank Polski po 105,— bez oddawców, natomiast obracano i notowano akcje H. Cegielski po 23,— w płaceni.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

4½% złote listy zast. serii L. Pozn. Ziem. Kred. 58,— O.

Akcje bankowe i przemysłowe Cegielski H. 23,— P. Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 1. 9. 1937 r.

STANDARTY: Pszenica 742 g/l.

Ceny transakcyjne:

Zyto zdatne do przemiału 120 tonn 23.50

Ceny orientacyjne:

Zyto zdatne do przemiału 22.75— 23.00

Uspokojenie spokojne. 31.50— 32.00

Pszenica 22.00— 23.00

Jęczmień browarowy 19.00— 19.50

Jęczmień 700—717 g/l. 20.00— 20.50

Uspokojenie stałe. 19.25— 20.00

Owies 32.75— 33.75

Maka żytnia gat. I 50% 31.25— 32.25

Maka żytnia gat. II 50-65% 24.25— 25.25

Uspokojenie spokojne. 51.75— 52.25

Maka pszen. gat. I wyc. 0-30% 47.75— 48.25

Maka pszena gat. I 0-50% 45.75— 46.25

Maka pszena gat. II 30-65% 42.75— 43.25

Maka pszena gat. II-A 50-65% 38.75— 39.25

Maka pszena gat. III 65-70% 36.75— 37.25

Uspokojenie spokojne. 15.75— 16.50

Otreby żytnie stand. 17.75— 18.00

Otreby pszenne grube stand. 17.00— 17.25

Otreby pszenne średnie stand. 15.50— 16.50

Otreby jęczmienne 55.00— 57.00

Rzepak zimowy 38.00— 38.00

Gorzczyca 42.00— 45.00

Siemię lniane 38.00— 40.00

Groch Wiktoria 23.00— 24.50

Groch Folgera 22.00— 23.50

Mak niebieski 77.00— 80.00

Makuch lniany w aflach 25.25— 25.50

Makuch rzepak w aflach 20.50— 20.75

Makuch słon. w aflach 42—43% 25.25— 26.00

Słoma pszena luzem 4.45— 4.70

„ pszena prasowana 4.95— 5.20

„ żytnia luzem 4.80— 5.05

„ żytnia prasowana 5.55— 5.80

„ owsiana luzem 4.85— 5.10

„ owsiana pras. 5.35— 5.60

„ jęczmienn luzem 4.55— 4.80

„ jęczmienna prasowana 5.05— 5.30

Siano zwykłe luzem 7.85— 8.35

„ zwykle prasowane 8.50— 9.00

„ nadnotek luzem 8.95— 9.45

„ nadnotek prasowane 9.95— 10.45

Ogólne uspokojenie spokojne

Ogólny obrót: 2749,5 tonn. w tym żyta 1174 tonn, pszenicy 220 tonn, jęczmienia 130 tonn, owsa 55 tonn

Wiadomości

Francuska aktorka kinowa Germaine Fevrier wystrzelila w Lille trzykrotnie z rewolwru do swej rywalki, którą spotkała w centrum miasta. Okazało się na szczęście, że handlarz broni sprzedał jej ślepe naboje.

General angielski Crozier, który w czasie wojny światowej dowodził 40 dywizją i posiadał wiele wysokich odznaczeń oraz orderów, zmarł w wieku lat 58 w miejscowości Walton-on-Thames.

W połowie września przybyć ma do Polski szef sztabu armii lotewskiej gen. Hartmanis w towarzystwie kilku oficerów. Gen. Hartmanis przybywa do Polski na manewry.

W Galacu wydarzył się wstrząsający wypadek. W domu urzędnika bankowego Chiriaka dezynfekowano piwnicę, używając do tego celu znaczną ilość chemikaliów i zamykając hermetycznie drzwi. Po pewnym czasie jedna z osób weeszła do piwnicy, która padła zatruta gazami. Pozostali członkowie rodziny pospieszyli jej z pomocą i również ulegli zatruciu. Ogółem 4 osoby zmarły na miejscu a 1 walczy ze śmiercią w szpitalu.

Z Singapore donoszą, że Syjam zamierza w stosunku do konfliktu chińsko-japońskiego zachować politykę ścisłej neutralności. Wiadomości o politycznych i gospodarczych wpływach, wywieranych przez Japonię na Syjam są pozabawione podstaw.

W Cosmen (stan Indi na) nastąpiło zderzenie między autobusem a samochodem prywatnym. 7 osób zostało zabitych na miejscu a 35 ciężko rannych. Autobus spłonął.

Kontrtorpedowiec rządu walenckiego „Jose Luis Diez”, który był uszkodzony w czasie ataku lotniczego w ubiegłym tygodniu, przybył do portu Falmouth. Po dokonaniu napraw, kontrtorpedowiec odda się do dyspozycji ambasady hiszpańskiej w Londynie.

Na wielkiej konferencji związków zawodowych, uchwalono rezolucję, żądającą wprowadzenia przez St. Zjedn. embargo ekonomicznego wobec Japonii.

Do Paryża przybył wiceminister spraw zagr. St. Zjedn. Welles, wybitny współpracownik i przyjaciel prezydenta Roosevelta.

Oficerowie rezerwy wojsk angielskich w Indiach powołani są w ostatnich czasach do służby czynnej. Zarządzenia te stoją w związku z wysyłką wojsk indyjskich do Chin.

W Cambridge nastąpiło zderzenie dwóch samolotów wojskowych, przy czym jedna maszyna spadła, a lotnik poniósł śmierć na miejscu, drugi z samolotów zdołał wylądować. Wypadek ten jest 57 z kolei w lotnictwie brytyjskim w roku bieżącym, przy czym liczba lotników, którzy ponieśli śmierć, wynosi 91.

W hiszpańskim kościele w Rzymie odprawiono uroczyste Te Deum z powodu zdobycia Santanderu. Na mszy św. był ambasador hiszpański przy Kwirynale oraz personel obu ambasad.

Ojciec św. przyjął na audiencji w Castelgandolfo charge d'affaires rządu gen. Franco przy stolicy apostolskiej markiza d'Aycinena.

W Bukareszcie podpisano umowę w sprawie uruchomienia linii powiatowej Rzym — Białogród — Bukareszt.

Znany lotnik sportowy Karol Schwalbe będący jako oficer rezerwy na ćwiczeniach w wojsku, spadł wczoraj na północny zachód od Stralsundu do morza. Schwalbe oraz towarzyszący mu podoficer utonęli.

Ojciec św. przyjął na prywatnej audiencji radcę nuncjatury w Warszawie msgr. Pacini.

Nie będzie nowych ambasad

Warszawa. (Tel. wł.). Obiegają pogłoski, że sprawa podniesienia poselstwa polskiego w Bukareszcie i rumuńskiego w Warszawie do rangi ambasady została odroczone na dłuższy czas. Prawdopodobnie stoi to w związku z odroczeniem wizyty marsz. Smigłego w Bukareszcie. (w)

Mussolini u Hitlera

Paryż. (Tel. wł.). Agencja Havasa donosi z Rzymu: Wiadomość o podróży Mussoliniego do Niemiec w dn. 25 września potwierdza się. Mussolini spędzi pierwszy dzień w Berchtesgaden w towarzystwie kanclerza Hitlera, z którym omówi szereg zagadnień politycznych.

W dn. 26 września odbędzie się w Monachium i jego okolicach szereg manifestacji i uroczystości. Szefowi rządu włoskiego towarzyszyć będzie prawdopodobnie min. Ciano, gen. Russo, szef sztabu generalnego armii włoskiej oraz kilku dostojników wojskowych.

Upaństwowienie kolei francuskich

Paryż. (ATE). W sprawie upaństwowienia kolei francuskich doszło w ub. poniedziałek do zasadniczego

Ze szkoły „kapłanów Trzeciej Rzeszy“

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego“)

Berlin, 29 sierpnia

Dla nowego ustroju Niemiec typowy jest system wychowania politycznego: z jednej strony drabina organizacyjna dla „szarego obywatela“, której najniższym szczeblem są kadry „Hitler-Jugend“, a wyższymi stadiami partia z formacjami bojowymi S. A., z drugiej zaś niezależne wychowanie elity.

To ostatnie ma również swoje stadia. U dołu zaczyna się tzw. „Hitler-Schule“, do której eliminuje partia z innych szkół Rzeszy młodzież najbardziej zdarną dla reżimu. Wreszcie ukoronowaniem wykształcenia w nowym duchu, niejako uniwersytetem partyjnym, jest tzw. „Ordensburg“, — nazwa celowo przypominająca ducha „zakonu“.

Rok temu otwarto pierwsze trzy klauzury „zakonne“ tego typu, jedną w Nadrenii, drugą w Bawarii, wreszcie trzecią w Pomeranii, w pobliżu pogranicza polsko-niemieckiego. Corocznie ma się wybierać 1.000 nowych kandydatów spośród młodzieży i osadzać w zamkach zakonnych na okres czterech lat.

Jest to najwyższy szczebel przygotowania ideologicznego w partii, najwyższy stopień wtajemniczenia, który osiągają tylko nieliczni. Przywodzi to na myśl owe znane w przeszłości ustroje społeczne, które dzieliły rządzących od rządzonych: — kastę kapłańską od masy wiernych.

Nie jest przypadkiem, iż w całym aparacie hitlerowskich „Ordensburgów“ panuje terminologia, wzięta z rycerskich zakonów średniowiecza: „burgrabia“, „junkrzy“, „refektorium“ itp.

W tych dniach przeprowadzano w nadreńskiej klauzurze zamku Vogelsang eliminację kandydatów na tzw. junkrów, którzy rozpocząć mają w jesieni swe 4-letnie ćwiczenia. Wybór tegoroczny miał może szczególniejsze znaczenie pedagogiczne, bowiem zużytkowano pierwsze doświadczenia okresu rocznego chcąc porównać teorię z praktyką.

Przeglądu dokonywał osobiście szef organizacji przysposobienia dr Ley, a mowa jego zawierała szereg dalszych wskazań na przyszłość.

Mówił o harmonii ciała i ducha, która dominować musi w nowym typie Niemca-wodza. „Ordensburg“ nie ma być szkołą w dawnym znaczeniu, nie ma kultywować wiedzy ani zamiłowania dla absolutnej nauki. Jest wychowaniem obywatelskim w duchu rasowych ideałów Trzeciej Rzeszy, gdzie siła i osobista ciężka praca stoją na czele przykazań, a w zdrowym ciele rozwijać się ma zdrowie moralne.

Stosownie do tych wskazań wielką rolę gra na „zamekach zakonnych“ wychowanie fizyczne, połączone z ćwiczeniem odwagi i kunsztu dowodzenia. Wychowankowie znać muszą pierwszorzędnie musztrę i obchodzenie się z bronią, każdy uczy się szermierki, konnej jazdy, lotnictwa, jak również nie mija go trening skoków ze spadochronami, w czym ma być szkoła ciężkiej i opanowania nerwów. Całe zaś życie junkrów ujęte jest w karby ostrej dyscypliny.

Przez coroczną eliminację tysiąca takich kandydatów spośród niemieckiej młodzieży zamierza partia uzyskać z czasem pierwszorzędny materiał „wodzowski“, nie tylko wychowany w duchu istniejących zasad hitlerowskich, ale jednocześnie zdolny wzbogacać ideologię partyjną przez własną, samodzielną pracę w partii.

A jednakże tak pojęty plan wychowania elity hitlerowskiej nasuwać począł najwidoczniej wątpliwości, skoro

dr Ley w swej mowie w Vogelsang poruszył doniosłą kwestię kontaktu przyszłych wodzów z resztą narodu. Istnieje bowiem obawa, że przez surowe oddzielenie wychowanków od praktycznego życia, zwłaszcza wychowanie junkrów w ostrej klauzurze, zdala od codziennych trosk społeczeństwa, nastąpi przewaga teorii nad praktyką i młodzi kandydaci na wodzów nie będą posiadali należytego doświadczenia życiowego.

Mają tedy według najnowszego hasła wejść junkrzy „w lud“, a społeczeństwo ma być jednocześnie zbliżone do „zamek zakonnych“. I obmyślił dr Ley oryginalny plan, jak zbliżenie to praktycznie przeprowadzić.

Chce on mianowicie w pobliżu ośmiu trzech zamków zbudować rodzaj osad wakacyjnych — hotele, restauracje, teatry — a posługując się organizacją podróży i rozrywek „Kraft

durch Freude“, chce kierować do tych osad falę ruchu wycieczkowego i urlopowego „Frontu Pracy“, by szerokim warstwom pracowniczym z całych Niemiec dać możliwość przyjrzenia się „zakonom“ z bliska. Jednocześnie wychowankowie „zakonów“ przemieszczeni byliby w wolnych chwilach z przyjezdnymi gośćmi i stworzony byłby osobisty kontakt, rozluźniający surowość życia klasztornej.

Osobliwy ten plan przyjęty zapewne będzie przez młodych mieszkańców „zamek zakonnych“ jako dobroczynne złagodzenie klauzury i w oczach kandydatów podniesie atrakcyjność 4-letniego okresu ćwiczeń.

Ale nie da się zaprzeczyć, że cały ten projekt oznacza pewien odwrót od pierwotnej linii surowej selekcji elity i stanowi krytykę pewnych krańcowych pomysłów pedagogicznych.

B. L.

Z WALK NA DALEKIM WSCHODZIE

Ładowanie nowego transportu wojska japońskiego na okręty. Za parę dni oddziały te walczyć będą w Szanghaju.

Siły powietrzne Japonii

Komunikaty z placu wojny na Dalekim Wschodzie donoszą o coraz szerszym użyciu lotnictwa. Ogromną ruchliwość wykazuje lotnictwo lądowe i morskie Japonii.

Lotnictwo było jeszcze niedawno najsłabszym działem armii japońskiej. Utrzymywano też powszechnie, że Japończycy nie mają zdolności pilotowania maszyn. Kierownice koła wojskowego z głęboką troską patrzyły na przyszłość lotnictwa japońskiego, lecz nie założyły rąk bezczynnie; rozpoczęto pracę od podstaw. Stworzono dziesiątki szkół lotniczych, przeprowadzono skrupulatną selekcję kandydatów na pilotów. Wielkim wysiłkiem udało się stworzyć lotnictwo, oddające teraz nieocenione usługi sztabowi japońskiemu.

Szkolenia narybku lotniczego dokonano w twardej szkole bez względu na ofiary. Ten sposób wychowywania urobił lotników japońskich na twardych i groźnych przeciwników.

W ciągu ostatnich lat Japonia rozbudowała swój przemysł lotniczy. Pod naciskiem kół wojskowych rząd tokijski zdecydował się na duże inwestycje budując fabryki samolotów i silników, w których dzisiaj pokrywa się całkowite zapotrzebowanie lotnictwa wojskowego i cywilnego. Japonia posiada obecnie 10 fabryk samolotów, silników i sprzętu pomocniczego.

Przemysł japoński nie ma jednak własnych konstruktorów. Sprowadza się więc co roku najlepsze maszyny zagraniczne, które się kopiuje i buduje serjennie we własnych fabrykach. Silniki są prawie całkowicie budowane na zasadach licencji, zakupionych w różnych fabrykach europejskich i amerykańskich.

Na czoło japońskiego przemysłu lotniczego wysuwają się zakłady Kawasaki Dockyard Company, które produkują 2 i 3-miejscowe samoloty wywiadowcze i bombardujące. Ostatni typ samolotu Kawasaki 92, z których bombardowano ostatnio Szanghaj, są uzbrojone czterema kara-

binami maszynowymi i wyrzutniami bomb. Przy szybkości 380 km na godzinę unoszą one do 700 kg bomb.

Druga co do wielkości fabryka Nakajima buduje samoloty myśliwskie, konstrukcji metalowej, uzbrojone w 2 karabiny Wickersa. Zaopatrzone w silniki o mocy 450 KM rozwijają szybkość ponad 300 km.

Japońskie samoloty, wzorowane na maszynach europejskich i amerykańskich, nie są jednak tak odporne, jak ich wzory, gdyż japoński przemysł lotniczy nie rozporządza surowcami najlepszej jakości. Brak własnej stali, aluminium i gumy silnie uzależnia przemysł lotniczy Japonii od zagranicy.

Dużym utrudnieniem jest brak paliwa płynnego z własnych terenów naftowych. Japonia sprowadza 3 miliony ton benzyny rocznie z zagranicy. Ewentualna blokada wybrzeży japońskich zagroziłaby najpoważniej działalność lotnictwa japońskiego i innej broni zmotoryzowanej.

Lotnictwo Japonii składa się z 12 pułków, rozlokowanych na półwyspie Korea, wyspie Formoza i w Mandżurii. W Mandżurii stacjonowane są 4 pułki lotnicze, które w chwili wybuchu konfliktu weszły od razu do akcji wojennej.

Według danych angielskich ogólny stan liczebny lotnictwa japońskiego wynosi około 1.400 samolotów, z czego około 1.000 znajduje się w akcji. 50 procent maszyn, biorących udział w działaniach wojennych, jest starszego typu i pochodzi jeszcze z lat 1927/29.

Japońskie koła wojskowe, liczące się z poważnym udziałem lotnictwa w działaniach wojennych, przygotowały się do walki. Jest ona tak zorganizowana, że na stu przeszło lotniskach, rozmieszczonych na Korei i w Mandżurii, wojskowe samoloty znajdują nie tylko zapasy materiałów pędnych, ale i pomoc techniczną i skład bomb i amunicji.

FAKTY I OCENY

Jednomysłność w sprawie Gdańska

Wyrównuje się do pewnego stopnia opinia polska w sprawie oceny ostatnich wypadków na terenie Gdańska. Nawet „sanacyjna“ „Gazeta Polska“ poruszona została postępowaniem p. Greisera i pyta:

„Czyżby Senat W. M. nie zdawał sobie sprawy z tego, że postępowaniem swym stawia rząd polski wobec nowej sytuacji? Czyżby spowodować chciał rewizję zasad i metod, którymi rząd polski kierował się dotychczas w swej polityce w stosunku do Wolnego Miasta, dążąc do oparcia współzycia Wolnego Miasta z Polską na podstawie bezpośredniego i przyjaznego porozumienia?“

Niestety, właśnie ta metoda „bezpośredniego i przyjaznego porozumienia“, stosowana przez ulicę Wierzbową, rozzuchwiała tak dzisiejsze władze gdańskie. Przestrzegaliśmy przed nią, niejednokrotnie wskazując na szkody, które wyrządza. „Gazeta Polska“ broniła metody stosowanej przez ulicę Wierzbową i dziś opadają ją wątpliwości.

Również i inne „sanacyjne“ pisma, jak „Czas“, „Kurier Polski“ itp. domagają się stanowczego postępowania w stosunku do Gdańska.

A p. minister Beck milczy..

Ferment trwa

Nie ustają pogłoski dokoła akcji „lewicy legionowej“. Ostatnio „Więźcior Warszawski“ donosi:

„że rozmowy lewicy prorządowej z opozycyjną przyspieszyła nieco wewnętrzna sytuacja polityczna, jaka wytworzyła się ostatnio. Rozmowy te dały wyniki pozytywne i wkrótce należy oczekiwać zupełnie wyraźnych i konkretnych rezultatów dotychczasowej akcji lewego strzydła obozu legionowego. Już dziś bowiem mówi się nie tylko o „frontie demokratycznym“, jako obozie politycznym, lecz także i o utworzeniu nowego związku legionistów.“

Pogłoski te należy naturalnie traktować z całą ostrożnością, boć legionści są raczej w stadium rozkładu niż krystalizacji jakichś nowych koncepcji politycznych, dokoła których zabiega kilkunastu zawiedzionych a ambitnych polityków tego obozu.

Nowi wiceministrowie?

„Słowo“ wileńskie notuje pogłoskę, że ambasador w Paryżu, p. Julian Łukasiewicz, będzie w najbliższym czasie mianowany wiceministrem spraw zagranicznych. Dotychczasowy natomiast wiceminister, p. Szembek objąć ma placówkę przy Watykanie.

To samo „Słowo“ donosi, jakoby wiceministrem rolnictwa miał być mianowany p. Sadowski, „naprawiacz“, należący do grona przyjaciół i współpracowników ministra Poniatowskiego.

Odżydzanie handlu

Akcja odżydzania handlu nie ustaje. Do stolicy zjeżdżają coraz to nowe delegacje straganiarzy żydowskich, skarżących się na brak kupujących i zmniejszające się stale obroty.

W Kielcach na tamtejszym targu przy placu Wolności „urzęduje“ stale 402 straganiarzy żydowskich, a tylko 64 chrześcijańskich. W ubiegły piątek ludność Kielc i wieśniacy okoliczni przystąpili do urządzania ghetta targowego. Stragany żydowskie przeniesiono na stronę żydowską i sporządzono linię demarkacyjną na wzór Kalisza.

W wyniku interwencji władze zarządziły przywrócenie stanu dotychczasowego.

Według wiadomości z Kolna przeprowadzono tam akcję przeciw straganom żydowskim. Podobną akcję przeprowadzono w Jedwabni i Łomży.

W Radziwiłowie w pow. grajewskim, chłopci, stojący przed sklepami żydowskimi, kierowali kupujących do sklepów chrześcijańskich. Podobnie postępowano przy straganach żydowskich na jarmarkach. W wyniku walki o polskość handlu Żydzi wynieśli się z Radziwiłowa i z 28 straganów żydowskich nie ma dzisiaj na jarmarku ani jednego.

Już w sobotę, dnia 4 września wyrusza pielgrzymka Stronnictwa Narodowego do Częstochowy.

Częstochowa czeka na narodowców z Poznania. Czy zapewniłeś już sobie udział w pielgrzymce?

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO WILDA

Zgłoszenia uczestnictwa w pielgrzymce S. N. przyjmuje p. Adam Czarczyński, Górna Wilda 82, m. 9.

KOŁO OSIEDLE

Zebrań plenarne Koła odbędą się w poniedziałek dnia 6 września rb. o godz. 20-tej w lokalu własnym przy ul. Witkowskiej.

Zgłoszenia do Częstochowy przyjmuje się u kol. Oleszaka, ul. Witkowska 18.

Tajemniczy napad na żydowską firmę

Warszawa. (Tel. wł.). Wczoraj około godz. 19 grupa złożona z 7 osób wdarła się do firmy „Union Lloyd” przy ul. Chmielnej 34. Napastnicy po sterroryzowaniu rewolwerami obecnych przystąpili do niszczenia urządzeń biura. Wszystkie akta zniszczono do jednego pokoju i polano kwasem siarczanym. Zniszczono kilkadziesiąt paszportów zagranicznych, przygoto-

wanych dla wycieczki mającej wyjechać do Rosji Sowieckiej. Po dokonaniu czynu sprawcy zbiegli.

Podczas ucieczki jeden z przechod-

niów Blumenfeld, przechodzący ulicą Marszałkowską, podstawił uciekającemu nogę, który przewrócił się i został ujęty przez policję. Należy dodać, że firma „Union Lloyd” stanowi ekspozyturę moskiewskiego „Inturistu”. Właścicielem firmy jest Szaja Szpiegel. (w)

Paroch mordercą policjanta

Warszawa. (Tel. wł.). Ze Lwowa donoszą: Ubiegłej nocy na przedmieściu Kleparowskim we Lwowie zabity został w niezwykle tajemniczych okolicznościach posterunkowy policji Paweł Maćkowski.

Około godz. 2 w nocy Maćkowski, idący z posterunkowym Wiśniewskim, usłyszeli krzyki: Ratunku! — po czym ujrzeni mężczyznę, biegnącego w kierunku toru kolejowego. Obydwaj rzucili się za nim w pogoń. Nieznajomy

odwrócił się i strzelił w kierunku policjantów kładąc trupem post. Maćkowskiego. Post. Wiśniewski zatrzymał mordercę i doprowadził go do komisariatu.

Okazało się, iż zabójcą posterunkowego jest paroch parafii grecko-katolickiej św. Andrzeja na Kleparowie Włodzimierz Jacentiv. Zaprzecza on, iż zastrzelił policjanta i odmawia wszelkich wyjaśnień, dotyczących przebiegu zajścia. (w)

Tylko polskie reklamy

Warszawa. (Tel. wł.). Komisariat rządu przygotowuje przepisy wykonawcze do ustawy przemysłowej o szyldach i o obowiązku oznaczenia firm. M. i. przepisy przewidują, iż szyldy i reklamy będą mogły być wywieszane tylko w języku polskim. W żydowskich dzielnicach Warszawy do chwili obecnej jest bardzo wiele reklam w języku żydowskim. (w)

Przepisy powinny być — rzecz zrozumiała — rozciągnięte na całą Polskę.

Ciągnięcie dolarówki

Warszawa. (Tel. wł.). Dziś w gmachu Ministerstwa Skarbu odbywa się ciągnięcie pożyczki dolarowej. Większe wygrane padły na następujące numery: 40 tys. dol. — 533789, 8 tys. dol. — 1312096.

Wandalizm żydów

Warszawa. (Tel. wł.). Przed miesiącem na terenie posesji przy ul. Mostowej 14 w Wilnie, należącej do żydowskiej gminy wyznaniowej, odkryto przypadkiem niezwykle ciekawe szczątki baszty ochronnej.

Odkryciem zainteresowały się władze miejscowe i poinformowano gminę żydowską o wartości zabytkowej odkrytego obiektu.

Gmina żydowska nie uszanowała zabytku i szczątki baszty samowolnie całkowicie zniszczyła, za co będzie pociągnięta do odpowiedzialności karnej. (w)

Przy zaburzeniach czynności jelit i żółtaczki oraz obrzmiałej wątrobie szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa stosowana rano przez pewien czas działa szybko, łagodnie i niezawodnie. Tg 21 485

SPORT

Oficjalne wyniki krajowych zawodów lotniczych

W klasyfikacji krajowych zawodów lotniczych zaszły dość duże zmiany, po otrzymaniu wszystkich meldunków z trasy. Oficjalny wynik zawodów przedstawia się następująco:

1. Aeroklub warszawski (6 samolotów, które uczestniczyły i ukończyły zawody), zdobył przeciętnie 94 punkty na każdego z członków ekipy. 2. Aeroklub lwowski (6 samolotów) 88,5 pkt. 3. Aeroklub gdański (6 samolotów) 87,4 pkt. 4. Aeroklub PWS. (4 samoloty) 79,8 pkt. 5. Aeroklub wileński (4 samoloty) 77,9 pkt. 6. Aeroklub poznański (3 samoloty) 72,7 pkt. 7. Aeroklub krakowski (2 samoloty) 68,8 pkt.

Rozdanie nagród zwyciężcom ekipom odbędzie się w połowie października. Połączone ono będzie z rozdaniem nagród zwycięzcom krajowych zawodów balonowych o puchar im. pulk. Wańkowicza (które odbyły się w końcu maja rb.), zwycięzcom krajowych zawodów szybowcowych, które odbyły się w połowie sierpnia w Inowrocławiu, oraz zwycięzcom zawodów motoszybowcowych, które odbędą się w Warszawie w dniu 5 października.

Automobilizm

Zjazd gwiazdzisty do Gniezna. W niedzielę 3 października urządza Automobilklub Wielkopolski w porozumieniu z klubami afiliowanymi konkurs otwarty pn. „Zjazd gwiazdzisty na zakończenie Roku Wielkopolski do Gniezna”.

Klasyfikacja uczestników zjazdu nastąpi w dwóch kategoriach, sportowej i turystycznej, według specjalnego regulaminu, który obecnie opracowuje i wysyła Automobilklub Wielkopolski w Poznaniu.

Dla zwycięzców zjazdu przewidziane są nagrody odrębne w każdej kategorii, a mianowicie jedna zespołowa, dalej nagrody indywidualne i specjalne. Poza tym wszyscy sklasyfikowani zawodnicy otrzymają artystyczne plakiety pamiątkowe.

Regulamin zjazdu gwiazdzistego do Gniezna wysyła, zgłoszenia przyjmuje i wszelkich informacji w tej sprawie udziela sekretariat Automobilklubu Wielkopolski w Poznaniu, Fr. Ratajczaka 15.

Lekka atletyka

Rekord 1 mili. Jak donosiliśmy, w tych dniach biegacz amerykański Wooderson ustanowił nowy rekord świata w biegu na jedną milę ang. Z okazji tej notujemy krótką historię tego rekordu:

Pierwszy rekord świata ustanowił Anglik W. G. George w r. 1885 wynikiem 4:18,4.

W 9 lat później, w 1894 r. Szkot Facon poprawił wynik wyższy o 0,2 sek. Wprawdzie w międzyczasie George uzyskał w roku 1886 wynik 4:12,7, czas ten jednak nie został nigdy oficjalnie uznany.

W r. 1895 wspomniany już Bacon poprawił znów wynik rekordowy na 4:17 min. W tym samym roku jednak biegacz amerykański Conneff zanotował wynik 4:15,6. Rekord ten został nienaruszony przez 16 lat.

W r. 1911 Amerykanin Jones uzyskał czas 4:15,2 min., a w 1912 r. 4:14,4.

W trzy lata później pojawił się wspaniały talent Tabera. Zawodnik ten w 1915 r. ustanowił nowy rekord dystansu wynikiem 4:12,6. Rekord pozostał długo własnością St. Zjednoczonych i dopiero w r. 1923 słynny biegacz fiński Paavo Nurmi ustanowił nowy rekord wynikiem 4:10,4.

Dopiero po 8 latach francuski biegacz Ladoumègue w 1931 r. wpisał własne nazwisko w tabelę tego dystansu wynikiem 4:09,2. W 1933 r. nowy rekord świata ustanowił nowozelandczyk Lovelock — 4:07,6. W dwa lata później biegacz amerykański Cunningham poprawił rekord na 4:06,8. Ten ostatni wynik był właśnie przed kilkoma dniami szczęśliwie zaatakowany przez Woodersona.

Mała olimpiada lekkoatletyczna w Katowicach. Jak już podaliśmy, odbędzie się w Katowicach w dniu 12 września wielkie międzynarodowe zawody lekkoatletyczne, zorganizowane przez miejscową Pogoń. Udział w tych zawodach wezmą wybitni lekkoatleci Finlandii, Węgier, Niemiec, i Austrii obok najlepszych zawodników polskich.

Z Finlandii organizatorzy zaprosili Salminena.

Z Niemiec ma przyjechać Mauermayer, Harbig, Laqua, Hartmann i Blask.

Z Austrii zaproszony został Proksch.

Z Węgier zapowiedzieli swój przyjazd Szabo i Kelen.

Z zawodników krajowych wezmą udział

Szykany niemieckie wobec polskiego jachtu

Gdynia. (Tel. wł.). Jacht „Hetman” Oficerskiego Yacht Klubu, który z Gdyni wyjechał na wody wschodniego Bałtyku w podróż ćwiczebną pod dowództwem Zbigniewa Szymańskiego i załogą, składającą się z uczestników kursu żeglarskiego dla juniorów, został po wizycie w awan-porcje Piławy już na wodach neutralnych przytrzymany przez łódź motorową niemieckiej policji wodnej i zmuszony do powrotu do Piławy pod groźbą rewolwerów.

W Piławie na pokład jachtu weszło kilku policjantów oraz funkcjonariusze służby śledczej i przeprowadzili skrupulatną rewizję, w której wyniku zabrali kilka aparatów fotograficznych, mapę okretową, dziennik nawigacyjny, wszystkie dokumenty jachtu oraz notesy, bruliony, a nawet całą prywatną korespondencję. Zakwestionowane rzeczy spakowano do walizki i zabrano do urzędu policyjnego, prowadząc tam równocześnie kapitana

jachtu Szymańskiego i jego zastępcę.

Przy „Hetmanie” pozostawiono posterunek policyjny. W urzędzie policyjnym obu zatrzymanych żeglarzy polskich przesłuchano i poddano rewizji osobistej, w której wyniku kpt. Szymańskiemu zabrano jego portmonetkę i notes.

Po kilkugodzinnych badaniach, około wieczora obu zatrzymanych zwolniono, polecając im jednak pozostać w Piławie do następnego dnia. Nazajutrz oświadczone im, że wszystko jest w porządku — zwrócono wszystkie zabrane rzeczy, a więc i aparaty fotograficzne z filmami. Następnie jacht wyholowano na redę portu i tu dopiero zwolniono spod eskorty policyjnej.

Przypuszczalnie sprawa ta znajdzie echo na terenie międzynarodowego związku żeglarskiego. Pirackie metody policji niemieckiej, stosowane wobec polskiego jachtu, powinny tam zostać należycie napiętnowane.

w tej imprezie Wajsówna, Kucharski, Noji, Gassowski, Klemczak, Soldan, Wirkus, Nowacki, Turczyk, wreszcie najlepsi lekkoatleci Śląska z Cezikową, Sznajdrem, Węglarczykiem, Chmielem, Drodzowskim i Skolikiem na czele.

Piłka nożna

Półfinał o mistrzostwo Polski juniorów. W dniu 12 września w Warszawie jako przedmec spotkania międzypaństwowego Polska — Dania, rozegrany zostanie półfinał piłkarski o mistrzostwo Polski juniorów.

Rozgrywki eliminacyjne odbyły się już na obozie w Kozienicach. Do rundy finałowej weszły następujące drużyny juniorów: Wisła, Pogoń, KPW Poznań i Widzew.

Reprezentacyjne składy naszych piłkarzy na międzynarodowe spotkania z Danią w Warszawie i Bułgarią w Sofii (12 września) ustalone zostaną we czwartek. Kierownikami ekspedycji do Sofii będą p. Mallow, Nikolski i Frank.

Piłka ręczna

K. S. „H. Cegielski” utworzył nową sekcję gier sportowych. W skład kierownictwa weszli pp.: kierownik — Plużek, zastępca — Prażmowski, sekretarz — Sztam, kapitan sportowy — Wiczorek.

Zapisy na członków przyjmuje sekretariat klubu ul. Górna Wilda 180, we wtorki i czwartki od godz. 17 do 19.

Pięściarstwo

Niemcy pokonały w Trieście zespół Włoch 10:6.

W piórkowej — Miner (N) wypunktował Cortonesi, w lekkiej — Nürnberg (N) — Rea, w średniej — Baumgarten (N) — Bonadio, w półciężkiej — Pietsch (N) — Scherla, w ciężkiej — Runge (N) — Lazari.

Włosi zwyciężyli w następujących wagach: w muszej — Zucca wypunktował Kaisera, w koguciej — Sergio — Wilkego, w półśredniej — Pittori — Muracha.

Pływanie

W Kościanie odbyły się zawody zorganizowane przez tamtejszą Unię przy pomocy POZP a z udziałem zawodników poznańskiej Warty. Zawody, odbywające

Zgon kardynała Bisletiego

Zmarł w Rzymie opatrzony św. Sakramentami i błogosławieństwem papieskim śp. kardynał Gaetano Bisletti, prefekt św. Kongregacji Seminariów i Uniwersytetów. Wiadomość o śmierci zakomunikowana została natychmiast Ojcu św., który głęboko tą smutną wieścią przejęty udał się bezzwłocznie do swej kaplicy prywatnej, gdzie długi czas na głębokiej trwał modlitwie. Pogrzeb zmarłego kardynała odbędzie się w Rzymie. Prefekt ceremonij papieskich ks. prał. Respighi udał się dziś do Castelgandolfo, by otrzymać od Ojca św. bliższe wskazówki w sprawie uroczystości pogrzebowych.

Śp. Gaetano, markiz Bisletti urodził się w Veroli dnia 20 marca 1856 r. Po ukończeniu Kolegium Capranicense a następnie Papieskiej Akademii „dei Nobili Ecclesiastici” doktorat św. Teologii i filozofii uzyskał w Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim. Święcenia kapłańskie otrzymał w roku 1879. Wkrótce potem pozyskał godność tajnego szambiana Leona XIII a następnie „maestro di camera”. W r. 1904 od papieża Piusa X otrzymał tytuł major-domusa. Przez tegoż papieża, ciesząc się jego wielkim poważaniem, wydelegowanym był w r. 1911 dla pobogłosławienia związku małżeńskiego arcyksięcia Karola, późniejszego cesarza Austrii i króla Węgier. Na konsystorzu dn. 27 listopada 1911 r. podniesiony został do purpury kardynalskiej z tytułu diakonu S. Agata dei Goti, który to tytuł zachował również po otrzymaniu godności kardynała prezbitera na konsystorzu dn. 17 grudnia 1928 r. Od r. 1915 był prefektem św. Kongregacji Seminariów i Uniwersytetów, Wielkim Przeorem Komandatariuszem Rzymu w Suwerennym Jerozolimskim Zakonie Rycerzy Maltańskich, Wielkim kanclerzem Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego oraz Papieskiego Instytutu Muzyki Kościelnej. Zasiadał nad to w licznych kongregacjach i komisjach rzymskich, m. in. przewodził Papieskiej Komisji Studiów Biblijnych i współprzewodniczył Papieskiej Akademii św. Tomasza z Akwinu.

Cz. 2. 37. List otrzymałam. Bardzo dziękuję za zdradzenie tajemnicy. Doprawdy moje obuwie ma teraz wspaniały połysk. Odtąd będę używała wyłącznie pasty Erdal. Teraz rozumiem Twój znak Cz. 2. (Czerwona Żaba), znak fabryczny na każdym pudełku. Tajemnica: Użyć jak najmniej pasty Erdal, ale polewować miękkim sukniem aż do lśniącego połysku. Tg 21 494

się w ramach akcji propagandowej POZP, wywołały duże zainteresowanie. Na podkreślenie zasług wybudowany staniem Unii basen pływacki. Wyniki były następujące:

Panowie — 100 m dow.: Tomczak (W) 1:20,4, 2) Cendlak (Czempiń) 1:24; 100 m klas.: Szudziński (W) 1:47,3, 2) Łopatka (U) 1:54; 100 m wzn.: Szudziński 1:48,5, 2) Leński 1:52,1; 4×50 m klas.: Warta 3:17,8, 2) Unia 3:21, 5×50 m dow.: Warta 3:03, 2) Unia 3:34,5; 3×100 m zm.: Warta 5:02, 2) Czempiń 5:35.

Chłopcy — 50 m dow.: Ratajczak (W) 37,9, 2) Urbaniak (U); 50 m klas.: Maik (W) 48,0, 2) Błażejowski (U) 51,2; 50 m wzn.: Owczarek 49, 2) Kaczorowski (U) 52,9; 3×50 m zm.: Warta 2:25, 2) Tomczak (W) 2:35,5. Program uzupełniony został pokazami ratownictwa, stylu i piłki wodnej w wykonaniu Warty. (a)

Tenis

Polska — Austria. W dniach 10 do 12 września odbędzie się w Wiedniu międzypaństwowe spotkanie Polska — Austria o puchar Europy środkowej.

W skład reprezentacji Polski wejdą: w grach pojedynczych — Tłoczyński, Hebda, Spychała i Wittman; w grach podwójnych: Tłoczyński — Hebda, oraz Spychała — Warmiński.

Decyzja, w jakiej kolejności i kto z kim walczyć będzie, zapadnie dopiero na 24 godziny przed rozpoczęciem zawodów.

Wioślarstwo

Regaty jesienne na jeziorze w Witoblu się nie odbędą, ponieważ zgłoszenia wpłynęły nie licznie, a ryzyko finansowe w tej porze roku było zbyt wielkie. P. K. T. W. polecił wobec tego poznańskim towarzystwom zorganizować w okresie do 3. 10 propagandowe regaty wewnętrzne, z dopuszczeniem innych załóg do ściśle określonego typu łodzi.

W niedzielę 5 br. urządza regaty wewnętrzne Polonia. Zgłoszenia innych osad przyjmują się do czwórek wyścigowych bez ograniczenia.

W dniu 12. 9. organizuje zawody Germania, 19. bm. Neptun, 26 bm. K. W. 04, przy czym do tych regat przejmują się zgłoszenia innych osad do biegu czwórek półwyścigowych.

Na zakończenie sezonu organizuje regaty Tryton. Zgłoszenia otwarte do czwórek półwyścigowych oraz do czwórek z załogami powyżej 35 lat.

FELIETON KULTURALNY

Lytton Strachey i dwie królowe

Napisał dr Władysław Tarnawski

Co lubi Anglik? — Metoda Stracheya — „Był to człowiek, taki jak wy...” — Wielkości „odbronzowane” — Sympatia do niedoskonałości — Zamiast śmiechu, wzruszenie — Reakcja na reakcję „antywiktoriańską” — Królowa jako kobieta — Wszędzie komplekсы — Podszewka płaszcza, to nie cały płaszcz.

ANGLIK lubi mieć na półce biblioteczki domowej, a często nawet na nocnym stoliku życiorysy swych wielkich ludzi. Biografia jest jego ulubioną lekturą. Atoli

w w. XX zasłży w traktowaniu biografii i w jej samej istocie gruntowne zmiany. Przed tym przeladowywano ją szczegółami historycznymi, uwagami krytycznymi o utworach, wycieczkami polemicznymi itp. Były to rzeczy nieraz bardzo interesujące dla specjalistów, lecz nużące dla przeciętnego czytelnika. Ten balast twórcą najnowszej, powojennej biografii Lytton Strachey (1880 — 1932) bez pardonu odrzucił. Dąży on zawsze do jednolitej wewnętrznej. Nie pragnie bynajmniej wyczerpać materiału. Przeprowadza selekcję, zmierzającą do zużycowania tylko tego, co może mu posłużyć do odmalowania charakteru lub zobrazowania roli historycznej.

Lecz nie tu jeszcze zasadnicza różnica między Stracheyem i jego szkołą a poprzednikami. Dawniej podkreślano wszystko, co sławnych ludzi wyniosło ponad poziom ich pokolenia, co czyniło ich „bohaterami” w stylu Carlyla, powołanymi do pełnienia pewnej misji. Byli to po większej części pierwiastki w stosunku do otaczającego społeczeństwa odróżniające i oddalające. Strachey szuka upodobniających i przybliżających. Znajduje je najczęściej w drobnych słabostkach, które lubi akcentować i do których powraca, ilekroć nadarzy się sposobność. Jest to poniekąd „odbronzowanie”. Ale odbronzowując daną wielkość, Strachey jak gdyby mówił: „Patrzcie, to był człowiek z tej samej gliny, co wy”. Nieraz więc czytelnikowi jego łatwiej rozumieć i kochać tam, gdzie dawniej, onieśmielony, podziwiał i wierzył na słowo biografowi.

Metoda pisarska Stracheya pozostaje w związku ze studiami, od których Strachey zaczął. Debiutował on w roku 1912 pracą z literatury francuskiej, w której najbardziej go pociągał wiek XVIII. W fakcie tym odzwierciedliły się zamiłowania pisarza i wczesne wpływy, mające działać przez całe jego życie. Odporność na podniecenie emocjonalne, sceptycyzm, niezdolność do podziwu, skłonność do ironii, przejrzystość opowiadania — pozostały mu na zawsze. W twórczości Stracheya oświecenie XVIII stulecia podało rękę epoce po wojnie światowej.

Podało ją ponad głowę romantyzmu i wiktoriańizmu. Okres dojrzalszości pisarskiej Stracheya należy do czasów największego nasilenia reakcji na ideały, które przyświecały Brytyjczykom w w. XIX. Jego pierwsze dzieło, dotyczące już nie Francuzów, lecz jego własnych rodaków, dzieło, które stało się kamieniem węgielnym jego sławy i powodzenia, nosi tytuł „Wybitni wiktoriańscy” (1918) i zawiera cztery życiorysy — kardynała Manninga, Florencji Nightingale, dra Arnolda z Rugby i generała Gordona. Mamy tu programowe i systematyczne odbronzowanie posagowych postaci — kolejno z dziedziny religii, działalności humanitarnej, wychowania i wojen kolonialnych. Konwertyta-kardynał zmienił się w karierowicza i sprytnego intryganta, twórczyni nowoczesnego Czerwonego Krzyża w ambitną, upartą, czasami nieznosną babę, twórcą angielskich „szkół publicznych” (tj. właśnie prywatnych, dopiero w naszych czasach wypieranych przez nowy typ, zbliżony do wzorów kontynentalnych) w oschłego, moralizującego wstecznika, bohaterski obrońca Chartumu w awanturniku z purytańskimi nawykami. W tym ostatnim wypadku Strachey nawet podobno dodał bezpodstawnie rys obniżający — okresy samotnego pijaństwa w namiocie. Jest to biografia stylizowana, mała

galeria portretów, które nie oddają historycznych modeli, natomiast oddychają życiem i robią wrażenie, że lada chwila wystąpią z ram i zaczną się pośród nas poruszać. Ściągnięci z piedestałów „wybitni wiktoriańscy” są prawdziwymi ludźmi. Czytelnik sympatyzuje z nimi, ponieważ czuje się ich bratem — po niedoskonałości.

Jest to zapewne najnamenniejsza książka Stracheya, który stał się później bardziej umiarkowany w dwóch wielkich monografiach, będących obecnie do rozporządzenia polskiego czytelnika w wydaniu Roju. „Królowa Wiktorja” pochodzi z roku 1921. „Elżbieta i Essex, historia tragiczna” z 1928.

*

Pierwsze z tych dzieł oznacza szczyt twórczości autora. Mistrzowską ręką kreśli on rozwój dziecka, przeznaczonego do tronu jeszcze przed małżeństwem rodziców, a wychowywanego z niemiecką pedanterią i w duchu reakcji na wyuzdanie i hedonizm epoki napoleońskiej, hedonizm, który opanował także starsze pokolenie dynastii. Rezultatem była ciasnota, ale równocześnie ogromna szczerość i uczciwość pojęć, wysokie pojęcie o posłannictwie monarszym, mieszczańskie, ale niezachwiana moralność, małostkowość, ale rozrzucający sentymentalizm. Strachey wychodzi tu,

Przy otyłości, dnie i reumatyzmie naturalna woda gorzka Franciszka Józefa zażywana rano na czczo — powoduje łagodne wypróżnienie i usuwa z krwi jady powstałe w związku z przemianą materii. Tg 21 486

zdaje się, poza własne kwalifikacje. Jego utajona ironia w pewnej chwili ulatnia się z kart książki. Czytelnik chciałby śmiać się, a czuje się wzruszony. Strachey pisał w dobie reakcji na wiktoriańizm, ale „Wiktorja” przydała się lepiej w dobie reakcji na tę reakcję. Burząca kolubryna, wynierzona w mury zamku, dostała się w ręce obrońców i zaczęła szerzyć spustoszenia pośród oblegających.

„Elżbieta i Essex” nie zdobyła już tej popularności. Jest to obraz dziwnego i nieco odrażającego choć platonicznego romansu między ambitnym, urodziwym i nierozważnym młodzieńcem, a próżną staruszką, która otoczeniu i narodowi narzuciła fikcję swej wiecznej młodości. Królowa miała siłą do hrabiego, hrabiemu przewróciło się w głowie, zapragnął korony — i przypłacił to życiem. Cała historia ma szereg punktów niewyświetlonych. Najważniejszym z nich jest — charakter Elżbiety. Strachey w rozwiązaniu tej zagadki idzie za duchem swego czasu przesiąkniętego erotyzmem i skłonności do szukania wszędzie „kompleksów” o podłożu seksualnym. Może ma i słusność, może „dziewicza królowa” kochała się w flircie, lecz czuła organiczny wstręt do fizycznej strony miłości. Efekty jednak, oparte na takim rozwiązaniu problemu, są z natury rzeczy nieco brutalne. Monolog, który Strachey wkłada w usta Elżbiety przed posłaniem Essexu na rusztowanie, grzeszy jaskrawością.

W ogóle Strachey za mało tu skupia światła na rzeczach, które w elżbietańskim świecie były naprawdę wielkie i wspaniałe — na renesansowej bujności, objawiającej się we wszystkich dziedzinach życia, na bohaterstwie żeglarzy, na dumie narodowej i umiłowaniu przeszłości ojczyzny, na bohaterstwie męczenników ka-

GRETA GARBO WYCHODZI ZA MĄŻ! Jej szczęśliwym narzeczonym jest Leopold Stokowski. Żyd, dyrektor orkiestry symfonicznej w Filadelfii.

tolickich. Natomiast ostro występują ohydne intrygi dworskie, chciwość, zbrodnie sądowe, w ogóle okrucieństwo i zdrada. Podszewka purpurowego płaszcza była rzeczywiście taka. Ale od wybitnego biografa nie oczekuje się jedynie obrazu podszewki, choćby nie wiem jak przekonywającego i wiernie namalowanego. Z tym wszystkim monografia ma duże walory i niejednego z niej można się nauczyć.

Ledwie pozostaje mi miejsce na powiedzenie czegoś o przekładach. „Wiktorję” tłumaczył dla Roju Antoni Pański — bez polotu, miejscami niewolniczo, nawet (dość rzadko zresztą) niepoprawnie. Natomiast Maria Godlewska dowiodła przekładem „Elżbiety i Essexu” dużej werwy stylistycznej.

W. Tarnawski

L w ó w

Irlandczycy w niemieckiej prehistorii i polityce

Dzieje czasów bardzo dawnych, czasów o których nie mamy przekazanych żadnych albo też bardzo mało wiadomości pisanych, opracowuje specjalna nauka, prehistoria. Jakkolwiek opiera się ona na specjalnych metodach badawczych, to z natury rzeczy więcej w prehistorii jest pierwiastka hipotezy naukowej aniżeli w historii właściwej.

Wiemy np. z przekazów pisarzy starożytnych, że na południu dzisiejszych Niemiec mieszkali Celtowie, lud ongiś liczny i potężny. Co do szczegółów jednakże, a zatem tak co do czasu występowania owych Celtów jak też co do terenów, które oni zamieszkiwali panuje w nauce duża rozbieżność zdań.

W tej sprawie wystąpił z jeszcze jedną hipotezą p. Emil Menke-Gluckert w ostatnim numerze czasopisma „Rasse” — będącego organem niemieckiego ruchu nordycznego. Opublikował on tam mianowicie artykuł zatytułowany „Sassen einmal Kelten in Sachsen?”.

Na wstępie stwierdza autor, że prehistorycy niemieccy twierdzą dotychczas, iż w Saksonii Celtów nie było nigdy. Autora natomiast artykułu od lat przesładowało przekonanie, że Celtowie w Saksonii siedzieli w zwartym masowym zasięgu oraz, że siedzieli tak przez długi okres. Przekonanie swoje opiera Menke-Gluckert na celtyckich pozostałościach językowych na terenie Saksonii, północnych Czech, północnej Bawarii oraz południowej Turynii.

Na całym tak zakreślonym terytorium występują mianowicie góry o nazwie „Knock” i słów od niego pochodnych. Takie same nazwy spotyka się obecnie na terytorium Szkocji i przede wszystkim Irlandii. Nazwy te można także wytłumaczyć tylko na podstawie narzeczy irlandzkich i szkockich. „Knock” znaczy w irlandzkim języku pagórek, góra itp. Przypuszcza tedy autor omawianego artykułu, na podstawie tych zbieżności, że na omawianym terytorium mieszkali Celtowie, i to Celtowie północnej grupy celtyckiej tj. po prostu Irlandczycy. Grupa północno-celtycka, zwana także gällicką, była czymś różnym od grupy galickiej, mieszkającej dalej na południe. Grupę tę wycisnęli następujący Germanowie na zachód w kierunku uj-

ścia Renu. Dziś znalazła ta grupa swe ostatnie schronienie na terytorium irlandzkim.

Plemiona północno-celtyckie musiały, wedle autora, siedzieć na ograniczonym przez niego terenie bardzo długo, kiedy nazwy gór i rzek i pewne inne wpływy językowe zdołały przetrzymać germanizację tych okolic, ich następną sławizację oraz powrotny współczesny proces germanizacji. Menke-Gluckert przypuszcza np., że w południowych Niemczech działała misja irlandzka dlatego, gdyż byli tam jeszcze wtedy liczni ludzie, którzy mówili po irlandzku.

Czas, w którym ci Irlandczycy mieli to omawiane terytorium zajmować, określa autor bardzo ciekawie i oryginalnie. Przypuszcza on zatem, że Celtowie ci zamieszkiwali omawiane ziemie pomiędzy okresem przypuszczalnego siedzenia tam Illirów. (resztki z tych Illirów żyją dziś w postaci Albańczyków) a pomiędzy czasem zdobycia go przez Germanów. Wyraża się przy tym co do istnienia w niemieckiej prehistorii owych Illirów bardzo sceptycznie.

I tu dochodzimy do najciekawszej bodaj części artykułu. Nasz autor przypuszcza, że Illirów w ogóle na terenie przez niego omawianym nie było. Jeżeli zaś są jakieś illiryzmy to mogą one pochodzić stąd, że właśnie Celtowie południowo-niemieccy oddziaływali na siedzących na południu Illirów. Stąd mogą być zbieżności niemiecko-illirskie.

Autor mówi w tej sprawie tylko tyle i tak ostrożnie. Przedstawiając jednak sprawę bez obłonek naukowo-dyplomatycznych należy stwierdzić, że p. Menke-Gluckert przypisuje kulturę łuzicką właśnie Celtom północnym. Tymczasem większość niemieckich uczonych przypisywała i przypisuje ją Illirom, podczas gdy większość uczonych słowiańskich przysądza ją Słowianom.

Rozpatrując ciekawy artykuł Menke-Gluckerta ze stanowiska nauki, można się zgodzić ewentualnie na dwie jego tezy. Jeżeli cała konstrukcja językoznawcza się utrzyma, to istotnie autor ten da dowód na to, że przebywający w Czechach i w południowych Niemczech Celtowie należeli do gäl-

zi północno-celtyckiej. Myślę także, sądząc na podstawie pewnych danych antropologicznych, że Celtowie siedzieli także na północ od Czech, a więc i w Saksonii. Krytycznie natomiast trzeba się ustosunkować co do sugestii, jakoby kultura łuzicka była kulturą ludu gällicko-irlandzkiego. Myślę, że jednak omawianych tu Celtów należy wiązać tak jak to dotychczas w prehistorii robiono z kulturą okresu lateńskiego.

A teraz słowo o polityce i prehistorii. Każdy istotny i realny polityk wie o tym bardzo dobrze, że prehistoria i dane z niej czerpane nie są najważniejszą bronią polityczną. Niemniej płynące z takich nauk jak prehistoria, antropologia, etnografia, sugestie są politycznie w pewnym stopniu ważne. Zastanówmy się tedy nad ewentualnym wpływem politycznym hipotez i sugestii p. Menke-Gluckerta.

Gdyby istotnie stało się w Niemczech przekonanie o celtyckości kultury łuzickiej powszechnym, to korzyści polityczne takiej przemiany przekonań naukowych byłyby jasne. Zawsze to lepiej, gdy ziemie sporne pomiędzy Niemcami a zachodnimi Słowianami tracą przekonanie, że przez tak długie wieki były słowiańskimi. Irlandczycy nie są bezpośrednimi sąsiadami Niemiec. Są oni natomiast zachodnimi sąsiadami Anglików. Jako tacy z odwiecznej natury rzeczy stosunków politycznych pomiędzy narodami i państwami nadają się na przyjaciół Rzeszy. Nawiazanie zatem do Irlandczyków prehistorycznych da pożądaną dla polityki niemieckiej wynik w nawiązaniu z Irlandią pewnej wspólnoty kulturalnej w teraźniejszości i przyszłości.

Na koniec zastrzegam się, że ostatnie ustępy mojego artykułu wcale nie wyrażają sugestii, jakoby wywody p. Menke-Gluckerta były dyktowane tendencją polityczną. Bardzo często jest coś irracjonalnego w faktach twórczości umysłowej zarówno pojedynczych ludzi jak też całych grup. Uczony tworzy nieraz bez tendencji politycznej, ale polityka jego narodu wyniki jego twórczości wykorzystuje.

DR KAROL STOJANOWSKI.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czwartek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Stefana kr.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Czebioga

Piątek
Bronisławy p.
SŁOWIAŃSKI
Przesławy św.

Słońce: wschód 5.04, zachód 18.40
Długość dnia 13 godzin 36 minut
Księżyc: wschód 1.57, zachód 17.06
Faza: 2. dzień przed nowiem

Wrzesień
2
Czwartek

Ważne numery telefonów:
Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
Straz ogniowa: 19-57 30-50
Policja: 42-21
Poczt.: 15-60 i 25-36
Poczt. taksówk.: Grunwaldzka 77-72; Rynek Jeż. 77-08; Klinka przy Polnej 74-02; Marsz. Pocha (nar. Negolewski): 77-82; Plac Swietokrz. 49-80; Zielona (nar. Strzelecki): 50-35; Rynek Wilecki 66-35; W. Garbarski (nar. Wielkiej): 57-87.
Poczt. biuro zlezeń: 49-28 Zegarynka 07. Centr. miedzym. 00. Inform. tel.: 99 Biuro napr. 08

WROCIE poziom: — 0,16 m.
temper.: + 15,8

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 1 września 1927 r.
Związek kuchmistrzów na Wielkopolskę urządził, po raz pierwszy obchód ku czci swego patrona, św. Idziego. — Uruchomiono stałą instytucję ratunkową „Noce Pogotowie Lekarskie Związku Lekarzy”, tel. 55-55, dające pomoc lekarską w nagłych wypadkach, a mające swe lokale przy ul. Pocztowej nr 30. — W obozie pod Kórnikiem zakończono letni kurs przysposobienia wojskowego „Młodych Polek”, w którym wzięło udział około 100 uczestniczek.

W Wielkopolsce przed 100 laty

Dnia 1 września 1837 r.
Ukazało się rozporządzenie regencji poznańskiej, dotyczące utrzymywania ksiąg kościelnych. — Teatr Miejski wystawił po raz pierwszy komicką operę Adolfa Adama: „Pocztynion z L'opereau”.

KRONIKA KOŚCIELNA

— *** Pielgrzymka do Tulęc.** Potęgą wiary i miłości ku Matce Boskiej gromadzi rok rocznie w niedzielę 12 września lud, rozmodlony u stóp cudownej Matki Boskiej Tulęckiej, koronowanej w r. 1686.

Komunikacja do Tulęc (15 km od Poznania) dogodna: dwa specjalne pociągi odchodzą w niedzielę 12 bm. z Poznania od Bramy Warszawskiej do Tulęc o godzinie 8.45 i 9.35, a wracają z Tulęc do Poznania o 15.30 i 16.35.

Ze Środy wychodzi specjalny pociąg Średzkiej Kolei Powiatowej do Tulęc o 6.15, a wraca z Tulęc do Środy o 15.40. Później pociąg i czcicielce Matki Boskiej Tulęckiej pewni być mogą tak samo serdecznego przyjęcia, jak w latach ubiegłych. (x)

KRONIKA MIEJSCOWA

— *** Inspektorem szkolnym na miasto Poznań** został mianowany dotychczasowy dyrektor gimnazjum w Starogardzie, p. Kandziora, dawniejszy profesor gimnazjum w Środzie. (kl)

— *** Miej. Gimn. Kupieckie** rozpoczyna rok szkolny w dniu 3 bm. nabożeństwem szkolnym w kościele św. Michała o godz. 9.30. Również młodzież zgłoszona do rocznych szkół: Przysposobienie Kupieckie i Administracyjnego weźmie udział w nabożeństwie. (o)

— *** Pryw. Szkoła Powsz. Koed. pod wezw. św. Kazimierza**, ul. Śniadeckich 64 rozpoczyna rok szkolny nabożeństwem w kościele św. Michała o godz. 9. Dzieci klas II—VI gromadzą się w szkole o godz. 8. Dzieci klasy I o godz. 11. (o)

— *** „Stella” Tow. Kolonii Wakacyjnych.** Powrót dzieci z Kobylnicy nastąpi w czwartek, 2 bm. o godz. 12.21. (o)

— *** Uroczystość jubileuszowa w firmie C. Hartwig, S. A. Oddział w Poznaniu.** W dniu wczorajszym obchodzili 4

Prowokacyjne wystąpienia Niemców

Śrem (sn). Na drodze publicznej w lesie mechlińskim doszło do prowokacyjnych wystąpień dwóch butnych Niemców.

Jechali oni wozem z Śremu i w drodze napotkali na budowniczego miejscowego p. Czesława Mikołajczaka, który w towarzystwie pp. Kollatów wybrał się do lasu na przechadzkę. Niemcy w pewnej chwili najeżdżając kołmi na p. Mikołajczaka, odezwali się w te słowa: „Was wollen Sie”. Na tę zaczepkę p. Mikołajczak odpowiedział, że o ile chce z nim rozmawiać, to muszą mówić po polsku. Niemcy „oburzeni” tym powiedzeniem poczęli miać obelgami.

M. i. jeden z nich krzyczał donośnie, „że niedługo Hitler wam głowy poucina i robi z was porządek”, przy czym znacząco wodził ręką dookoła szyi.

W dalszej drodze zeszli także p. Stanisława Wojciechowskiego, który rozpoznał w nich rolnika Ernesta Krausego z Zwoli i Adolfa Frankiego z Grodzewa oraz p. Franciszka Kowalczyka z Mechlina.

Kłeczek. — Na zebraniu Spółki Drenarskiej, odbytym ostatnio w lokalu p. Michałowicza w Popowie Tomkowym, pod przewodnictwem sekretarza gminy p. Estkowskiego, na wniosek tego ostatniego, obrady toczyły się w języku niemieckim.

Wniosek swój umotywował p. E. tym, że obecni w lokalu Niemcy nie rozumieją po polsku. Wnioskodawca

nie brał zupełnie pod uwagę, że w zebraniu wzięło też udział sporo Polaków, z których część nie rozumiała po niemiecku — pomimo to obrady toczyły się do końca zebrania po... niemiecku.

Bez komentarzy!

Oborniki (ko). Wypadki lżenia narodu polskiego przez Niemców zdarzają się tu dość często. Przytaczamy tylko jako przykład sprawę karną Niemki Charlotty Wentzlewskiej, żony urzędnika gospodarczego majątności Żerniki, i Niemca Lotara Kibilke — młynarza z Obornik, ukaranych niedawno wyrokiem Sądu Okręgowego za te czyny.

Są jeszcze inne wypadki — na razie nie rozpatrzone — m. i. głośny incydent, zaszły w mleczarni niemieckiej w Obornikach, której kierownik Alfred Siewert na tle dostawy mleka parę dni temu wyraził się do pewnego Polaka: „Ja z wami wszystkimi Polakami raz na zawsze się załatwię” i przyjął w stosunku do Polaka groźną postawę. Sprawą tą zajęły się już władze.

Nie mniej wzrasta agresywność niemiecka nawet w stosunku do przedstawicieli władz polskich. Na zabawie w Rożnowie Niemiec Alfons Anneler pobił pełniącego tam służbę posterunkowego P. P. Romana Kowalskiego z Obornik do tego stopnia, że ten przeleżał kilka dni w łóżku. Anneler w obawie przed odpowiedzialnością karną zbiegł do Niemiec.

wane umiejętnie przy pomocy rozruszników. W lokalach „Sztuka i Moda” przewiduje się urządzenie dla „cocktail-baru” i bilardów. Cukiernia „Café George” będzie miała połączenie z rewia literacką w „SIM”-ie przez eleganckie „foyer”. Strona od ul. Podgórznej, która stanowić będzie główne wejście do lokali „SIM”, dozna ciekawego przeistoczenia w piękny, bogato oświetlony różnokolorowymi neonami pasaż. (kl)

— *** Regulacja ruchu ulicznego w Poznaniu.** Jak już donosiliśmy, Wydział Rozbudowy przystąpił w tych dniach do realizacji projektów regulacji ruchu ulicznego. Regulacja ta zapoczątkowana została ustawieniem szeregu barier na najbardziej ruchliwych skrzyżowaniach ulic oraz rozpoczęciem przebudowy ulicy Warszawskiej i Rynku Śródceckiego. Bariery te stanęły już przy zbiegach ulic: Szkolnej, Nowej i Starego Rynku, Wielkiej i Wielkiej Garbar, Fredry i Wałów Jana III. Wkrótce ustawione zostaną bariery przy zbiegach ulic św. Marcina i Ratajczaka, 27 Grudnia i placu Wolności oraz innych. Niezależnie od tego na placu Wolności zrobione będą dwie wysypki. Jedną z nich znajdzie się obok Muzeum Wielkopolskiego, drugą w pobliżu Bazaru, co ureguluje tutaj ruch w kierunku ul. Nowej i odwrotnie. Na placu Gwar-nym, gdzie istniejąca dotychczas wysypka nie spełnia należycie swego zadania ulegnie poważnemu rozszerzeniu chodnik przy Banku Cukrownictwa. Również zrobiona będzie w al. marsz. Piłsudskiego, na wprost ul. Pierackiego, obok istniejącej już, druga wysypka. Znajdzie się ona przy hotelu Continental. Ulegnie też regulacji plac Świątokrzyski i Nowomiejski. Niebawem odbędzie się „Tydzień nauki chodzenia”, po zakończeniu którego pobierana będzie od niewłaściwie chodzących na skrzyżowaniach ulic opłata w wysokości 1 zł.

— *** Targowisko na Dębcu ma być w przyszłym roku.** Jak już donosiliśmy, mieszkańcy Dębca poczynili starania u władz miejskich w sprawie tak potrzebnego w tej dzielnicy targowiska. Targowisko to, jak się dowiadujemy, będzie najprawdopodobniej urządzone w przyszłym roku. Obecnie na miejscu projektowanego targowiska wyrównywa się teren przez zasypywanie go piaskiem. Gdy się piasek naładuje, ulica będzie można przystąpić do właściwych prac nad urządzeniem targowiska. (sk)

TARG NA PLACU SAPIEŻYŃSKIM

Dziś na targu na placu Sapieżyńskim placowo (w zł za pół kg).

Nabiał: masło wiejskie 1.50—1.60, masło mlecz. 1.60—1.70, twaróg 0.25—0.30, śmietana (litr) 1.40—1.60, mleko (litr) 22—24, jaja (mendl) 1.00—1.10.

Odrob i dzierzg: kura 2.00—3.20, kaczka 1.80—3.00, perlica 1.80—2.40, gołąb 0.40 do 0.60 para kurczak 1.60—2.60.

Owoce (w groszach): śliwki 15—20, cytryny 10—15, owoce suszone 80, jabłka 15—35, gruszki 15—25, borówki 35—40, winogrona (krajowe) 30—50, brzoskwinie 40—60.

Grzyby: kurki 15—20, borowiki 60—80, rydze 0.70—1.00, pieczarki 30—40, kozaki 20—25, masłaki 25—35, zielone grzyby 20—25.

Jarzyny (w groszach): ziemniaki 3, buraki 5, 10, pietruszka (speczki) 10, seler (sztuka) 5—10, sałata 5, 10, szpinak 10—15.

Zakończenie półkolonii biednych dzieci śródceckich

Znane ze swej zbożnej działalności Tow. Ogródków Dziecięcych „Warta” urządziło dzięki otrzymanym subwencjom dwumiesięczną półkolonię dla biednych dzieci Chwaliszewa i Śródki. W półkoloniach tych wzięło udział 80 chłopców i 83 dziewczynki. W ciągu trwania kolonii wydano w formie stałych posiłków przeszło 2.300 litrów mleka, 8.600 bułeczek, 87 kg cukru, 390 kg mięsa i tłuszczu oraz szereg innych artykułów spożywczych. Fakt, że kolonie dla biednych dzieci były bardzo pożyteczną instytucją, świadczy najlepiej wdzięczność, jaką okazali rodzice podczas zakończenia półkolonii. Podkreślić należy, że biedne dzieci obok zażywania świeżego powietrza, nauczyły się dużo pożytecznych zabaw i gier.

W ub. wtorek na dziedzińcu Wojew. Zakładu dla Gluchoniemych na Śródce odbyło się przy udziale pań zarządu „Warty” oraz licznie przybyłych rodziców zakończenie półkolonii. W barwnych strojach wystąpiły dzieci w szeregu tańców narodowych, starannie przygotowanych przez opiekunki półkolonii. Popisy urozmaiciły różnego rodzaju śpiewy. Cały, blisko godzinny program zapowiadał ze swadą 13-letni Boguś. Na zakończenie

chłopcy pokazali szereg ciekawych piramid.

Po popisach zarząd „Warty” podejmował dzieci ostatnim podwieczorkiem. (jr)

Piękny popis dziewczynek

Wspaniały kiernasz parafii wildeckiej

odbędzie się 5 września na boisku Sokola. Zaledwie parę dni dzieli nas od atrakcyjnego kiernasz parafii wildeckiej, który odbędzie się 5 września br. na rozległym terenie boiska Sokola. Dochód z tej imprezy przeznacza się na wykończenie wieży-dzwonnicy, której brak od-czuwano powszechnie. Cel więc wzniosły i ze wszechmiar zasługujący na poręcie nie tylko parafian wildeckich ale całego społeczeństwa poznańskiego. Od powodzenia bowiem kiernaszu zależy czy dzwonnica ostatecznie zostanie wykończona czy też nadal świecić będą jej nagie mury. Występ orkiestr, zabawy najroz-maitsze, strzelanie do tarcz, koncert życzeń przez zainstalowane radio, fanty, premie, obfity bufet i inne niespodzianki atrakcyjne złożą się na całość kiernasz parafii wildeckiej. Rozryw-ek godziwych i miłych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych będzie zatem aż nadto. Warto tedy udać się w dniu 5 września br. na wspom-niany kiernasz i polaćzyć tym samym przyjem-ne z pożytecznym. Wiek 5 września, poczwasy od godziny 13 spotykamy się wszyscy na kiernasz parafii wildeckiej na boisku Sokola. zg 1897/8

IWONICZ-ZDROJ

od 21 sierpnia rozpoczął III sezon iesienny poleca ryczałtowy pobyt z kuracją 3 tygodnie **zł 153,-** Zadajcie prospektów. Bezpośrednio wagon Poznań - Iwonicz, ng 47 788

Wyjazd dzieci polskich z Niemiec

We wtorek wieczorem pociągiem specjalnym wyjechało z Poznania przeszło 850 dzieci polskich z Niemiec, które po 6-tygodniowym pobycie w Polsce na koloniach letnich i u swoich krewnych wracali do swoich rodzin.

Na pożegnanie dzieci polskich przybyli krewni i znajomi dlatwy. Nic też dziwnego, że już na dwie godziny przed odjazdem pociągu zaroilo się na dworcu i na peronach kolejowych. Stow. „Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie” przygotowała komplety książek polskich, które rozdano wyjeżdżającym dzieciom. Ustawiona na peronie orkiestra firmy H. Cegielski odegrała szereg utworów polskich kompozytorów.

Pociąg, złożony z 19 wagonów, wyjechał z dworca głównego o godz. 22.05 owacyjnie żegnany przez zebranych na peronie. Rozradowane dzieci obiegły okna wagonów wnosząc entuzjastyczne okrzyki na cześć Polski i Poznania. W chwili, kiedy pociąg opuszczał dworzec, orkiestra odegrała polski hymn narodowy, który z zapalem śpiewała odjeżdżająca dlatwa. (jr)

Poświęcenie kamienia węgielnego w Brodziszewie

Szamotuły. (sc). W ub. niedzielę odbyło się uroczyste poświęcenie kamienia węgielnego pod budujący się nowy kościół w Brodziszewie, który stanie dzięki ofiarności miejscowych osadników. Ziemię pod kościół darował sołtys gminy, p. Jan Bilski.

Po południu o godz. 16 z przed szkoły, w której znajduje się tymczasowa kaplica publiczna, wyruszyła na miejsce budowy procesja z delegatem kurii arcybiskupiej, ks. dziekanem Włodzimierzem Laskowskim ze Lwówka, ks. proboszczem Zamysłowskim z Otorowa, licznym duchowieństwem i około 1500 wiernymi. Obszerną historię budowy kościoła pięknie opracował i odczytał kierownik szkoły, p. Władysław Raith. Następnie akt erekcyjny odczytał ks. proboszcz Zamy-słowski. Po poświęceniu fundamentów puszkę z dokumentami zamurował ks. dziekan Laskowski, który wygłosił pod-niosłe przemówienie. Na zakończenie od-spiewano „Boże, coś Polskę”.

Dzień ten pozostanie niezatarty w pa-mięci mieszkańców Brodziszewa, którzy z pewnością niedługo dokonają zbożnego dzieła. Po uroczystościach komitet po-dejmował dostojnych gości skromną ka-wą w szkole.

rzodkiewki 5—10, ogórki (mdl) 25—50, kalarepa 5—10, marchewka 5—8, kalafior 10—40, pomido-ry 5—10, fasola 10—20, kapusta biała 10—15, włoska 15—20, modra 15—25 (główna).

Mięso: wołowina 0.60—1.00, wieprzowina 0.80—1.00, cielęcina 0.70—1.00, skopowina 0.60—0.80, słonina 0.90—1.00, kozina 0.50—0.60, smalec 1.20—1.25.

Raki: 0.90—3.60 za mdl.

Ryby: ryby śniecie 10—20 groszy mniej): karp 1.30—1.40, szczupak 1.30—1.40, lin 0.90—1.00, sandacz 1.80—2.20, okoń 0.70—1.00, karaś 0.80—1.00, białe ryby 1.40—0.50, leszcz 0.50—0.70, węgorz 1.20—1.30, sum 1.00—1.60.

Od ostatniego targu ceny bez znaczących zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— Podczas zrywania gruszek spadł wczoraj z drzewa syn leśniczego Lutemanna w Puszczykowie, 15-letni Leszek i złamał nogę, odnosząc również inne obrażenia. Przywołane Pogotowie Ratunkowe (66-66) przewiozło ofiarę wypadku do Kliniki Ortopedycznej im. Gąsiorowskich. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— Podczas kontroli ruchu kołowego w komisariacie VI, nałożono doraźne mandaty karne na trzy osoby, zaś przeciw pięciu złożono doniesienia karne. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— Skazanie Niemca. Sąd Okręgowy w Poznaniu skazał Niemca, Alfreda Mayera z Kórnik na 7 miesięcy więzienia z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg lat 4. Mayer obchodząc swój teren łowiecki spotkał braci Meisnerowiczów i jednego z nich postrzelił z dubeltówki, przebijając mu śrutem na wylot udo i przedramię. Oskarżony Mayer w czasie rozprawy posługiwał się językiem niemieckim. (k)

— Ciekawy proces. Zofia Olszewska, administratorka domu przy ul. Szwajcarskiej 12 zasiała wraz ze swym synem Leopoldem Leibrockiem na ławie oskarżonych Sądu Okręgowego pod zarzutem nakłaniania świadków do fałszywych zeznań. Oskarżona Olszewska, administrując domem swego brata, postanowiła usunąć lokatorkę Weronikę Zagrodzką i wytoczyła jej proces o uprawianie nierządu. Do tego procesu wybrała sobie dwóch żołnierzy, pochodzących z jej stron, a odbywających służbę wojskową w poznańskim garnizonie. Obaj świadkowie jednak w dniu procesu eksmisyjnego zawiedli. Wobec niestawienia się świadków rozprawa odroczone. Na zlecenie prokuratora aresztowano na sali oskarżonego Leibrocka i odstawiono go do komendy policji. (k)

Z WIELKOPOLSKI

— BUK. Dzień chorych" urządziło Stow. Pań św. Wincentego a Paulo. W intencji chorych odprawili ks. prob. Kulczak uroczyste nabożeństwo, w czasie którego Panie Wincentki wspólnie z chorymi przystąpiły do Stołu Pańskiego. (k)

— W niedzielę 5 bm. urządził miejsc. KSM zeńskie „Dzień druchów”. Po nabożeństwie o g. 8 pochód do ogniska w Wiekiejwsi, gdzie odbył się uroczysty zjazd z udziałem wszystkich oddziałów parafialnych KSM z. Wieczorem w sali parafialnej odbył się akademicki. (k)

— KAT. Tow. Robotników Polskich w Buku oddało swą bibliotekę, składającą się z 120 tomów książek, bezpłatnie na rzecz koła TOL w Buku z prawem korzystania przez członków organizacji robotniczej z ogólnej biblioteki TOL. — Kurs dla bibliotekarek wiejskich, zorganizowany przez okręg TOL na w. powiat grodzki, rozpoczął się mszą św., którą odprawił ks. prob. Kulczak. W kursie bierze udział 15 osób. Zakonczenie kursu nastąpi w czwartek 2 września o godz. 12.30 w sali parafialnej. (bm)

— CHODZIEZ. Znany hodowca oryz. żyta „Glabisza Petkus” i oryz. „rogalińskiego” dr agronomii Józef Strzyżowski obecnie właśc. majątku Pietronki pod Chodzieżą, wyhodował nowy gatunek żyta, przewyższający dotychczasowe odmiany pod względem wydajności. Nowy gatunek nosi nazwę „Żyta Strzyżowskiego”. (cm)

— CZARNKÓW. Społeczeństwo czarnkowskie z oburzeniem piętnuje postępowanie kilku obywateli-Polaków, którzy w publicznym lokalu prowadzą między sobą rozmowy w języku niemieckim. (n)

— GEBICE. Do gorszących awantur doszło znowu na zabawie Och. Straży Pożarnej w Dzierżni, urządzanej w niedzielę 29 sierpnia w ogrodzie p. Buffiego. Krótko po północy dwóch podchmielonych awanturników wszczęło bójkę, która wnet zamieniła się w ogólną bijatykę na noże, kije i krzesła. W czasie bójki niebezpiecznie pobici i poranieni zostali obaj jej inicjatorzy. Marzec Wincenty z Gebic i Wiśniewski Stanisław z Dzierżni, oraz 20-letni Gmur Antoni i 23-letni Leuenhardt Ernst. Poza tym 4 osoby odniosły lżejsze obrażenia. Awanturnicy potłukli również kilka krzesel i stół. (g)

— Zebranie Stronnictwa Narodowego w Orchowiu odbędzie się w niedzielę 5 września o godzinie 17 w sali p. Przybylskiego. Zebranie Str. Narod. w Bielsku pod Gebicami odbędzie się tego samego dnia o godz. 15. Przemawiać będą prelegenci zamiejscowi. (g)

— GNEZNO. W mieszkaniu Stanisława Garstki zam. przy ul. 3 Maja 49 spaliły się firanki w oknie. Zapaliła je 9-letnia córka Garstki. (g)

— W sprawie kradzieży w nocy na 2 ub. m. wozu sprzed kufni w Strzyżewie-Paczkowym na

Program uroczystości koronacji Królowej Polskiego Morza

Puck. — Uroczysta koronacja Matki Boskiej Swarzewskiej jako Królowej Morza i Opiekunki Rybaków odbędzie się w środę, dnia 8 września r. b. z następującym programem:

I. Przygotowanie parafii przez trzydniowe nabożeństwo ku czci Matki Boskiej:

w sobotę 4. 9. — od godz. 19 do 20 nauki z błogosławieństwem; w niedzielę nauki po mszach św. o 7, 10 i 19 i w poniedziałek o godz. 6 i 7 msze św. z Komunią św. parafian, po czym kończąca nauka.

II. Uroczystości koronacyjne: we wtorek 7. 9. — od godz. 14.30 do 16 przybywają pątnicy ze sąsiednich parafii; o godz. 17 przyjęcie JJ. EE. ks. biskupa Ordynariusza i ks. biskupa Sufragana; o godz. 18 uroczyste nieszpory odprawi J. E. ks. biskup Sufragana.

gan Dominik i poświęci chorągiew Sodalitacji Marińskiej Panien; o godz. 19 przeniesienie figury Matki Boskiej na plac i ołtarz koronacyjny, gdzie odśpiewana zostanie litania loretańska, a wierni trwać będą całą noc aż do sumy dnia następnego;

w środę 8. 9. — od godz. 5 do 9.30 msze św.; o godz. 9.30 na placu koronacyjnym konsekracja dzwonu koronacyjnego; o godz. 10 suma pontyfikalna, którą odprawi J. E. ks. biskup dr Okoniewski. Kazanie wygłosi, nowe ozdoby poświęci i koronacji dokona również ks. biskup Okoniewski; o godz. 11.30 przeniesienie figury do kościoła i umieszczenie w ołtarzu; o godz. 16 nieszpory; o godz. 17 odjazd dostojników Kościoła, po czym nastąpi pożegnanie pątników.

Na Targach Pałuckich

Żnin (zd) Liczne wycieczki zwiedzają Targi Pałuckie. W poniedziałek zwiedziło Targi przeszło 2.000 osób.

W związku z Targami Pałuckimi, trwającymi do 5 września, każdy ma możliwość zwiedzenia wykopalisk z przed 2500 lat w Biskupinie, dzięki taniej i dogodnej komunikacji autobusowej ze Żnina do Biskupina. Uruchomiono stałą komunikację autobusową z Biskupinem z następującym rozkładem jazdy: Targi w Żninie odj.: godz. 11.15 i 15; Biskupin: Wykopalska przyj.: godz. 11.45 i 15.30 Biskupin odj.: godz. 13 i 16.45 Żnin przyj.: godz. 13.30 i 17.45. Dalszym udogodnieniem są zniżki specjalne, uprawniające posiadaczy pieczęci, stwierdzającej zwiedzenie Targów, do wejścia na teren wykopalisk za 50 pct ceny normalnej. Poza Targami i wykopaliskami zwiedzić można zabytkowy kościół w Gąsawie, pomnik Leszka Białego w Marcinkowie Górnym, oraz ruiny zamku w Wenecji.

Z okazji Targów Pałuckich odbył się w Żninie zjazd rzemiosła wielkopolskiego. O godz. 9 w kościele parafialnym ks. Goździewicz odprawił uroczystą mszę św. wygłaszając od stóp ołtarza piękne przemówienie do rzemiosła. Po nabożeństwie w salach „Wielkopolski” odbyły się obrady rzemiosła wielkopolskiego. Piękny referat n. t. aktualnych zagadnień rzemiosła oraz akcji osiedleńczej wygłosił dyrektor Izby Rzemieślniczej p. Kurowski. Po omówieniu szeregu spraw organizacyjnych. Zakończono zebranie. W godzinach popołudniowych nastąpiło zwiedzenie VI Targów Pałuckich.

Niebywałe atrakcyjnie zapowiada się przyszła niedziela 5 września, w którym to dniu odbędzie się „II Bieg Wielkopolski” — start i meta na terenach Targów. W ub. roku przyciągało się tej ciekawej imprezie ponad 5.000 osób. Nie wątpimy, że i w tym roku conajmniej tylu widzów będzie na terenach targowych.

szkołę Henryka Hansa z Strzyżewa-Smykowego ustalono, że kradzieży też dokonał Ignacy Mielewicz z Łukaszewka pow. Gnieźno, a nie jak poprzednio podano Feliks Mielewicz.

— Żydowska księgarnia warszawska E. Giltina wysłała do księgarza p. Józefa Weissa w Gnieźnie prospekt drukowany całkowicie w języku hebrajskim. Przesyłkę skierowano pod fałszywym adresem gdyż p. Weiss jest Polakiem i katolikiem. (br)

— GRODZISK KS „Dyskobolia” w Grodzisku obchodzi w niedzielę 5 września uroczystość 15-lecia istnienia klubu. Program uroczystości przewiduje między innymi poświęcenie sztandaru akademii, zawody lekkoatletyczne, gry sportowe i zawody w piłkę nożną z KS „Warta” lig. okr. Poznań na stadionie powiatowym.

— W ub. niedzielę rozegrała w Śmiglu I drużyna KS „Dyskobolia” z Grodziska zawody w piłkę nożną o mistrzostwo kl. B z KS „Pogoń” ze Śmigla Zawody zakończyły się wynikiem 2:1 na korzyść KS „Pogoń”. (pg)

— KEPNO. Zarząd Grodzki Stron. Nar. w Poznaniu urządził na niedzielę 5 bm. wielką pielgrzymkę do Czestochowy. W Kepnie zostają przetrzymane 2 wagony dla tych, którzy chcą brać udział w pielgrzymce. Wyjazd z Kepna nastąpi w nocy z soboty na niedzielę o godz. 1. przyjazd do Czestochowy o godz. 5 rano. Wyjazd do Kepna mniejszej części pielgrzymy.

— Na posiedzeniu Kom. Okr. T. C. L. w Kepnie kooptowano do komitetu w miejsce p. Świątki, p. Wasilewskiego sekr. Starostwa a w miejsce p. A. Dąbrowskiego bibl. w Kąrkach, jej siostrę Zofię. Omawiano plan reorganizacji bibliotek ruchomych, przy czym uchwalono dokupić 100 nowych książek i utworzyć dwie nowe biblioteki w Taborze Wielkim i Ostrówcu. (km)

— KROTOSZYN. Walne zebranie Powst. i Wojaków Kolo Krotoszyn odbędzie się w niedzielę, dnia 5 września r. b. o godz. 14 w sali Hotelu Wielkopolskiego.

— MIŁOSŁAW. Pożar wybuchł w zabudowaniach gospodarczych szkoły powszechnej na majątku Bugaj kolo Miłosławy. Pastwą płomieni padła stodoła i chlewy.

— Członkowie miejscowego Koła Stron. Narodowego biorą udział w pielgrzymce do Czestochowy w dniu 5 września. Wyjazd do Jarocina nastąpi w sobotę wieczorem o godz. 10.

— Kat. Stow. Młodzieży męskiej w Miłosławiu obchodziło uroczystość 10-lecia istnienia. O godz. 9.45 udano się do kościoła na nabożeństwo. Msze św. odprawił ks. Wilhelm. Po nabożeństwie odbyła się defilada na rynku, po czym uroczysta akademicka. (mb)

— OBORNIKI. W Ślawieku z niewiadomych przyczyn przepadł pokłuty nożami, pobity i pokopany 15-letni Zygmunt Wiśniewski przez 14-letniego Jana i 17-letniego Leona Motylów. Bójkę położyli kres mieszkańcy wsi. — Wiśniewskiego umieszczono w szpitalu miejskim. Sprawcami pobicia zajęła się policja.

— Z dniem 1 września przydzielony został do parafii obornickiej dotychczasowy wikariusz przy kościele św. Jana w Poznaniu, ks. Wiktor Grzesik.

— Tegoroczna pielgrzymka do Dąbrowki Kościelnej wyruszy 11 września o godz. 7 rano z kościoła parafialnego.

— Powiatowemu zebraniu prezesów i naczelników O. S. P. przewodniczył prezes powiatowy burmistrz p. Kuchn. Postanowiono przeprowa-

dzić zawody rejonowe 19 i 26 września w Bogdanowie i Budziszewku.

— Tydzień strażacki odbędzie się w dniach od 5 do 12 września. Celem tygodnia jest przeprowadzenie zbiórki i werbunek członków popierających. (sto)

— OSTROW. Za udział w bójce, w wyniku której zmarł w szpitalu ostrowskim niej. Berger skazani zostali Kurt Hoffmann, Artur Hoffmann i Alfred Seidel z Kotowskiego pow. ostrowski każdy na 1 rok i 3 mies. więzienia zaliczeniem aresztu śledczego.

— W lasach sośnieńskich powiesił się 27-letni robotnik Alfred Góralczyk Desperat był nieco upośledzony umysłowo.

— KPW z terenu całej dyrekcji kolejowej poznańskiej odbyło w Ostrowie specjalne zawody w marszu, strzelaniu, montowaniu toru kolejowego itp. W wyniku zawodów I miejsce zajęła Parowozownia Główna — Poznań, II miejsce Jarocin, III miejsce Warsztaty Wagonowe — Ognisko II Ostrow.

— Srebrne gody pożycia małżeńskiego obchodzą 1 września pp. Adam i Józefa z Kierzblewskich Wyszynowiczowie z Raskowa.

— Biblioteka TOL przy ulicy Kościelnej 11 otwarta jest codziennie od godz. 18—19.

— Związek małżeński zawarli sekr. not. p. Kazimierz Stodolny z p. Zofią Kolanowską i p. Sylwester Jafczak z p. Joanną Kołodziejówną, wszyscy z Ostrowa. (os)

— ŚMIGIEL. W niedzielę, 29 sierpnia br. zmarł s. p. Józef Skoracki, lat 50, który osierocił żonę i dwoje dzieci.

Zmarły był wzorowym kupcem i posiadał jeden z największych interesów blawatnych. W pracy społecznej i organizacyjnej brał bardzo żywy udział. M. in. położył niemałe zasługi dla naszego kościoła parafialnego, ofiarowując bieliznę kościelną, a ostatnio pięknie wykonaną jedwabną żalobną kape. Zmarły nie szczędził grosza na cele kościelne, społeczne i charytatywne. Przedwczasy Jego zgon wywarł przynębiające wrażenie.

— ZBASZYŃ. Ostatnio podczas przeprowadzonej rewizji celnej na stacji granicznej w Zbaszynie w pociągu pociągów warszawskich — Paryż jeden z urzędników celnych zapytał Żyda Baumgarta Hezra z Warszawy, czy posiada jakiegokolwiek dewizy zakazane do wywozu, na co otrzymał odpowiedź wymijającą. Żydka poddało ścisłej osobistej rewizji i znaleziono u niego ukryte w odzieży 100 złotych. Pieniądze Urząd Celny skonfiskował, a Żydka oddał do dyspozycji policji granicznej na dworcu. W czasie szczegółowego badania paszportu okazało się, że paszport został sfalszowany. Policja odstawiła Baumgarta do więzienia grodzkiego w Zbaszynie. W dniu 24 bm. oskarżony stanął przed Sądem Okręgowym w Poznaniu na sesji wyjazdowej w Zbaszynie, który po rozpoznaniu sprawy skazał Żyda Baumgarta za uświadczanie przemycenia waluty na 6 miesięcy bezwzględnej więzienia, za sfalszowanie paszportu także na 6 miesięcy, razem 8 miesięcy bezwzględnej więzienia, 50 zł grzywny i konfiskatę pieniędzy.

NIE MARTW SIĘ

SIWE WŁOSY USUNĄĆ ŁATWO, NIEDOSTRZĘGAŁNIE DLA OTOCZENIA, BO BEZ CUDZEJ POMOCY, STOSUJĄC NIESZKODLIWY INIEZAWODNY ODSIWIACZ

ORIENTINE
PARF. ORIENT / ROSTROWSKI S.A. WARSZAWA
25 LAT DOŚWIADCZENIA - GWARANCJA JAKOŚCI

nr 4242

Aresztowanie dyrektora „Standart”

Toruń. — W tych dniach został aresztowany dyrektor tuż przetwórni smalcu oraz olejów jadalnych „Standart” nazwiskiem Scharf.

Aresztowanie nastąpiło po rewizji ksiąg w firmie „Standart”, pod zarzutem wysyłania za granicę dewiz i walut. Chodzi o kwotę około 30 tysięcy złotych, wysłanych przez Scharfa do Holandii.

Aresztowany Scharf jednak podobno ma na sumieniu jeszcze inne przestępstwa skarbowe. Ze względu na toczące się śledztwo w tej sprawie dalszych szczegółów na razie podać nie możemy. Zaznaczyć, należy, że Scharf jest Żydem.

— Ostatnio odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej w Zbaszynie, na którym nastąpiło uchwalenie statutu Komunalnej Kasy Oszczędności m. Zbaszyna oraz uzupełnienie kapitału zakładowego Kom. Kasy Oszczędności. W dalszym ciągu Rada Miejska uchwalała subwencje dla Kasy Bezprocentowej. Odnośnie zaciągnięcia pożyczki z Funduszu Pracy w wysokości 30.000 zł na założenie plantacji wikliny na gruntach miastowych. Rada Miejska sprawę tę naraziła odroczyła aż do czasu zbadania tej kwestii przez specjalnie wybraną komisję rzeczoznawczą, w skład której wybrano pp.: inż. Frankowskiego, Dula Stanisława z Przyprostyni, Lewandowskiego Mariana, Borowskiego Władysława, Filipowskiego Franciszka i Niedbała.

— Od pewnego czasu okoliczne miasteczka nawiedzają znani oszuści tzw. blaszkarze, którzy masowo nabierają naiwnych. (zb)

Z GDYNI I WYBRZEŻA

KONFERENCJA W IZBIE PRZEM. HANDLOWEJ

W Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni odbyła się doniosła konferencja w sprawie rybnego handlu, z udziałem członków zarządu Morskiego Instytutu Rybackiego, oraz delegata Min. Przem. i Handlu, naczelnika Wydziału Rybackiego. W ostatnim roku wynikiły różne antagonizmy między handlem, przemysłem i rybakami, które jeszcze bardziej zaostrzyły stosunki na gdyniskim handlu rybnym. Z tych względów zainteresowanie się Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni z jednej strony a Morskiego Instytutu Rybackiego z drugiej sprawą niedomagań i braków w handlu świeżą rybą morską jest bardzo na czasie.

BUDOWA I PRZEBUDOWA SIECI DROGOWEJ

Budowa dwóch dróg obwodowych pierścieni, otaczających Gdynię od strony zaplecza, wraz z budową conajmniej sześciu promieni, łączących pierścienie z wnętrzem Gdyni, jest przewidziana w planie zagospodarowania Wybrzeża, co notujemy jako zagadnienie bardzo ważne.

KOMUNIKACJA PRZYBRZEŻNA NA NOWEJ LINII ROZWOJU

Komunikacja przybrzeżna już w przyszłym roku znacznie zostanie rozszerzona; uruchomione zostaną linie: Gdynia — Rucewo — Puck; Gdynia — Jastarnia — Kuźnica oraz Gdynia — Hel — Wielka Wieś — Jastrzębia Góra — Karwia — Dębki.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 31 bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Właściciel majątku Jan Łyszczyński w Nowej Ujście, pow. chodzieski, i Czesława Małolepsza w Gnieźnie; lekarz Michał Sitowski w Krośniku, pow. nowotarski, i lekarz dentysta Irena Steinmetzówna; rzemieślnik Stanisław Pacan i Pelagia Jedraszówna w Kaczanowie, pow. wrzesiński; rzemieślnik Tadeusz Przedborski i Pelagia Dalkowska; kupiec Jan Węglewski i Helena Miłoszewska, kupiec Marian Rożek i księżkowna Jadwiga Ściubakówna; kupiec Stefan Muth i Helena Kubisiówna; owdow. Marian Zembki i pokojowa Helena Szudlarkówna; słusarz Feliks Jurkowski i Eugenia Kepińska; woźny Jan Krzyżaniak i pomocnica domowa Katarzyna Kołodziejówna.

Zgony

Dnia 1 bm. zapisano następujące zgony: Lucja Kaniasta, służąca, 17 lat; Bernard Gawroński, palacz miejski, 35 lat; Jadwiga Szymańska z domu Rojda, wdowa, 68 lat; Marianna Augustyniakowa z domu Zielińska, 42 lata, zam. w Krzymowie, pow. koniński; Antoni Kaźmierczak, robotnik, 70 lat; Maria Narzekalska z domu Maciejewska, wdowa, 83 lata; Jan Pakula, 6 lat, zam. w Lille we Francji; Krystyna Krawczykówna, uczennica szkolna, 9 lat; Maria Frackowiakówna, ekspedientka, 29 lat; Kazimierz Stanny, mistrz piekarski, 69 lat; Franciszka Lisiecka z domu Derychowska, 42 lata.

STAN POGODY W POZNANIU

1 września 1937

Temperatura 7 godz. + 13,3, 13 godz. + 21,3.

Ciepłota 7 godz. 758,4 mm. umiarkow. 13 godz. 758,9 mm. tendencja barom.: ciśnienie wzrasta

Zachmurzenie 7 godz. pogodnie 13 godz. umiarkowanie

Wiatr 7 godz. kierunek północny, szybkość 2 m/sek. 13 godz. kierunek półn.-zach., szybkość 5 m/sek.

Temperatura w dniu 31 sierpnia br. była: najwyższa + 21,9 o godz. 12.30 najniższa + 10,3 o godz. 6

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy: Po rannych mgłach pogodnie i ciepło.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Organizacja bibliografii polskiej. Jak każda nauka, ma i bibliografia swe potrzeby i dezyderaty pilne i mniej pilne. Orientuje nas w nich niezmordowany w pracy bibliograf historyk literatury polskiej i słowiańskich, dyrektor poznańskiej Biblioteki Uniwersyteckiej — mianowany świeżo dyrektorem warszawskiej Biblioteki Narodowej — prof. dr Stefan Wierczyński. (Stefan Wierczyński: „Organizacja Bibliografii polskiej”, Warszawa 1936). Wskazuje na braki „Urzędowego Wykazu Druków”, który zastąpił po r. 1932 „Przewodnik Bibliograficzny”, podkreśla niezbędną poparcia Bibliografii Polskiej E. Streichera i zapowiada ukazanie się bibliografii polskiej w XX w., nad którą pracuje się w Warszawie. Potrzeba nam bibliografii zawartości czasopism polskich, opracowania i ogłoszenia pierwszej serii retrospektywnej bibliografii zawartości pism tj. sekcji literackiej, bibliografii tytułów czasopism polskich, ujednolicanie ogłaszania bibliografii specjalnych, rozszerzenia programu prac Instytutu Bibliograficznego i organizacji studium bibliologii. (T. Gr.)

TEATR

Dwa łódzkie teatry, tj. miejski i kameralny zaczynają sezon: pierwszy „Wieczorem trzech królów” w opracowaniu Bronisława Dąbrowskiego, którym wybitny ten reżyser zyskał teatrowi Polskiemu w Poznaniu największy i właściwie jedyny wielki sukces ubiegłego sezonu — drugi przeróbka Dickensowskiego „Świerszcza za koniem”.

Hitlerizm, Haga i teatr. W teatrze w Hadze miano wystawić sztukę amerykańską Elmera Rice’a pt. „Dzień sądu”. Burmistrz Hagi zakazał ją grać. W uzasadnieniu podał, że w treści sztuki widzi się aluzję do podpalenia Reichstagu oraz do procesu, jaki potem w Berlinie był się odbył. W ten sposób „Dzień sądu” obraża uczucia przyjaźni, jakie łączą Holandię z Niemcami...

Wznawiony Rittner. Teatr Narodowy warszawski wznawia w początku września „Wilki w nocy”, jedną z najświetniejszych sztuk Tadeusza Rittnera. Reżyseruje Wysocka, grają m. in. pp. Eichlerówna, Węgrzyn, Stanisławski i Dączyński.

Ben Jonson w Stratfordzie. Dn. 5 sierpnia r. wypadła trzydziesta rocznica zgonu Bena Jonsona, jednego z najświetniejszych dramaturgów elżbietańskich. Teatr stratfordzki uczcił ją odegraniem „Każdego w swoim humorze”. Wedle niezupełnie pewnej tradycji, Jonson złożył rękopis tej komedii Trupie Lorda Szambelana, a Szekspir, najbardziej wpływowy udziałowiec i artysta tej trupy, zwrócił uwagę na utwór młodego autora, polecił go do wystawienia i sam objął jedną z ról (zresztą drugorzędną). Jeżeli tradycja zgadza się z rzeczywistością, wielki dramaturg dowiódł czułego zmysłu krytycznego, umiającego ocenić i zalety obcych sobie prądów, gdyż był to utwór programowy, w którym Jonson przeciwstawił się romantycznej komedii szekspirowskiej jako zwolennik klasycznych reguł, realista i twórca typów (nie charakterów). (W. T.)

RUCH REGIONALNY

„Teki pomorskie”. Sprawy Pomorskie zasługują na wszechstronne i wielostronne rozpatrywanie. Pomorze to jedna z najważniejszych dzielnic w naszym państwie, wciśnięta jest zaś pomiędzy dwie wrogie ściany Pomorza Zachodniego i Prus Wschodnich i wydana jest bądź co bądź na działania wrogich nam czynników. Dlatego też każdy przejaw kultury polskiej, każdy odruch w tym kierunku jest niezmiernie ważny, zwłaszcza, gdy płynie z potrzeb miejscowego społeczeństwa. Takim odruchem kulturalnym jest wydawany od roku kwartalnik regionalny „Teki pomorskie”, poświęcony zagadnieniom kultury i sztuki, a publikowany przez Konfraternię Artystów w Toruniu. W wydanym świeżo zeszycie (wiosna 1937 r.) znajdujemy artykuł E. Grosa, który kreśli dzieje konfraterni do dnia dzisiejszego od jej narodzin w bocznej salce restauracji „Pod ratuszem”, gdzie zbierali się toruńscy intelektualiści pod przewodnictwem Juliana Fałata, który nawet został pierwszym „majstrem” zawiązanej konfraterni. Artykuł wstępny M. Wojnowskiego porusza zaniedbane sprawy kulturalne na Pomorzu, wskazując potrzebę wzmocnienia ruchu kulturalnego i przeciwdziałaniu wrogim poczyniom od wschodnich i zachodnich granic Pomorza. W pozostałych artykułach A. Bukowski omawia problem Morza w współczesnej literaturze polskiej, M. Turwid zajmuje się miastami pomorskimi w „Tece” Bręczkowskiego, Wł. Pniewski przypomina jak to przed wiekiem Toruń był tłem dla pewnej niemieckiej powieści, B. Sychta publikuje fragment swego dramatu kaszubskiego „Śpiąc ujejskie”, a J. Korczakowska wiersz o wiosnie w Toruniu. Kronika ruchu kulturalnego uzupełnia artykuły. Całość starannie wydana, ozdobiona kilku sztychami Br. Bręczkowskiego (miniatury gdańskie, Puck) oraz karykaturami konfratrów przedstawia się pokaznie i pozwala „Tece pomorskiej” postawić dobry horoskop. (J. St.)

MUZYKA

Umarł Albert Roussel, słynny kompozytor francuski, jeden z wybitnych modernistów swego czasu. Liczył lat 68. Do twórczości jego wrócimy w najbliższym czasie.

LITERATURA

Zabobon Conrada. W wydanej niedawno książce „Wielka droga handlowa” Ford Madox Ford (niegdyś Ford Madox Hueffer), który niegdyś napisał trzy powieści z Conradem, wspomina o polskim zabobonie autora „Zwycięstwa”. Oto dotyczący ustęp: „Przypominam sobie, że gdy odbywaliśmy przejażdżki z Conradem, ten kłął przez zęby, ilekroć spotkaliśmy angielskiego duchownego. Lecz jeżeli był to ksiądz katolicki z pobliskiego seminarium, zwracał na mnie klątwę i jechał do domu. Mawiał, że ze wszystkich duchownych najgorsze nieszczęście przynoszą popi prawosławni. Jak to dobrze, że w promieniu stu mil nie było ani jednej cerkwi rosyjskiej”. (W. T.)

Milcząca Anglia. Pt. „Psychologia milczenia w Anglii” ukazała się w Heidelbergu praca p. Hildegardy Gauger. Jest to ciekawy zarys psychologiczny społeczeństwa, w którym Carlyle był „apostolem milczenia” i czuł się bliskim Gromwella, tego „proroka”, który nie umiał mówić. Pojęcie gentlemena wypełnia się między innymi umiejętnością milczenia i powściągliwością w używaniu słowa. Carlyle jest zdania, że wybitni mówcy wiecowi nie nadają się do działania a tym mniej do rządzenia.

KRAJOZNAWSTWO

Kolędy huculskie śpiewano na Świecie Gór we Wiśle. Teksty są staroświeckie, mają dużo walorów poetyckich i przypominają zabytki ludowej poezji serbskiej oraz tzw. „byliny” staroruskie. Chór kolędników przygotowywał się do występu przez kilka tygodni a kierownik pilnuje aby występ był jak najlepszy. Grupa Huculów ze wsi Kosmacza śpiewała kolędy sposobem archaicznym, monotonnie i uroczyście — tak, jak przykazuje obyczaj. Jedną z tych kolęd opisuje dzieje junaka huculskiego, który popłynął w doliny, spotkał tam cara tureckiego, pokonał go i zmusił do panowania Huculom. Grupa huculska z Żabiego pokazała magiczny taniec „Kruhla” tańczony ze śpiewami i zaklęciami aby się pszczoły roily; inna grupa tańczyła taniec „Pless”, ogromnie męczący i bardzo skomplikowany. Chodzi w nim o wydobycie na cerkwie potrzebny jak największej ilości datków od widzów. Ze wszystkich sprawozdań i notatek o przebiegu pokazów regionalnych na wiślańskim Świecie Gór jasno wynika, ile mamy jeszcze nieskażonego kultury miejskiej folkloru rodzimego. Nie jest on jeszcze dostatecznie znany i opisany, toteż trzeba się spieszyć aby tej inwentaryzacyjnej pracy dokonać, zanim obrzędy znikną, strój zamieni się na kapoty z miast a pieśni ludowe — na tanga kawiarńi i dancinów. (jml)

WIDOWISKO REGIONALNE W ŻNINIE

Piszą nam ze Żnina (mg): Podczas tegorocznych Targów Pałuckich odbędzie się w Żninie na stadionie powiatowym w niedzielę, dn. 5 września wielkie widowisko regionalne pod hasłem: Pałuki w pieśni, muzyce, tańcu, obrzędowości, bajastwie i stroju.

Jest to widowisko tym różniące się, między innymi, od podobnych imprez regionalnych, że odbywa się prawie bez przygotowania, w każdym razie bez przygotowania reżyserskiego. Komitet powiatowy, który postanowił to widowisko zorganizować, powołał do udziału wszystkich mieszkańców Pałuk, o ile umieją zaśpiewać jaką piosenkę regionalną, zagrać na jakimś instrumencie, zatańczyć, opowiedzieć jaką starą bajkę, przedstawić w urywku jakiś dawny obyczaj zapustny, wielkanocny itd. Inicjatorzy starali się dotrzeć do dalekich nieraz zakątków Pałuk, aby znaleźć ludzi, mających coś do powiedzenia i aby zachęcić ich do współudziału. Zdarzały się przy tym zabawne albo i wzruszające epizody: pewien staruszek, rozochociwszy się, prześpiewał dwadzieścia pieśni ludowych z regionu pałuckiego i oświadczył, że „dopiero teraz się rozśpiewał”. A jedna piosenka miała czasem po piętnaście zwrotek.

Niestety, folklor pałucki ginie teraz prawie zupełnie. Zaprojektowane na niedzielę widowisko ma niejako zebrać szczałki, które ocalały, pokazać je i zachęcić w ten sposób do pracy nad wskrzeszeniem dawnego stroju, obyczaju, pieśni itd.

Pisma nadesłane

Przegląd Księgarski. Organ Związku Księgarzy Polskich. Nr 15. Treść: Ad. L. Sz. Książka szkolna. — Zdzisław Kleszczyński. Rola księgarza w budowaniu kultury. — Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powiatowych. — Dajemy głos: P. H. Raubritterzy. — Korespondencja kłusownictwo, fuzzerka: Handelsmanowski-lekcyka afery. — Księgarstwo zagraniczne: H. Łopieński. Księgarstwo włoskie w roku 1936. — Kronika. — Informacje i wiadomości. — Komunikat Związku Księgarzy Polskich. — Z listów do Redakcji. — Ogłoszenia.

„TEJE” I „BABY”

(Skrawek śląskiego folkloru).

Ziela, ziela, ziela... — Obłożone stragany — Cudowny „kosztyfoł” — Trochę „miętusiej wódki” — Jak się ona robi? — Przed 2700 laty — Domorosły chirurg — „Naturaliści” — Warto by to opracować.

Goczałkowice G. Śl., 15 sierpnia.

Niezliczona ilość ziół rośnie na śląskich miedzach. Nie ma też tu domu, w którym by nie suszono ich latem, aby cały rok leczyć się „tejami” („Thee”) na wszelkie choroby. Kto zbierze większe porcje owych ziół, wynosi je na targi. To też widzi się na rynkach miejskich kosze świeżych bratków polnych i dziewanny, mchu islandzkiego i jagód jałowca, snopy piołunu i biedrzeńca, wiązki „taterczaku” (tatarak) i „kosztyfołu” (żywakost) oraz dziesiątki innych o podobnie swoistych nazwach. Leży to na straganach przekupek specjalistek, u których nie tylko zioła kupić, ale gratis przepis na używanie ich w różnych przypadłościach uzyskać można.

*

Stragany te są zwykle oblegane na targach. Przy jednym z nich zdobyłam właśnie cenny przepis, który sprzedawca rodząje konsumentom-pacjentom jako drukowaną ulotkę, który ma tytuł: „Co to jest Gałganek”? — a w dosłownym brzmieniu, z zachowaniem ortografii i składni, brzmi tak:

Jest to korzeń Chiński. Korzeń Gałganowy rośnie w południowych Chinach. Roślina tego korzonka wejdzie dwóch metrów wyż. Jeżeli kwitnie zapachu nie wydawa, zapach jest w tych sokach tego korzenia. Korzeń Gałganowy jest koroną wszelkich korzonków.

Działa bardzo dobrze, przy dolegliwościach pochodzących od żołądka, kiszki i od jelit także też działa przeciw obstrukcji.

Korzeń potarty na proch z cukrem zmieszać i jedną łyżeczkę herbacianą użyć w razie kurczów i bólów żołądkowych i brak apetytu do jedzenia i wymiotach.

Z mlekiem albo z wodą przegotowany korzeń wydawa balsam dobry do usuwania robaków u dzieci.

Z wódką czyli ze spirytusem rozpuszczony korzeń wydawa nadzwyczajny środek domowy i balsam do usuwania bólów w brzuchu i żołądka.

Otóż korzeń ten powinien się w każdej rodzinie znajdować, u nikogo nie powinno go brakować. Jest to środek domowy, potrzebny dla dzieci i dorosłych.

Do nabycia u pana (tutaj nazwisko i adres).

*

Wróćmy do naszych bab. Wiadomo, że ludziska cierpią na różne dolegliwości, a do lekarza iść, to i czasu dużo człek straci i pieniądze wyda srogi, a choroba jak go gnębiła tak gnębi. Nie ma to jak zioła! — Takie „Kamelki” (rumianek, „Kamille”) chociażby — to przecież i na żołądek i na oczy i na uszy pomocne, a włosy umyć w odwarze lepiej, niż w szempumie — wiadomo! — No a „Kosztyfoł”? Stłuczysz kolano, „piżgniesz” się w nogę, wbijając kołek dla kozy na pastwisku, spuchnie ci „lico” od zęba, to „wyrzyj” korzeń kosztyfołu — obmyj, utłucz mocno w szmatce, bo to „masklate”, przyłóż na opuchliznę, a przez noc otechnie i ból jak ręką odjął. Mają się Ślacy czym leczyć, oj mają.

Nie pomoże ci zaś „teja” w domu zgotowana, to zanieśiesz mocz do „baby”, a ta ci już ziola da, co pewnością ulecza. Niejeden — powiadają sobie kumy — u dziesięciu lekarzy już był na próżno, aż wreszcie baba go wyleczyła. To też u Frackowiaków w Chorzowie od 6-tej rana ludzie stoją w „ogonku” i czekają kolejki swej, szukający pomocy na różne choroby. A Pauli Piechaczek wystarczy podać kartkę z datą urodzenia i własnoręcznie opisaną chorobą. A jakże! Da ci ona ziola skuteczną, choćby i z Niemiec miała je sprowadzić. Zapłacisz parę złotych i w trzy „tydzień” zdrów jesteś jak ryba. Piesiurowa w Piasku także wiele „uczona” i pacjentów ma bez liku. Podobno nawet „farorze” i nauczyciele do niej udają się po zdrowie. Można by ad hoc stworzyć nowe śląskie przysłowie:

Czemu lekarz nie podola,
Poradzi „baba” i ziola.

*

Ale to jeszcze nie wszystko, moja pani.

Oprócz „bab” leczących wszystkie choroby, ile ich jest na świecie, mamy tu specjalistki. Gdyby ci na ten przykład łuska tworzyła się na oku — nie potrzebujesz szukać okulisty. Po co? Pójdiesz spacerkiem do Rydułtowic;

a tam stara Janiczka wyprowadzi cię za dom, „zażegna” oko — „porzyka” (pomodli się) dziewięć razy i łuska zniknie. A jak nie zniknie, to trzeba jeszcze raz. A choćbyś zresztą i kilka razy powtórzył wizytę — toć mniejszy zachód, niż operacja u okulisty. Gdybyś zaś w samo zażegnanie absolutnie nie mógł uwierzyć, to stara Kabocikowa, co mieszka tu za św. Anną, „szmyrgnie” ci piórkiem umazanym w „miętusiej wódce” po rozwartym oku, a osobliwy to lek ta „miętusia wódka”, choć „żere” w oko, żebyś się skreślił. — Nie dziw, że biją się wprost ludzie, gdy przy połowie ryb w stawach książęcych miętus znajduje się w sieci wśród „kaprów” (karpi). Żółć wraz z wątroba z miętusa wyjąwszy, wiesz się ją „w trąbie” (piekarnik), podstawia „kieluszek” i zbiera kapiące w niego cudotwórcze krople. Ale to musisz wiedzieć, że gdybyś wpiwer poszedł do Janiczki-żegnaczkii, a potem dopiero poddał się zabiegom Kubociny — musiałbyś kilkakrotnie, a kto wie czy nie bez skutku powtarzać wizytę. Tak to już jest... dlatego pewnie, mimo dwu specjalistek spotyka się tu kobiety z łuska na oku. A trzecia lekarka łuski jest pono w Łące stara Świerkutowa. A może wzorują się one z tą „miętusią wódką” na tym, co wyczytały w Piśmie św. o cudownym wyleczeniu Tobiasza? Boć przecież i jemu syn, za radą arch. aniola Rafała, który był mu z woli Bożej towarzyszem podróży, zółcia zabitej nad Tygrysem ryby, oczy pomazał i ślepotę usunął. Byłoby to zatem lekarstwo znane 820 lat przed Chrystusem a Tobiasz praworem naszych śląskich lekarzy!

*

Wszakże nie tylko lekarze chorób wewnętrznych i nie tylko okuliści mają konkurentki w naszych wsiowych znachorkach. Niejeden chirurg mógłby pozazdrościć sławy naszemu Jonkiszowi z Boru. Kto we wsi lub w okolicy nogi czy ręce połamie — co przy szalonym tu ruchu samochodowym i ogólnemu używaniu rowerów do lokomocji zdarza się bardzo często, ten nie pozwoli się wozić do szpitala. Woła starego Jonkisz z Boru — tego samego, co mając lat 75 jest wodziorem na wszystkich wesolach śląskich, a ten w mig poskłada połamane członki. Kogokolwiek w Goczałkowicach zapytasz w potrzebie — powie ci, że najlepiej zastawij członki Jonkisz z Boru i basta; a nic za pomoc nie weźmie, bo mówi, że Pan Jezus leczył nie biorąc zapłaty. Stary Jonkisz nie tylko ludziom postyka połamane kości. On i do „gowiednika”, któremu żadne „papry ani tirace” nie pomogły przyjeździe i dosłownie „postawij na nogi”. To też już dziś poczciwi ludzie głowią się nad tym kto Jonkisz zastąpi, gdy go kiedyś żadne ziola ani „rzykania” od śmierci nie uchronią?

Oto kilka sylwetek z najbliższej okolicy. Ciekawym byłby całokształt leczenia wsijskiego na Śląsku, w ramach swych obejmujący i licznych „lekarzy przyrodniczych” tzw. naturalistów, którzy w miastach oświeconej i ogłaszający się w prasie codziennej, wielkim cieszą się u Ślązaków miem. Możeby zbadałszy dokładnie całe zagadnienie odszukano i tu niejednego cudotwórcę na wzór owego „czarodzieja” z München-Gladbach i zdobyło materiał do równie poczytnej książki jak dr. Liecka „Das Wunder in der Heilkunde”.

Teresa Panieńska

10-lecie pożytecznego wydawnictwa. „Wiadomości Zdrojowe”, wydawane przez Zdrojowskie Inowrocław, a redagowane przez dr. St. Sroczyńskiego, weszły w 10 rok istnienia. Pismo to informuje nie tylko o życiu Zdrojowskiego inowrocławskiego i przynosi artykuły na tematy lecznicze, ale uwzględnia także sprawy kulturalne regionu kujawskiego. Ostatni zeszyt (nr. 2-gi) przynosi m. in. artykuł Feliksa Budnika, pt. „Lud kujawski w dramacie Kasprowicza „Świat się kończy” i dr. St. Helsztyńskiego pt. Inowrocław i Kujawy w życiu Przybyszewskiego. (lm)

Książki nadesłane

„Większa i średnia własność na Wołyniu, według stanu posiadania z r. 1936”. Łuck 1937. Wydawnictwo Związku Ziemian Wołynia.

Dzieje powszechne w podpisach Napoleona I

Jeżeli słuszność mają grafologowie, że pismo człowieka jest odzwierciedleniem jego charakteru, to u Napoleona I jest ono czymś więcej jeszcze. Podpisy jego, złożone w ważnych chwilach dziejowych, pozwalają wejrzeć w nastroje jego duszy i znaczą etapy jego orlego wlotu ku najwyższemu szczytom potęgi i sławy ludzkiej i jego upadku.

Napoleon Bonaparte miał 25 lat, kiedy z armią swą przekroczył Alpy. Z armią w łachmanach. Wszystkiego jej brak: żywności, mundurów i materiału wojennego. Coś przecież posiada ona: entuzjazm i genialnego dowódcę. Gdy umiera na wyspie św. Heleny, ma lat zaledwie 52 — tytan skrepowany. Między tymi dwiema datami — 27 lat dziejów powszechnych. Bitwy, zwycięstwa, klęski. Przeobrażenie mapy Europy. Trony wywrócone, nowe trony wyniesione. Armie Napoleona walczyły w całej Europie, nawet w Egipcie.

Pióro Napoleona jednym pociągnięciem przekreśla całą Italię. Zrywa się już śmiały zdobywca do orlego lotu. Pióro jego zamienia się w szpadę, w niewiele dniach odnosi on na ziemiach włoskich sześć zwycięstw nad Austriakami. Podpis jego jest jak lśniąca, twarda stal.

Niepewność bije z jego podpisu w czasie wyprawy egipskiej. Nagle staje się on zupełnie innym: groźny w swej sile, potędze i wielkości. Jest to już podpis cesarza, któremu Papież podaje koronę.

Następnie pióro Napoleona drugie święte cesarstwo rzymskie. Jest to podpis tryumfatora. Czuje się wyraźnie tchnienie historii na widok podpisu w czasie decydującej bitwy. Odnosi się wrażenie, że rozpoczyna się nowy akt dramatu, gdy podpis Napoleona ogranicza się tylko do wielkiego N. Czyżby to była Hibris z tragedii greckiej, ucieleśniona pycha, bijąca teraz z podpisu?

Wyraża depresja bije z podpisu Napoleona po pogromie wielkiej armii w Rosji. Podpis Napoleona po pogromie wielkiej armii w Rosji. Podpis Napoleona w czasie bitwy pod Lipskiem z każdego laika robi grafologa: Świat wali się w gruzy, błyszcząca gwiazda spada z wyżyn na ziemię i rozbija się. Dzieło Napoleona drży w posadach, ugodzono go w sam rdzeń.

Z podpisu pod aktem abdykacyjnym przemawia już tylko zmęczenie i wyczerpanie wielkiej woli. Są to już tylko pomruki ustępującej burzy.

Ostatni akt: Pismo Napoleona staje się uderzająco drobne i delikatne. — „Skończyłem swoją karierę polityczną”. A na wyspie św. Heleny podpis jego jest już tylko barokowym prawie zakrętasem. (Kk)

1806 r. w Berlinie. Groźny w swej potędze.

1806 r. w Berlinie. Groźny w swej potędze. 1809 r. pod Donauwörth. Napoleon podniecony, przynaglający marszałka Massena.

1809 r. po zajęciu Wiednia.

Gdy Moskwa stała w płomieniach.

Po przegranej bitwie pod Lipskiem.

1814 r. Podpis pod aktem abdykacyjnym.

1815 r. Skończyłem swoją karierę polityczną.

Na wyspie św. Heleny.

BALET NAD MORZEM

Amatorki pływania w Hollywood (Kalifornia), stworzyły grupę tancerek, których popisy baletowe ściągają na wybrzeże zawsze dużo publiczności.

Wrzesień w przysłowia

We wrześniu następuje początek astro-nomicznej jesieni, stąd przysłowie głosi: „Oto wrzesień, bliska jesień!”. Dla rolnika wrzesień jest jednym z najlepszych miesięcy, albowiem „gdy nadejdzie wrzesień, wieśniak ma zawsze pełną stodołę i kieszeń”, a że roboty w polu jest coraz mniej, więc „wrzesień - leniwiec wsadza ręce w kieszeń”.

Pierwszy września — to dzień św. Idziego, który „w polu nic nie widzi”, bo już żniwa pokończone. natomiast „św. Idzi żyto w stodołę widzi”. Nie wolno jednak zapominać o zasiewach ozimin: „Idzi — siał wyjdzi”. Dobrze, gdy tego dnia ładnie jest: „wielka dla zboża i siewki wygoda, gdy św. Idzi przyswieca pogoda”, zwłaszcza, że „dzień św. Idziego, gdy się wypogodzi, cztery niedziele potem pogodą dogodzi”.

Nie zapóźno jest siał, i pod koniec pierwszego tygodnia września, w dzień Narodzin Najświętszej Marii Panny (8 września): „Gdy się rodzi Marysia, do siejby bierza się”, ani też nie zapóźno na sianokosy: „gdy o Matee Bożej bywa siano, to ani za późno, ani za rano”. Coraz wyraźniejsze są znaki, zwiastujące bliską jesień: „Panna się rodzi, jaskółka odchodzi”, „z drzew owoce opadają, ptaki się do drogi mają, a po lasach wrzosa kwitną na pogodną jesień”.

Kto hoduje owce, niech nie zapomni o ostrzyżeniu ich we wrześniu: „na św. Krzyż owce strzyż” (Podwyższenie Krzyża świętego — 14 września).

W drugiej połowie września dni stają się coraz chłodniejsze: „św. Mateusz (21 września) dodaje chłodu i raz ostatni podbiera miód”, a nierozsądny jest ten, kto na jarmarku zimowym, w ten dzień przypadającym, zapomnił kupić sobie odzień ciepłą: „niech po św. Mateuszu chucha, kto sobie nie kupił kożucha”.

i futrzanej czapy: „po św. Mateuszu zimno chodzić w kaneluszu”.

Wrzesień jest początkiem najprzeczniejszego okresu, trwającego aż sześć miesięcy, kiedy to dni są krótsze od nocy. Zbliża się równa noc jesienna: na św. Tomasza (22 września) dzień się z nocą sili; mniej dnia, więcej nocy będzie po chwili. Najprzyjemniej jest w tym czasie siedzieć w domu, często nawet już przy piecu: „na św. Toma siedź przy piecu doma”.

We wrześniu należy wykopywać wcześniejsze odmiany ziemniaków i dokonać stopniowego zbioru wszelkich warzyw, stąd „w dzień św. Tekli (23 września) będziemy ziemniaki piekli, a po św. Tekli będziemy znów kapusze siekli”.

Dzień św. Michała, przypadający 29 września, jest zwyczajowym terminem mów: „Michał ludzi wypychał”, co oznacza koniec dzierżaw, obowiązujących do tego dnia. Inne przysłowia stwierdzają koniec robót polnych, swobodę polowań i paszenia: „po św. Michał wolno paść zuchwale”, tj. nawet na cudzym terenie, i „na Michała łowcy chwala”. Pamiętać należy, by do tego dnia zakończyć siew w polu: „św. Michał blisko, posiałeś już wszystko”, bo „na św. Michał kto nie posiał, będzie zdychał”. Gdy zdarzy się, że ptaki do tego czasu nie odleciały jeszcze, nieprędko należy spodziewać się zimy: „ptaszki do Michała, gdzieś zima została”, ale gdy „ptaszki przed Michałem odleciały, będzie ostry grudzień cały”. Czasem „św. Michał śniegiem kichał”, ale prawie zawsze „św. Michał będzie w kominie wypychał”. Kto chce zawczasu wiedzieć, jaka będzie zima, ten niech obserwuje noc, bo „gdy noc jasna na Michała, to nastąpi zima trwała”, i ptaki, bo „we wrześniu gdy tłuste ptaki, mróz w zimie nie ladażaki”. Em.

Wśród mroków wielkiego miasta czyha na nieświadome lub żądne zbytku dziewczęta tysiące niebezpieczeństw.

Na tym tle został zrealizowany wielki film obyczajowy

„DROGA DO RIO”

obrazujący w niezmiernie wymowny sposób tragedię tysięcy szafabionych istnień ludzkich. DROGA DO RIO — to sensacyjny dramat obyczajowy, demaskujący ohydny proceder ludziskakali.

DROGA DO RIO — to krzyk umęczonej duszy kobiecej.

DROGA DO RIO — to oskarżenie rzucone światu przez miliony kobiet.

W głównych rolach:

KAETHE v. NAGY jako ofiara.
PIERRE AUMONT jako dziennikarz.
GASTON MODOT i JULES BERRY jako ludzieszakale.

Obraz ten ukaże się już wkrótce jako rewelacja w kinie APOLLO.
ng 48 906

Wspaniała pielgrzymka lotnicza w Lourdes

Z okazji 65-tej wielkiej narodowej pielgrzymki do cudami słynącego Lourdes we Francji, odbyła się w tej miejscowości po raz pierwszy niezwykle procesja.

Z górą 100 samolotów dokonało „honorowego lotu” nad świętą grota, w której kryje się posąg Matki Bożej. W samolotach tych znajdowali się piloci, mechanicy, obserwatorzy i radiotelegrafici, biorący udział w wielkiej pielgrzymce. Organizacja tej „lotniczej” części pielgrzymki spoczywała w ręku biskupa z Tarbes i z Lourdes Gerliera, który sam w czasie wielkiej wojny światowej brał udział w bojach.

Uczestnicy francuskiego lotnictwa przebywać będą przez 4 dni w Lourdes, gdzie wezmą udział we wszystkich ceremoniach religijnych. Ceremonie te celebrować będą księża, którzy sami dawniej wchodzili w skład francuskich wojennych sił lotniczych.

Elektryczne oczy obserwują

Przy bramach wejściowych na międzynarodowej wystawie światowej w Paryżu umieszczono „elektryczne oczy”, które obliczają cyfrę przybywających osób. Według ostatnich zestawień, wystawę paryską zwiedziło dotąd 7.996.913 osób. Wpływ uzyskany z kart wstępu wynosi 45 milionów franków. Rekordowa liczba zwiedzających napływa do pawilonów nadsekwanskich w każdy poniedziałek; przeciętnie w poniedziałki wystawę zwiedza 250 000 osób. Z pośród tych danych należy wyodrębnić znaczną liczbę osób posiadających bezpłatne passe-partout. Zostały one wydane przedstawicielom prasy. Ogółem liczba bezpłatnych kart wstępu nie przekracza jednakże 4500 sztuk.

Uniwersytet filmowy w Kalifornii

Mało kto wie o tym, że w Ameryce znajdują się specjalne uniwersytety filmowe, z których najbardziej znany jest wydział filmowy na University of Southern California (Uniwersytet Połudn. Kalifornii). Wydział ten organizuje co roku kursy wakacyjne, a w toku normalnych zajęć odbywają się wykłady na temat sztuki pisania scenariuszy, reżyserii filmowej oraz operatorstwa.

Wykładowcami są znani realizatorzy, operatorzy i aktorzy. Pomiędzy znanymi filmowcami, którzy współpracują czynnie z uniwersytetem filmowym znajdujemy takie nazwiska, jak kierownik produkcji Howard Estabrook, reżyserzy Frank Capra, John Cromwell, Jack Conway, George Zukor, William Dieterle, Walt Disney, Sidney Franklin, Henry Hathaway, Frank Lloyd, Ernest Lubitsch, Rouben Mamoulian, Max Reinhardt, W. S. Van Dyke i King Vidor oraz aktorzy Warner Baxter, Claudette Colbert, Gary Cooper, Betty Davis, Helen Hayes, Paul Muni i operator Victor Milner oraz scenarzysta Robert Riskin.

Religijność Brunona Mussoliniego

Wspaniałe zwycięstwo, jakie osiągnęli Włosi w gigantycznym locie powiatnym Istres—Damaszek—Paryż, stało się przedmiotem wielkiego entuzjazmu w kołach lotniczych. Prasa mediolańska donosząc szczegółowo o przebiegu tego turnieju bohaterów przestworzy, nie pomija milczeniem nawet tak drobnego faktu jak poniższy:

Oto w locie tym uczestniczył syn włoskiego dyktatora, Brunon Mussolini. Podobnie jak i jego wielki ojciec, Brunon Mussolini należy do grona tzw. żelaznej ekipy włoskiej. Młody Brunon jest gorliwym katolikiem i przywiązuje wielką rolę do wartości religijnych. Na ostatnią swoją podróż podniebną zabrał obrazek, pod którym znajdowała się relikwia z grobu św. Antoniego Padewskiego. Obrazek ten nosił stale przy sobie w portfelu i, jak donosi prasa włoska, nawet po zakończeniu wyścigu na uroczystej biesiadzie, wydanej przez ministra Cota w Le Bourget, miał go przy sobie.

Szczegół ten wśród wielu innych odróżnia się swoją skromnością i silną wiarą w pomoc nadziemską, jaka niewątpliwie cechuje duszę Brunona Mussoliniego.

Podpis Napoleona po sześciu zwycięstwach w 14 dniach.

Podpis po zdobyciu mediolanu i Państwa Kościelnego. Śmiały i bezwzględny w charakterze.

1798 r. po nieudanej wyprawie egipskiej.

Grudzień 1804 r. Cesarz Francuzów.

1805 r. Po zwycięstwie pod Austerlitz.

1806 r. Po zwycięskim pochodzie w Prusiech.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Niespodzianki statystyczne

Prasa podniosła już publicznie pytanie, czym tłumaczy się fakt, że według Małego Rocznika Statystycznego kraj nasz stracił w ostatnim roku 5 km granicy, bo dotychczasowe wydania podawały 5534 km granic państwowych, a ostatnie wydanie zmniejszyło je do 5529. Całe szczęście przy tym (choć to też rzecz ciekawa), że powierzchnia kraju nie uległa zmniejszeniu.

Są w tym Małym Roczniku Statystycznym jeszcze i inne „kwiatki”. Np. na str. 296 „liczba zakładów ubezpieczeń działających w Polsce” w 1935 r.: 70, zaś na str. 91/92 w tabeli „Zakłady handlowe wg branż na podstawie wykupionych świadectw przemysłowych w Polsce w 1935 r.” branża ubezpieczenia: 303, w tym w samej zachodniej dzielnicy 128! A przecież w tej tabeli ilość zakładów ubezpieczeń powinna być mniejsza, niż na str. 296, bowiem publiczno-prawne zakłady ubezpieczeń (jest ich 5) nie wykupują świadectw przemysłowych. Tylko wtajemniczeni potrafili rozwiązać tę statystyczną zagadkę. Otóż władze skarbowe wymagają wykupienia świadectwa przemysłowego nie tylko od zakładów ubezpieczeń samych (oczywiście tylko prywatnych), ale także od poszczególnych oddziałów tego samego zakładu ubezpieczeń, chociaż oddziały te nie są samodzielnymi „zakładami” ubezpieczeń, bo nie wykonują żadnej samostanowionej działalności ubezpieczeniowej, nie ustawiają własnych bilansów itd. Wobec tego 303 zakłady ubezpieczeń, lecz 303 świadectwa przemysłowe w branży ubezpieczeniowej, wykupione przez zakłady ubezpieczeń i ich oddziały. Jednak nagłówek tabeli brzmi wyraźnie „zakłady handlowe”, a wstęp jej wylicza zakłady I i II kategorii 19.803, III kategorii 100.923 itd., tak że czytelnik wymienione w tej tabeli ilości rozumie jako ilości zakładów samodzielnich. Redakcyjne niedopatrzanie?

Inna sprawa: Pożary budynków w Polsce. Jest statystyka na str. 299 Rocznika, ale województwa śląskiego nie obejmuje ona wcale, a co do reszty kraju to uwzględnia ona tylko pożary, zarejestrowane przez publiczno-prawne zakłady ubezpieczeń. Zatem statystyka ta pomija zupełnie budynki, ubezpieczone w prywatnych towarzystwach (wzgl. może wcale nie ubezpieczone). Statystyka nie jest więc kompletna. Taki np. olbrzymi pożar „Akawitu” w Poznaniu wcale nie będzie istniał w tej statystyce, bo ubezpieczenie było zawarte w prywatnym towarzystwie. Różnica więc bynajmniej nie jest błaha. W Roczniku Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń (PUKU) czytamy, że szkody ogniowe w prywatnych zakładach ubezpieczeń w 1935 r. wyniosły 13 mil. zł, wprawdzie łącznie w nieruchomościach i ruchomościach; więc zlekceważyć tej pozycji w żadnym razie nie można. Czy Mały Rocznik Statystyczny jako jedyne dostępne szerszemu ogółowi urzędowe źródło statystyczne nie powinien dać dokładnej i wyczerpującej statystyki tak ważnego zdarzenia gospodarczego jak pożary budynków? I czy nie ma żadnej drogi, by

żydowskie metody

Od pewnego czasu ukazała się na rynku woj. poznańskiego i pomorskiego ultramaryna w opakowaniu, którego etykieta opatrzona jest napisem „Parowa Fabryka Ultramaryny Lwów — Zniesienie”.

Jak sprawdziliśmy, fabryki tego rodzaju firmy we Lwowie ni ma, nie egzystuje również tak brzmienia firma w całej Polsce. Jest natomiast na przedmieściu Lwowa — Zniesienie fabryka ultramaryny, której firma brzmi: „Parowa Fabryka Ultramaryny Ch. Perlmutter”.

Fabryka ta należy do Chaima Perlmuttera, zamieszkałego we Lwowie. Jak wynika z artykułu 33 rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z dnia 7. 6. 1927 r. o prawie przemysłowym (Dziennik Urzędowy Rz. P. nr. 78 poz. 443) „Należy uwidaczniać do kł a d n i e i czytelnie imię i nazwisko lub firmę przemysłowca”. Ponieważ usunięcie imienia i nazwiska z brzmienia firmy jest niedopuszczalne na mocy art. 27 Kodeksu Handlowego, jest więc rzeczą conajmniej zastanawiającą, w jakim celu opuszczono nazwisko p. Chaima Perlmuttera, zniesłalcąca wbrew prawu brzmienie firmy. Ukrywanie nazwiska właściciela jest niewątpliwie działaniem celowo dla wprowadzenia w błąd konsumenta, a o jaki błąd chodzi, czytelnik z łatwością odgadnie.

do wiadomości Głównego Urzędu Statystycznego doszedł każdy taki pożar bez względu na sprawę ubezpieczenia?

Dalej: Na str. 95 Małego Rocznika, gdzie zestawiono bilanse krajowych spółek akcyjnych, wydrukowano, że w opracowaniu tym za rok 1935 uwzględniono m. i. 16 spółek ubezpieczeniowych (to samo na str. 94). Jednak według już wspomnianego Rocznika PUKU było w 1935 r. tylko 15, a nie 16 krajowych akcyjnych spółek ubezpieczeniowych — i rzeczywiście oba par excellence urzędowe źródła statystyczne podają zupełnie odmienne łączne liczby w poszczególnych pozycjach bilansowych! I tak w pasywach bilansowych pozycja „wierzyciele” (więc dłuż-

gi zakładów ubezpieczeń) wynosi w Roczniku PUKU 14 mil. zł, zaś w Małym Roczniku Statystycznym 73,4 mil. zł, co w porównaniu do ogólnej sumy bilansowej, określonej tutaj na 111,4 mil. zł, musi w ważnym czytelniku wywołać wniosek, że cała akcyjna asekuracja jest po uszy zadłużona. Autorzy Małego Rocznika Statystycznego wliczyli do pozycji „wierzycieli” m. i. także tzw. fundusz ubezpieczeniowy — a to jest błąd. Jak więc Mały Rocznik Statystyczny informuje społeczeństwo?

Dużo w naszym kraju zużywa się papieru, pracy i czasu na najróżniejsze statystyki. Ale wartość statystyk nie zależy od ich ilości, lecz od jakości i ścisłości.

Ig. Eichstaedt.

LICYTACYJNE ŻNIWA

Po przerwie wakacyjnej w Sądzie Grodzkim w Poznaniu rozpoczyna się nowa seria wielkich licytacji. Pod młotek idą duże obiekty, parcele, gospodarstwa, kamienice czynszowe, wille, place itp.

Maszyna egzekucyjna działa w przyspieszonym tempie, nie mogąc nadążyć nawałowi pracy.

Na licytacji ostatnio wystawia się tyle obiektów gospodarczych, że coraz częściej licytacje nie dochodzą do skutku z braku reflektantów.

We wrześniu rb. odbędzie się w samym Poznaniu licytacja szeregu poważnych nieruchomości, przedstawiających wartość blisko 2 milionów złotych.

1 września rb. odbędzie się licytacja 13 460 mtr. kwadr. gruntu wraz z zabudowaniami, położonymi przy Tamie Berdychowskiej 6. Wartość całego obiektu wynosi 56 tys. zł.

3 września rb. odbędzie się licytacja olbrzymich domów towarowych, położonych przy St. Rynku 98, 99 i 100, należących do firmy F. Lisiecki. Wartość tych domów wynosi 369 244 zł.

7 września odbędzie się licytacja wielkiego domu czynszowego, położonego przy ul. gen. Chłapowskiego (narożnik ul. Dąbrowskiej). Wartość tego domu wynosi 170 000 złotych.

9 września odbędzie się licytacja 10 098 mtr kwadr. gruntu z budynkami, położonych przy ul. Dąbrowskiej 16 b/68. Wartość ich wynosi 75 000 zł.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z pomorskich rynków owocowych

W roku bież. pomorska kronika gospodarcza notuje niezwykle urodzaj owoców wszystkich gatunków, gruszek, śliwek i jabłek. Najwięcej owocu na Pomorzu dostarczą niziny nadwiślańskie, gdzie ogrodnictwo od dawna stoi na wysokim poziomie, tudzież wioski z kolonizacji, nie zapominając o sadach w majątkach ziemskich, prowadzonych pod okiem sadowych. W niektórych okolicach drzewa uginają się pod ciężarem owoców, zwłaszcza jabłoni, tak, że pod obciążeniem owocem gałęzie stawa się celem ochrony drzew podopry.

Obecnie rozpoczyna się sprzedaż gruszek, na które jest wielki popyt, zwłaszcza na gatunki nadające się na zaprawę. Cena rynkowa 10—15 zł za centnar, jest tak przystępna, że w porównaniu do lat poprzednich konsumpcja gruszek na Pomorzu znacznie się podniosła. Poza tym wielkie ilości tego owocu wywozi się samochodami do Gdyni i Gdańska. Sprzet jabłek zimowych i śliwek zapowiada się niemiernie obficie. Ceny na damaseny, towar wyborowy waha się obecnie między 8—12 zł w centnarze. Handlarze zakupują już teraz u rolników masami jabłka zimowe z odstawą na koniec września; placąc za ctr. przeciętnie 10 zł, cenę w porównaniu do lat poprzednich niezwykle niską. I ten owoc jest przeważnie przeznaczony na wywóz do Gdyni i Gdańska, skąd, jak handlarze twierdzą, pójdzie na eksport za granicę. Jest obawa, że wobec niskich cen wewnętrzny rynek owocowy ogołocony zostanie z owocu krajowego, a w kilka miesięcy później nastąpi import owoców zagranicznych za ceny kilkakrotnie wyższe. Sezon owocowy wobec rychłego dojrzewania skończy się w rb. rychlej niż zwykle. gn.

Z KRAJU

(k) **Ustawodawstwo gospodarcze.** Ukaż się Dziennik Ustaw R. P. nr. 63 z dnia 31 sierpnia rb., w którym opublikowano m. in. rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 sierpnia rb. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień międzynarodowej umowy dotyczącej regulowania produkcji i zbytu cukru, podpisanej wraz z protokołem w Londynie dnia 6 maja rb. (poz. 489).

(k) **Pierwszy ładunek polskiego koku do Australii.** Jak donoszą z Gdyni, po przeprowadzeniu pertraktacji przez Górnośląski Koncern Węglowy „Robur” w sprawie eksportu polskiego koku na rynek australijski, rozpoczęto ładunek pierwszego transportu w ilości 2500 ton na angielski

W tym samym dniu odbędzie się licytacja dużego kompleksu kamienic, położonych przy ul. św. Marcina 14, należących do Andrzeja Łasia. Wartość tych kamienic wynosi 277 tys. zł.

11 września odbędzie się licytacja domu mieszkalnego z przyległymi placami, położonymi przy ul. Chelmońskiego 20. Wartość ich wynosi 139 600 zł.

13 września odbędzie się licytacja wili adw. Łabskiego, położonej przy Al. Szlągowskiej. Wartość jej wynosi 30 500 zł.

W dniu tym odbędzie się również licytacja domu mieszkalnego z ogrodem, położonego przy ul. Szamotulskiej 30. Wartość jego wynosi 41 000 zł.

20 września odbędzie się licytacja dwupiętrowego domu mieszkalnego z podwórzem i ogrodem, położonego przy ul. Łukaszczyka 39. Wartość jego wynosi 33 800 zł.

22 września odbędzie się licytacja 8 budynków mieszkalnych wraz z gruntem, położonej przy ul. Wały Wazów. Wartość ich wynosi 104 500 zł.

28 września odbędzie się licytacja wili wielkopolskiej z ogrodem i podwórzem, położonej przy ul. Wały Mazów. Wartość jej wynosi 117 500 zł.

Ceny wywoławcze przy licytacjach są o wiele niższe od rzeczywistej wartości licytowanych obiektów, a mimo to brak reflektantów. Podaliśmy tylko niektóre obiekty, które idą na licytację w ciągu jednego miesiąca września. A to przecież nie wszystko! (k)

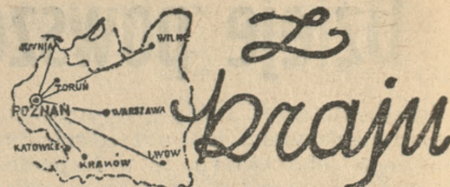
parowiec „Demodocus”. Drugi transport w ilości 2540 ton, odepdzie w dniach najbliższych na australijskim statku „Baltania”. „Kurier Bałtycki” podkreśla, że będzie to pierwsza transakcja na eksport polskiego koku nie tylko na rynek australijski, ale w ogóle na dalsze rynki zamorskie. (az)

(k) **Ku organizacji produkcji i eksportu siodu.** W ślad za naszą poprzednią wiadomością o powstaniu przy Związku Eksporterów Zboża w Poznaniu odrębnej sekcji Polskich Eksporterów Siodu, informujemy, że przy Związku Eksporterów Zboża powstała właściwie Komisja Wewnętrzna, powołana do życia na konferencji w sprawie siodu, odbytej w czerwcu rb. w Warszawie, w skład której weszli nie tylko eksporterzy siodu, lecz również producenci i przedstawiciele zainteresowanych instytucji. Jak więc z tego wynika, nie powstała odrębna organizacja Eksporterów Siodu, która by miała prowadzić prace zewnętrzne, lecz tylko komisja dla przeprowadzania badań wewnętrznych nad rynkiem siodu, co dla ścisłości naszych informacji podajemy. (az)

Z ZAGRANICY

(z) **Nowe zarządzenia gospodarcze we Francji.** Francuska rada ministrów przyjęła projekt dekretu Prezydenta, aprobującego konwencję, zawartą między rządem a prywatnymi towarzystwami kolejowymi — w celu utworzenia jednego narodowego towarzystwa kolei. Jednocześnie zaprobowano nominację na kierownika stanowiska w tym towarzystwie. Z kolei przyjęto dekret w sprawie koordynacji transportu różnymi środkami lokomocji. Na wniosek ministra finansów rada ministrów przyjęła dekret znoszący z dniem 1 stycznia 1938 r. podatek w wysokości 10 pct. od wartości kuponów obligacji publicznych. Podatek zostaje zniesiony tylko w stosunku do posiadaczy osób fizycznych. Jak wiadomo, redukcja o 10 pct wartości kuponów papierów państwowych wprowadzona jeszcze została przez rząd Laval.

(z) **Walka z deficytem budżetowym we Włoszech.** W najbliższych dniach mają się ukazać we Włoszech dekrety rządowe, mające na celu zmniejszenie deficytu budżetowego. Przewidują, że dekrety podniosą się o 10 pct ceny artykułów monopolowych, a mianowicie: soli, tytoniu i chininy, która to podwyżka dać ma skarbowi państwa około 3 mld. lirów dochodu. Inne monopole państwowe jak: węgiel, metale, bananów i złota nie będą objęte podwyżką.

NA TROPIE HANDLARZA ŻYWYM TOWAREM

Mieszkanka Łodzi niejaka Maria D. poznała przed kilku tygodniami jakiegoś młodzieńca, który się podawał za Jana Szczygielskiego, urzędnika jednego z biur podróży. Chwalił się on, że ma stosunki w Ameryce i że mógłby wystarać się o dobre płatną posadę. Stało na tym, że nieznajomy miał wyrobić posadę w Ameryce dla niej oraz dla jej siostry i w tym celu pobrał od nich na paszporty itp. pewną kwotę pieniędzy, zastrzegając sobie co do całej sprawy ścisłą dyskrecję. Siostra Marii D. jednakowoż powzięła pewne obawy i zwierzyła się swoim chlebodawcom z planowanego wyjazdu. Ci zaś poinformowali o wszystkim policję.

Według umowy Szczygielski miał się pojawić z paszportami na dworcu w Gdyni, gdzie obie dziewczyny miały go odebrać. Policja była zawiadomiona. W ostatniej chwili też Sz. nadjechał taksówką, ale zwiertzywszy widocznie niebezpieczeństwo, wcale się nie zatrzymał, lecz pojechał szybko dalej.

Ma się tu niewątpliwie do czynienia z człowiekiem szajki handlarzy żywym towarem, za którym władze wszczęły energiczne poszukiwania.

JUBILEUSZOWY KURS LEKARSKI W CIECHOCINKU

W dniach 3 — 5 września rb. odbędzie się w Ciechocinku X Lekarski Kurs Wakacyjny, połączony ze zjazdem Polskiego Towarzystwa zwalczania gościa, który będzie dalszym ciągiem zjazdu, jaki się odbył we Lwowie i był poświęcony części teoretycznej zwalczania gościa. W kursie weźmie udział szereg wybitnych osobistości ze świata lekarskiego.

BUDOWA PORTU NA WIŚLE

We Włocławku rozpoczęto budowę portu rzeczno na Wiśle. W roku bieżącym wykonane zostaną prace przygotowawcze przy regulacji brzegów Wisły. Jednocześnie rozpoczęte zostaną w najbliższych dniach roboty przy połączeniu kolejek dojazdowych wąskotorowych kujawskich z brzegiem Wisły.

KOLONIE LETNIE DZIECI ŁÓDZKICH

Odbyło się zamknięcie kolonii letnich, zorganizowanych z inicjatywą J. E. ks. biskupa Jasińskiego, ordynariusza diecezji łódzkiej. Z kolonii korzystało około 800 dzieci. Poza tym 220 dzieci wzięło udział w parudniowej wycieczce nad Bałtyk.

Po zakończeniu kolonii zjawiała się w pałacu biskupim delegacja dzieci, aby podziękować swemu Arcypasterzowi za miłe spędzone wakacje. Dzieci ofiarowały Księdzu Biskupowi wiązaną kwiatową okazałą muszlę bałtycką. Jego Ekscelencja udzielił dzieciom pasterskiego błogosławieństwa. (KAP)

SZKOLNICTWO SPECJALNE NA ŚLĄSKU

W związku z nastaniem od nowego roku szkolnego nowych form organizacyjnych w szkolnictwie zawodowym, powstaje w wojew. śląskim cały szereg specjalnych zakładów. I tak w Katowicach będą otwarte gimnazjum mechaniczne i wieczorowa szkoła dla elektromonterów, z istniejących zaś będą przekształcone liceum mechaniczne i liceum budowlane. W Cieszyźnie prywatna szkoła rzemieślnicza; w Bielsku wieczorowa szkoła dla elektromonterów i taka również dla tkaczy; w Chorzowie liceum handlowe, w Rybniku 3-letnie gimnazjum handlowe i liceum gospodarcze. Poza tym projektowane są gimnazjum i liceum telekomunikacyjne w Katowicach, szkoła gospodyń wiejskich na Buczcu oraz kursy pensjonatowe w Wiśle, Istebnej i Ustroniu.

ŻYDZI ZNISZCZYLI CENNE WYKOPALISKO

Przed miesiącem na terenie posesji żydowskiej gminy wyznaniowej w Wilnie przy ul. Mostowej odkryto przypadkowo cenny zabytek starego budownictwa. Były to szczątki baszty obronnej z XVII wieku. Szczątki te rozebrano. Jak słychać żydowska gmina wyznaniowa pociągnęła za siebie do odpowiedzialności za zniszczenie zabytku. (ATE)

ŁUCK PRZEPROWADZA KANALIZACJĘ

Zarząd miejski w Łucku przeprowadzał w ciągu obecnego lata we wzmocnionym tempie prace nad rozbudową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, przy czym jednocześnie następuje regulowanie i brukowanie ulic. Miasto przybiera tym samym całkiem inny wygląd. Przy robotach tych zatrudnia się przeszło 200 ludzi.

KONKURS NA PRACĘ NAUKOWĄ O WARTOŚCIACH LEŻNICZYCH ZAKOPANEGO

Towarzystwo Lekarskie w Zakopanem, wspólnie z Zarządem Gminy Uzdrawiskowej ogłasza konkurs na pracę naukową, dotyczącą właściwości leczniczych Zakopanego, jako wysokogórskiego uzdrowiska. Do udziału w tym konkursie zaprasza przede wszystkim lekarzy i przyrodników, wyznaczając nagrody za trzy najlepsze prace: 1500, 1000 i 500 zł. Termin nadsyłania prac upływa 30 grudnia rb. Warunki konkursu będą rozesłane do wszystkich lekarzy w Polsce.

Spuścizna prezyd. Panamy

Kilka dni po pogrzebie prezydenta republiki Panamy — Rudolfa Chiari ogłoszona została spuścizna, jaką zostawił ten znany mąż stanu. Spuścizna ta obejmuje 800.000 dolarów, złożonych na kontach banków amerykańskich i szwajcarskich, trzy wirtowne wille reprezentacyjne oraz muzeum numizmatyczne. Prezydent Panamy należał bowiem obok króla włoskiego Wiktora Emanuela do najszlachetniejszych zbieraczy starych monet. Cały swój majątek na podstawie testamentu prezydent republiki zapisał społeczeństwu. Szczodroliwy ofiarodawca przeznaczył żonie rentę wdowi, natomiast olbrzymi zasób dóbr materialnych i bezcenne muzeum pozostawił swemu narodowi. Znaczący należy, że prezydent Rudolf Chiari był częstym gościem prezydenta Roosevelta, z którym wspólnie ustalał taktykę i postępowanie swego kraju w dziedzinie ekonomicznej.

Nieporozumienie

— Mamo, przedstawie ci dzisiaj czarującego młodzieńca.
— Dziękuję ci, drogie dziecko, ale nie mam zamiaru znowu wyjść za mąż.

Przedwczesna starość

objawia się cierpieniami zleg przemiany materii: zwapnieniem tętnic, reumatyzmem, artretyzmem, niedomaganiem wątroby, zanieczyszczeniem krwi, kamcią itp.

Stosujcie w tych wypadkach skutecznie działające Ziola DRA BREYERA Nr. 2. Żądajcie wszędzie: Polherba, Kraków-Podgórze.

Po wywczasach

Z zadowoleniem wspominamy przebyte wywczasy. Odetchnęliśmy przynajmniej po całorocznej, mniejszej czy większej, udrewe w kieracie codziennej pracy. A przecież urlop ten nasz był płatny, tak samo jak czas zatrudnienia! To też z wdzięcznością wobec Boga za miłe wywczasy nie omieszkajmy złożyć choć drobnej ofiary na resztę kosztów budowy poznańskiego Pomnika Wdzięczności wobec Boga za Niepodległość Ojczyzny. Ofiarą ta będzie zarazem prośbą o błogosławieństwo w nowym pourlopowym okresie pracy.

Datki pieniężne uprasza się nadsyłać do Komitetu Budowy Pomnika Najśw.

„Opieka Polska“ utrzymuje łączność z Rodakami na obczyźnie.

Serca Pana Jezusa w Poznaniu, ul. św. Marcina 69 m. 17, za blankietem PKO na konto czekowe nr. 207 470.

RADIO

Polskie Radio rozpoczyna audycje dla szkół

Wraz z nadeżdżającym nowym rokiem szkolnym rozpoczyna Polskie Radio audycje dla szkół. Pierwsza z nich nadana zostanie dnia 4 września o godz. 11.15. W audycji tej powitają młodych słuchaczy wszyscy znani im wykonawcy audycji szkolnych oraz organizatorzy programu radiowego dla szkół. Serdeczne to powitanie nawiąże, podobnie jak w latach ubiegłych bliski kontakt między szkołą i radiem.

„Świt, dzień i noc“

Bywalcy teatralni pamiętają zapewne miła.

pogodną sztukę Dario Niccodemiego „Świt, dzień i noc“, która nie tylko osiągnęła w swoim czasie rekordowe powodzenie we wszystkich niemal teatrach polskich, lecz do dziś dnia stanowi niezawodną pozycję repertuarową. Jednocześnie z wystawieniem tej sztuki przez Teatr Malickiej, radiosłuchacze będą mieli okazję usłyszeć tę iroczną sielankę przez radio. Rozgłośnia Warszawska nadaje bowiem „Świt, dzień i noc“ dnia 2 września o godz. 19 z niezrównaną wykonawczynią roli Anny — Marią Malicką. Partnerem znakomitej artystki będzie Wojciech Wojtecki.

VIII Symfonia Beethovena

W pięknym cyklu radiowym, obejmującym wszystkie symfonie Beethovena, usłysza radio-słuchacze w czwartek 2 bm. o godz. 16.15 Symfonię VIII F-Dur, jedno z tych pogodnych dzieł Beethovena, w których wyraża się humor, nie raz dowcip i wesołość. Tęgo rodzaju utwory Beethovena należą do najcenniejszych dzieł ducha ludzkiego, zarówno ze względu na swą treść, jak na niezwykle szlachetną i doskonałą formę. Płyty VIII Symfonii nagrane są przez Orkiestrę Królewską Filharmonii pod dyr. świetnego kapelmistrza, Feliksa Weingartnera.

Słynny śpiewak włoski

Na czwartek, 2 bm. o godz. 22 zaprosiło Polskie Radio przed swój mikrofon znakomitego śpiewaka włoskiego Paolo Civil'a. Słynny zagraniczny gość, w swym 50-minutowym recitalu wykona pieśni i arie przeznaczone dla Orkiestry włoskiej, arie zaś Meyerbeer'a i Bizeta odśpiewa artysta również w języku włoskim.

Zawiadomienie!

Po gruntownej przebudowie

otwieram w środę, dnia 1 września br. o godz. 18
nowocześnie i gustownie urządzony

Dancing „VARSOVIE“

w Poznaniu, przy ul. 27 Grudnia 10 - Tel. 19-99

Dziękując Szanownym Gościom, Sympatykom i Znajomym za dotychczasowe poparcie, zapewniam w dalszym ciągu podawanie pierwszorzędnego towaru, rzetelną obsługę i doborową orkiestrę przy przystępnych cenach
Lokal otwarty od 18-tej do rana. Z poważaniem

pg 29 868-85,19

FRANCISZEK PIOSSEK

Uwaga: W każdą niedzielę i święta „Five o'clock Tea“ od godz. 17-19.30

SALON MÓD „MIRA“

Zawiadamia Wielce Szan. Klientelę o przeniesieniu swego
„SALONU MÓD“

na ul. św. Marcina 32, tel. 47-84

Zapraszamy Szan. Klientki oraz wszystkie Panie, które
pragną zapoznać się z najnowszymi modelami na sezon

Jesień - Zima 1937/8

Bogata biblioteka najnowszych żurnali pozwoli każdej
Pani wybrać stosowny elegancki model

na Suknię - Płaszcz - Kostium

które wykonamy ze znaną rutyną i gustem a przytem
po cenie jaknajprzystępniejszej.

ng 49353

W poniedziałek, dnia 30 sierpnia 1937 r. o godzinie 17.15, zakończyła
Swoj bardzo pracowity żywot, opatrzona wielokrotnie Sakramentami św.,
nasza najdroższa, najukochańsza matka, teściowa i babcia, ś. p.

z Płókarzów

Anastazja Wesołowska

primo voto Sroczyńska

przeżywszy lat 64. Wyprowadzenie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku
nastąpi w czwartek, 2. bm. o godzinie 15 z domu żałoby Mostowa 26 na
cmentarz Farny. Msza św. za duszę Drogiej Zmarłej odprawi się nazajutrz
o godzinie 6 w kościele farnym.

zg 29690

W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci i rodzina.

Poznań, Leszno, Bralin, Bydgoszcz.

Dnia 31 sierpnia 1937 r., zasnęła w Bogu, po
długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja ukochana ciocia, ś. p.

z Różańskich

Maria Jachowa

przeżywszy lat 76. Pogrzeb odbędzie się w piątek,
3 września o godzinie 17.30 z kaplicy cmentarnej
Bożego Ciała na Dębca, o czym donosi

zg 27 638

w ciężkim smutku pogrążona

Kazimiera Kopczyńska

Tapety Ceraty

gładkie, adamaszkowe
meblowe, wózkowe, obrusy

Dywany

Chodniki, Dywaniki
z linoleum, bouclé,
ceratowe i pluszowe

Linoleum

podłogowe i stołowe

Kokosowe

chodniki i wycieraczki

Zb. Waligórski

Poznań Bydgoszcz
Pocztowa 31 Gdańska 12
Przyjmuje się asygnały „Kredyt“

pg 29 147-30.150

JURKOWSKIEGO

KURSY KIEROWCÓW
SAMOCHODOWYCH

POZNAN
DABROWSKIEGO NR. 79

TEL. 78-80
dg 23 866/7

Kontyngent

zakupu D. P. M. S. kupię.
Oferty:

Gorzelnia, Manieczki,

pow. Śrem. zg 27664

DRZEWO

budowlane,
stolarskie

poleca Składnica drzewa
G. Kowalkiewicz, Poznań, Droga
Debińska 2, naprzeciw wylotu ul.
Strzeleckiej. Tel 14-95 dg 24 137

Poważna firma zbożowa w Poznaniu poszukuje
rutynowanego

pomocnika - dysponenta i ucznia handlowego

z odpowiednim wykształceniem gimn. Zgłoszenia kierować
do Kuriera Poznańskiego zg 27 683.

Wróciłem

Dr Tadeusz Frackowiak

specjalista chorób nerwowych

Poznań ul. 27 Grudnia 20 — Telef. 58-30

ng 49134

Wróciłem

zg 27689

DR K. RABSKI

Poznań, ul. Wielka 18, tel. 33-28

WRÓCIŁEM

St. Głuszkowski

dentysta

Pocztowa 28

zg 27685

Telefon 32-48

Szkoła Cwiczeń Seminarium

Dzieci kl. III do VI włącznie — przybędą
w piątek 3. IX. 1937 o godz. 8.30 do szkoły
przy ul. Krętej nr. 8.

Dyrekcja.

Takyrzujcie się,

PANIE.

A W TRZY MINUTY

ZBĘDNE OWŁOSIENIE ZNIKNE Z CIAŁA!

WYSTARCZY jedna próba, aby przekonać się
o cudownych zaletach TAKY i stać ten
traged stosować. Usunięcie szpecącego owło-
sienia jest sprawą niezmiernie aktualną dla
każdej Pani, zagadnieniem, które znakomicie
rozwiązuje woda TAKY. Golenie włosów jest
bezkłopotne, gdyż pod wpływem brzytwy włosy
odrastają szybciej i stają się bardziej twarde.
Depilatory o przykrym zapachu i skompliko-
wane w użyciu również nie dają zadowalających
wyników. Jeden zabieg z wodą TAKY wystar-
czy, aby usunąć włosy wraz z korzeniami.
Można się przekonać naocześnie, jak po niespełna
trzech minutach znika nawet ślad szpecącego
owłosienia. Woda TAKY, nie wydziela zapachu,
przyjemnie pachnie, nie drażni skóry, lecz
uśmierza ją, nadając jej białość i gładkość
marmuru. Można również stosować słynny krem
TAKY, powszechnie znany i łatwy w użyciu,
gdyż bezpośrednio z tuby.

TAKY

PRZEDST. MGR. JÓZEF ROTTER
FABRYKA CHEMICZNO-KOSM.
Lwów — ul. Potockiego No. 94

Szkoła

okienne, ogrodowe, ornamen-
towe, dachowe itp.

szyby wystawowe i lustra
Obrazy i listwy na ramy

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A.
Poznań, Woźna 15. Tel. 28-63

Oddział w Łodzi, ul. Wigury 15, tel. 134-53 Pg 29 114/17,1

Na nowy rok szkolny

Mocne pończochy, rękawiczki, berety, trykoty gimnastyczne, odznaki, fartuchy, bieliznę, poleca najtaniej

KAŁAMAJSKI

Przybory dla wszystkich szkół
poleca Firma Ng 3

**GIMNAS-
TYCZNE** „KaDeHa”
Harcerska Spółdzielnia z o. u.
Poznań, Podgórna 10
Bydgoszcz, Gdańska 26

Hurt!

Detal!

Aquila

Św. Marcin 61 Plac Wolności 9

dostarcza:

Szkołom, Studentom i Młodzieży Szkolnej

Wszelkie przybory Szkolne, Rysunkowe,

Cyrkle, Przyborniki, Wieczne Pióra i t. p.

PO CENACH NAJNIŻSZYCH

Ng 5

Flamingo POLSKIE
ARTYKUŁY
PIŚMIENNE

wszyscy używają i chwalą

PRODUKCJA: CHEMICZNEJ FABRYKI ARTYKUŁÓW PIŚMIENNYCH
B. GIEMZA i S-KA — POZNAŃ
WŁAŚC.: BERNARD GIEMZA i WITOLD CZAPLICKI Ng 14

Dla młodzieży szkolnej

wszelkie materiały
na mundurki i fartuszki

poleca korzystnie

Z. BYTNEROWICZ

Ng 18

Poznań, St. Rynek 52.

Na sezon szkolny
wygodne obuwie **Lee**
Poznań, 27 Grudnia 3

FLORAMI
SNIĘŻNO BIAŁA MIĘTOWA PASTA DO ZĘBÓW

Przybory szkolne

Wieczne pióra Ng 1

Ł. IGNATOWICZ POZNAŃ
UL. 27 GRUDNIA 1

Leszczków

Poznań, 27 Grudnia 10
Telefon 26-71

poleca

**trwale
materiały**

Ng 10

na mundurki

Książki szkolne

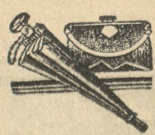
nowe i używane ku-
pisz, sprzedasz i zamie-
niesz najkorzystniej

w Księgarni - Antykwarjat

F. CZEKAŁSKI

Poznań,
pl. św. Krzyski 4.

Ng 15

Poleca tanio!

**TORBY SZKOLNE, TEK-
ŚNIADANKI i PIÓRNIKI** — Wyrób własny

STANISŁAW CZARNOTA

Poznań, Br. Pierackiego 8

Ng 13

SW. MARCIN 9/10 — TEL. 10-84

A. CYBULSKI
WYDZIAŁ KSIĘGARNIA
DO WSKAZANIA ZAKŁADÓW

KSIAŻKI SZKOLNE i NUTY

OBUWIE

SZKOLNE

dla dziewcząt i chłopców

wysokie, półbuciki — brązowe i czarne
w olbrzymim wyborze poleca

STEFAN TALAGA

HURT

Telefon 21-67

DETAL

- 1) skład główny Stary Rynek 95/96
- 2) filia F-a Merkur Stary Rynek 97
- 3) filia St. Rynek 91 wejście Wronieckiej 2 skład obuwia
- 4) filia ulica Kramarska 6/7.

Ng 12

Książki szkolne

nowe i używane kup

Ng 4

w Księgarni **LEITGEBRA**
ALEJE MARCINKOWSKIEGO 18

**NAJKORZYSTNIEJ
podręczniki szkolne**

nowe i używane kupisz,
sprzedasz i wymienisz

w „Księgarni-Antykwariacie”

Pierackiego 20

Wypożyczalnia najbogatsza

Ostatnie nowości 1.50 mies.

10% Rabatu!

**SZKOLNE
FARTUSZKI**
TANIO
B. HILDEBRANDT
STARY RYNEK
73/74

Ng 16

Wszelkie
artykuły
szkolne

kupuj we firmie

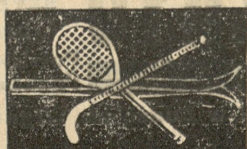
Papierodruk

AL. MARCINKOWSKIEGO 26

Ng 17

Artykuły Sportowe — Ubiory do Gimnastyki — Mundurki Szkolne — Płaszcze, Czapki, Koszule, Swetry
Najtaniej — Wielki Wybór — Solidna Obsługa Ng 8

DOM SPORTOWY Św. Marcina 33

„PALAIS DE DANSE“

Kabaret — Dancing — Seledynowy Cocktail-Bar
Poznań, ul. Piekary 16/17 — Fasaż „Apollo”. Tel. 11-92.
Najpiękniejszy lokal w Polsce...

Otwarcie sezonu 37/38 r.

Od 1 września br. całkowita zmiana programu artystycznego

NA SKRZYDEŁACH

Pieśni! Śpiewu! Tańca i Humoru!!!

Na czele programu
INA WOLSKA
człowa polska subretka tan.

DOLLY SILLS
Atrakcja węgierska

!!!Atrakcja taneczna światowej sławy!!!

Duet bulgarski **Didi Aleksander SPASSOFF**

Nowo zaangażowana orkiestra pod batutą wirtuoza-skrzypka

PAWŁA DYMARZA

W seledynowym Cocktail-Barze po powrocie z Ameryki znany mixer **JONNY!**

Uwaga! „Five o'clock Tea” co niedzielę i święta z pełnym programem artystycznym. Lokal otwarty od godz. 21 do rana.

Nowoczesne urządzenia wentylacyjne (ekshauster). Wstęp wolny.

Dyrekcja

dg 24 307 W. Dąbrowski i L. Szyłkwa.

OPONY

samochodów wszelkich fabrykatów po niebywale niskich cenach

reprezentacja samochodów Adler

F. Szczepański, Poznań, Plac Wolności 17 Tel. 30-67

Wszelkie prace warsztatowe i remonty samochodów wykonujemy fachowo, szybko i tanio. Ng 47 419

FARBY LAKIERY
POKOSTY

fabryki J. Perek, Leszno, po cenach fabrycznych

Poznań, Wodna 13. Tel. 53-26

Prywatna Szkoła Powszechna im. Marii Brownford

Ogrodowa 12. Telefon 17-36. Malopolska 12.

Rezpczynia nowy rok szkolny 1937/38

w piątek, dnia 3 września

Klasy II—VI przy Ogrodowej 12 zbiorą się w szkole o godzinie 8.40; przy Malopolskiej 12 o godz. 8.10.

Klasy I zbiorą się o godz. 11.

Wpisy do wszystkich klas przyjmuje się codziennie od godz. 12—1 i od 4—5. dg 24 301

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i. w. z. a. = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2396, z 21 025, d 1611 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI.

Dyrekcja ZACHODNIO-POLSKIEGO TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO MIEJSKIEGO w Poznaniu podaje niniejszym w myśl art. 15—21 oraz 50 Rozp. Prez. Rzpl. z dnia 27. 10. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 812) do publicznej wiadomości, że niżej wymienione, zabudowane nieruchomości miejskie wraz z przynależnościami, przynależące do trwałych dochodów czynszowych, celem ściągnięcia zaległości z udzielonych przez Towarzystwo długoterminowych pożyczek hipotecyjnych, będą sprzedane przez pierwszą licytację na podstawie przepisów Rozp. Prez. Rzplitej z dnia 27. 10. 1932 r. (Dz. U. R. P. nr. 94, poz. 812) w kancelarii notariusza Dr. Jana Sławskiego w Poznaniu, ul. Rzeczpospolitej nr. 1.

Właściciel nieruchomości (dłużnik)	Księga hipoteczna przechowywana w Sądzie Grodzkim	Nieruchomość położona	Cena wywołania	Wysokość rekojmi	Nieruchomość obciążona pożyczką Towarzystwa (kwota nieumorzona)	Dzień i godzina licytacji
Ignacy Piotrowski destylator w Wolsztynie	w Wolsztynie Wolsztyn tom III wykaz L. 140	w Wolsztynie ul. 5, Stycznia nr. 20	130,900,—	12,000,—	38,336,—	6 października 1937 r. godz. 12
Leonard Piątkowski kupiec w Nakle	w Nakle n/N. Nakło tom 18 i 19 wykaz L. 767 i 804	w Nakle n/N. ul. Dąbrowskiego 49 i 51, naroż. św. Wawrzynca 1 (stary numer ul. Dąbrowskiego 239a i b)	187,156,90	17,000,—	53,306,—	7 października 1937 r. godz. 12
Jan Wróblewski piekarnik w Jarocinie i żona jego Zofia ur. Kempfńska, po połowie	w Jarocinie Jarocin tom I wykaz L. 47	w Jarocinie ul. Warszawska nr. 7	48,850,—	6,000,—	14,700,—	8 października 1937 r. godz. 12
Walenty Dombek w Inowrocławiu	w Inowrocławiu Inowrocław tom 35 Wykaz L. 1427	w Inowrocławiu ul. św. Krzyska nr. 58	23,600,—	5,000,—	10,000,—	14 października 1937 r. godz. 12

Przystępujący do licytacji winni złożyć uprzednio w kasie Towarzystwa wymienioną w rubryce piątej rekojmię w gotówce lub w papierach wartościowych, mających wedle obowiązujących przepisów bezpieczeństwo publiczne.

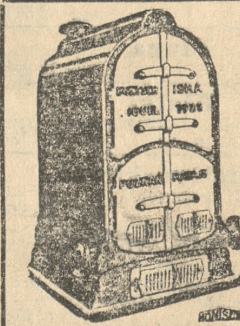
Osoby trzecie, które wniosły pozew o zwolnienie od egzekucji całych lub części wymienionych nieruchomości i uzyskały zawieszenie postępowania egzekucyjnego, wzywa się, by wykazały to najpóźniej na licytacji, a przed wezwaniem do czynienia postępień, inaczej prawa ich nie będą przeszkodą licytacji i nabywca uzyska prawo własności.

Akta hipoteczne i postępowania egzekucyjnego przeglądać można w biurze Towarzystwa w Poznaniu, ulica Fredry 3a, gdzie w godzinach urzędowych udziela się wszelkich wyjaśnień i informacji; nieruchomości oglądać można w ciągu ostatnich 7 dni przed licytacją, codziennie od 8-ej do 18-ej, z wyjątkiem niedziel i świąt. Przystępujący do licytowania winni wykazać się w terminie zezwoleniem właściwych władz (Zarządu Miejskiego, wzgl. Starostwa) na nabycie nieruchomości z licytacji, oraz zezwoleniem właściwego wojewody, o ile nieruchomość jest położona w pasie granicznym.

ng 49 519

Rutynowanego ksiązkowego

posiadającego fachowe kwalifikacje i dobrze obeznanego z prowadzeniem wszelkiego rodzaju ksiązkowości, sporządzaniem bilansów i t. p. poszukuje się od dnia 1 listopada br. Zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw nadsyłać do 15 września 1937 r. do Zarządu Miejskiego w Ostrzeszowie. dg 24 303

Do wszelkich ogrzewań centralnych

Oszczędnościowe kotły uniwersalne pat. „Höntscha“

Opalać można każdym opalem, stąd znaczne korzyści. ng 47 332

Höntscha i Ska, Sp. z o. o.
Odzieniałe kotłów ogrzewalnych
Poznań — Rataje VI.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie

członków Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej Polskich Urzędników Państwowych, Spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością w Poznaniu, odbędzie się we wtorek, dnia 14 września 1937 r. o godz. 18 w sali Belwederu, ul. Marsz. Pocha nr. 18 z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie.
- 2) Ukonstytuowanie biura i odczytanie protokołu z Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia.
- 3) Sprawozdanie Komisji Specjalnej oraz jej wnioski do uchwał.
- 4) Odwołanie Rady Nadzorczej.
- 5) Wybór Rady Nadzorczej.
- 6) Wybór 3 pełnomocników do prowadzenia procesów i dochodzenia roszczeń prawnych przeciw członkom Zarządu i Rady Nadzorczej.
- 7) Wnioski co do zmiany statutu do uchwalenia na następnym Walnym Zgromadzeniu.
- 8) Sprawa nadpłaconego komornego w bloku na Wildzie i ujednolinitanie zasad wymiaru czynszu we filii Jarocin.
- 9) Wnioski członków. zg 27 687
- 10) Zamknięcie.

Wstęp na salę tylko za okazaniem książeczki udziałowej. Członka nie może zastąpić inna osoba.

Za Radę Nadzorczą: (—) Stefan Siliński, prezes.

1. DOMY - PARCELE

Hotel

wraz z restauracją i kawiarnią, przy szosie, w dużej wsi kościelnej do sprzedania. Oferty Kurier Poznański zdg 13 573

Parcelacja

działki rolnicze, rzemieślnicze, ogrodnicze, budowlane 2½ km. Poznań 300—800 złp morga — maj. Bogucin. Informacje na miejscu, piątek, Poznań, Biuro Parcelacji Paweł Kulesza, plac Nowomiejski 9, m. 9, telef. 52-49. zdg 13 550

Parcele

sprzedam, Górczyńska 7. zdg 13 599

Dom

mieszkalny z chlewami, ogrodem, przy szosie, w dużej wsi kościelnej do sprzedania. Oferty Kurier Poznański zdg 13 573

Kamienice

dwupiętrowa w Toruniu sprzedam 18 000,— wpłata 12 000,—. Wiadomości Poznań, Bukowska 1, m. 12, przed południem. zdg 13 576

Dom

nowy sprzeda właściciel Debiec, 4 × pokój i kuchnia. Informacje Górna Wilda 73 — 20. zdg 13 663

Willa

nowa, dochodowa 29 000,—. Łąkowa 20 — 8. 3—5. zdg 14 116

Kamienica pełnokomfortowa

dochód przedwojenny 14 000,—, wpłata 45 000 reszta amortyzacja

Dom willa

nowa centrum dochód 4 600 sprzedam 36 000

Krzesiński,

Piekary 8. Pg 20 861-57,220

Kamienice

komfortowa, składami, śródmieście, ulica przynajmniej, dochód 20 000,— sprzedam 155 000,—. Oferty piśmienne „Par” pod „37,224”. Pg 29 859-57,224

2. PIENIĄDZ

Wspólnika

czynnego lub cichego z wiekszym kapitałem poszukuje do dobrego przedstawicielstwa. Oferty Kurier Poznański zdg 13 266

1

do 2 tys. pożyczki na 1 hipoteke nieruchomości w Poznaniu poszukuje. Oferty Kurier Poznański zdg 13 544

Wspólnika (czki)

do starozaprowadzonej jadalni 2 000,— zł do sprzedaży towarów przy bufecie poszukuje. Uczciwi kandydaci zechcą nadesłać oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 13 605

2—3.000

poszukuje dobre oprocentowanie, zabezpieczenie hipoteczne, wkłosa, we za pośrednictwem 5 pct. Oferty Kurier Poznański zdg 13 578

300 zł

pożyczka na remont kamienicy — wartości 15 000,— gwarancja wkłosa i kwity lombardowe wartości 600,— zł, 2 pct. miesięcznie. Oferty Kurier Poznański zdg 13 654

200 zł

poszukuje na którejś czas wysoki procent, gwarancja zapewniona. Oferty Kurier Poznański zdg 14 112

100 000 zł

potrzebne na pierwszy numer po Towarzystwie hipoteki majątku ziemskiego, obszar przeszło 600 ha. Odsetki podług umowy nawet wysokie, gdyż kapitał potrzebny do sfinansowania parcelacji. Oferty przyjmuje i udziela informacji adwokat Zaremba, Sosnowiec Malachowskiego 16. ng 49 529

3. LETNISKI I UZDROWISKA

Uroczy

wrzesień

nad

morzem

komfort — tanio. Zniżka kolejowa w obie strony 66% za kartę uczestnictwa Orbis. Pensjonat Mewa, Wielka Wieś. Inform. Poznań, tel. 52-83. zdg 14 026

4. OSOBISTE

Lakiery

farby, emalie, pendzle w wielkim wyborze, po cenach korzystnych poleca Drogeria „Sanitas”, ulica 3 Maja 6. Pg 29 421-32,37

Gdyby

Lukulus żył, jadłaby tylko w Sniadalni Sobieżyńskiego, Ratajczaka 2. zdg 12 988 9

Damskie

plaszcz, kostiumy, suknie miarowe najszykowniejsze Galazka, Wrocławska 19. zdg 14 138

6. OŻENKI

Znane

z obfitego doboru pań — pań najpoważniejsze biuro

Echo

ułatwia zapoznania najszybciej. Poznań, św. Marcina 57, tel. 50-30. Prospekty darmo. zdg 13 231

Córki

mistrza rzeźnickiego, wykształcone, lat 20 i 24, wysokie 1,72 i 1,74, ciemno — blondynki, zgrabne, miłe, szukają znajomości panów z charakterem, lubiących sport i muzykę, na pewnych stanowiskach lub mistrzów rzeźnickich. Cel matrymonialny. Oferty tylko z fotografiami Kurier Poznański zdg 13 564

7. SPRZEDAŻE

Motocykl

„Phänomen” motorem Sachs 2,75 KM 2 biegi i wolny światło elektryczne. Bezpodatkowy. Rejestracja jak rower. Cena 695,—

Wul. Gum, Poznań, Wielkie Garbary 8. Pg 29 113-19,79

Meble

tanie i solidne, śpieszą wszyscy do „Hali Mebli” Wrocławska 38. Dogodne warunki spłaty. Pg 29 847-57,209

Sprzedaż — Naprawa

montownia pior — wszelkich systemów pior wiecznych ołówków, automaty, natchyniast w firmie Józef Czosnowski, spec. skład papieru. Poznań — Fr. Ratajczaka 2. dg 24 023

Z licytacji tanio

drzewo budowlane stolarskie, Górna Wilda 74. zdg 12 961

Samochód limuzyna 800,— zł. Poznańska 31 fryzjer. zdg 13 029

Pianino używane, dobrze utrzymane, sprzedam korzystnie Centralny Magazyn Pianin, Poznań, Pierackiego 11. Ng 48 750

Leszno skład owocowo — delikatesowy — sprzedam zaraz tanio, urządzenie nowoczesne. Dorszeńska, Leszno, Piłsudskiego 6. ng 49 142

Meble kuchenne wprost wytwórni najszybciej Piaskowa 3, Koniecki. zdg 11 574

Sypialnia elegancka okazująca do nabycia. Kwiatowa 10, stolarnia. zdg 12 800

Salon mahoniowy, biblioteczka, gramofon szafka, lodownia. Wierzbicze 3 — 3. zdg 18 610

Lokal restauracyjny najstarszy w Poznaniu do 100 obiadów dziennie z stałą klientelą, z powodu choroby i starości do sprzedania, do objęcia 2 tys. zł. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 608

Kawiarnia korzystnie. Adres Kurier Poznański zdg 13 597

Mleczarnia parowa w dużej wsi, okolica mleczna, okazały budynek, obszerne chlewy, ogród zaraz do sprzedania. Oferty Kurier Poznański zdg 13 574

Sadzonki

truskawek sprzedam, Telef. 49-38 zdg 13 598

Gospodarstwo

około 41 morg, 3 morgi laki i 6 morgi lasu, ziemia średnia, dobre budynki na pograniczu za gotówkę sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 13 677

Futra

najtaniej kupisz tylko w nowo-otwartej od 1 września własnej wytwórni futer. Modernizuje i reperuje tanio. Przyjmuje asygnaty „Kredyt”. Podgórna 14, m. 2. zdg 13 694

Fabryka mebli

poleca meble wszelkiego rodzaju Józef Matuszewski, Wrocławska 19. dg 24 024

Przepisowe fartuszki szkolne wszelka bielizna poręczoski, wyprawy dla pensjonarek, gimnazjastów. Fabryka Bielizny

J. Schubert Stary Rynek 76. Pg 29 150-32,14

Piece, wanny kapielowe zlewy kuchenne, Siedzenia kłozetowe poleca wyjątkowo tanio. Koska, Poznań, Dominikańska 5. Ng 41 417

Futra lisy, skóry, najtaniej kupisz tylko u Dobrowskiego, Marcina 1. zdg 18 695

Skład obuwia z powodu choroby tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 583

Kino Episkop. Mickiewicza 18 — 5. zdg 15 452

Pianino sprzedam. Kraszewskiego 30 — m. 10. zdg 13 533

Polowczyk niemiecki setter dobrze ułożony sprzedam. J. Marczak Dąkowskie, p. Opalenica. zdg 14 083

Skład

kapeluszy centrum inna brzoza „Par”. „37,215”. Pg 29 851-57,215

Mundur

P. W. harcowski, spódnice białe oraz plaszcz mundurowy 6—7 budynki na pograniczu za gotówkę sprzedam. Wyspiańskiego 9, skład bielizny. zdg 13 652

Dubiołowie

16 bezkurkowe sprzedam. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 554

Piekarnie

mechaniczna i nowoczesnie urządzona, w dużym mieście Pomorza w pełnym biegu sprzedam, wypiek osiem worków dziennie. Do objęcia potrzeba 10 tysięcy złotych. Oferty „Par”. Toruń, pod „618”. Pg 29 855-61,98

Kurkę

piszczańską, plaszczki chłopców, kołnierze skunksowy, suknie letnie tanio. Pocha 126 — 6. zdg 13 658

Skład

z mieszkaniem do wynajęcia. Nadaje się na różnego rodzaju przedsiębiorstwo. — Gospodarz S. Kirschlke, Poznań, ul. Główna 38. zdg 12 819

Skład

papieru, tytoni, galanterii, przyruchawka, udeca, polska koka szkół, powoli wyjątkowo sprzedam. Zgłoszenia Szym. zdg. Pocha 29, podwórko — dwa prawy. zdg 14 021

Pianino

(skrzydło) koncertowe, duże lustro tania. Pocha 39 — 4. zdg 14 037

Skład

delikatesów i owoców przy ruchliwej ulicy świetny interes, ogwodu wyjątkowo korzystnie sprzedam. Adres Kurier Poznański zdg 13 748

Kompletna **Sypialnia 255,—** kuchnia 82,—, jadalnia — gabinety — tapczany — łóżka oddzielne biurka — szafy — krzesła najszybciej tylko

Wozna 16

zdg 13 810

Jadalnia

elegancka, jasny dąb, Tama Garbarska 3. zdg 13 863

Drogeria

zaprowadzona bez konkurencji — blisko Poznania za gotówkę na sprzedaż. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 684

Miodu

90 kg z Kujaw pod gwarancją czystości lipcowy po 2.20 kto kupi? Oferty Orodownik. Poznań zdg 13 071

Meble

kupuje się najtaniej u **Bakosia, Stary Rynek 51** zdg 13 482 3

Rzeźnictwo

śródmieście, dobrze prosperujące korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 12 772 3

Wiktoria

Czyszczenie, Szkolna 11
Torby, Teki, Śniadanki szkolne.
P 29 149-32.8

Kolonialkę

sprzedam dobra egzystencja, centrum, powód wyjazd. Informacje św. Marcina 32, m. 15, zdg 13 807

Stefanowi

w podarunku zegarek z bransoletką, papierosnice, sygnet poleca Chwilkowski, Bazar, Nowa 8, zdg 13 796

Skład

kolonialny sprzętów kuchennych, dobrze prosperujący, miasto powiatowe, szkoły, wojsko sprzedam natychmiast. Potrzeba 8 000, obrót miesięczny 7 000. Znaczący na odpowiedź. Zgłoszenia Kurier Pozn. ng 49 524

Lis

krzyżak brązowy 60.—, Dominikańska 1 — 1, zdg 14 040

Kawiarnię

dobrze prosperująca z powodu wyjazdu sprzedam. Św. Marcina 31, zdg 14 031

Superheterodynę

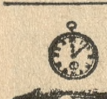
Philipsa zmienny okazynie sprzedam. Loretńska 10 — 9, zdg 14 057

Kolonialka

3 pokoje kuchnia 85 zł miesięcznie. Adres Kurier Poznański zdg 13 907

1200 samochodów

rozehbranych używane części podwozia mleczarskie opony najtaniej w firmie Autoskład Poznań Dąbrowskiego 89, tel. 46-74 d 23 879-80

Półwiejska 3**A. Benenowski**

Obraczki olbrzymi wybór. dg 24 075 6

Podwozia

mleczarskie używane części samochodowe opony pełne, zakup — sprzedaż. „Automagazyn” Jakuba Wujka 9, telefon 75-17, Ng 47 364-5

Radio

prad zmienny okazynie. Plac Asnyka 4—9, godz. 19—22, zdg 13 815 6

Chevrolet

limuzyna 5 osobowa bardzo dobrym stanie tania. Plac Wolności 11 — 7, zdg 13 994

Stylowa

jadalnia solidne wykonanie korzystnie Jezuitska 10 (Świętosławska)

Dom Okazyjnego Kupna Asnyka Kredyt, zdg 13 928

Luksusowy **gabinet** meski, pierwszorzędny wykonany okazynie Jezuitska 10 (Świętosławska), zdg 13 927

Jadalnia

nowoczesna, solidne wykonanie 425.— okazja. Jezuitska 10 (Świętosławska), zdg 13 924

Plazschie

damskie jesienne i plazschie szkolne od tania do najwykwintniejszych. A. Dziukowski, Stary Rynek 49, Asnyka-ty „Kredyt”, P 29 553-35.28

Pianino

Stroma 24, Gerlach, zdg 13 930

Bilard

automatyczny nowy 120.— sprzedaż Restauracja, Półwiejska 5, zdg 14 105

Kolonialkę

początek Focha okazynie, Piekary 11, Wędzickowski, zdg 14 100

Maszyne

do pisania tania sprzedam, Piekary 5 — 2, zdg 14 135

Motocykl

Rudge 500 cm dobrze utrzymany sprzedam. Ul. Masztalarska 8 a, m. 5, zdg 13 734

Gabinet

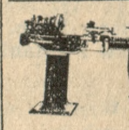
orzechowy polerowany sprzedam lub zamienię na używany dopłata. Oferty Kurier Poznański zdg 13 835

Nowoczesne

sypialnie machonijowa, czeczotowa, brzożowa, jesionowa, różne inne okazynie Jezuitska 10 (Świętosławska), **Dom Okazyjnego Kupna** zdg 13 923

Radio

prad zmienny „Nora”, futra francuskie srebrne, meskie jak nowe, lodówka, Romana Szymańskiego 7, m. 5, zdg 13 729

Tokarnie

przymowe nowoczesne 1 000 mm tocznia, ze szrubą i wadkiem podajnik. Oferty na żądanie. W. Gierczyński, Poznań, św. Marcina 13, zdg 13 643

Samochód

limuzyna, elegancki, najlepszy model Citroena, ekonomiczny, mało używany. Pocztowa 81 a, m. 1, zdg 13 861

8. LICYTACJE**Przetarg**

polowania w Wierach stacja Luboń odbędzie się w środę 8 września o godz. 15 w lokalu przewodniczącego p. Chwiroła, zdg 13 612/13

11. KUPNA**Szttychy**

obrazy, porcelane, meble, broń, srebra, złoto, wszelkie starożytności kupuje „Lamus”, Strzelecka 1 P 29 517-33.76

Cynk

i rozmaite metale place najwyższe ceny. R. Gruszczyński, Przemysłowa 22, tel. 73-61, zdg 12 248

Motor

ca 1 KM na prad stały 220 volt Oferty Kurier Poznański zdg 13 614

Buldożer

czystej rasy od 6 miesięcy kupię Oferty Kurier Poznański zdg 13 609

Kupię

kiosk. Oferty Kurier Poznański zdg 13 664

Szkło drutowe

używane ca 8 m kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 13 592

Mam

do dyspozycji trzy tysiące zł gotówki, później więcej, poszukuję kupna lub dzierżawy dobrej restauracji, piekarni lub kolonialki ewentualnie hotelu. Pośpieszne oferty Kurier Poznański pod zdg 13 848

Kupię

rower, piec przenośny. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 758

Młynek

do proszku, kocioł 500—1 000 ltr kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 13 800

Wózek

dziecięcy kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 13 902

Piec

westfalkę kupię. Restauracja, Starościńska 13, zdg 14 154

Jackowskiego

21. mieszkanie 11. śliczny jedno, dwuosobowy (utrzymaniem), zdg 14 152

Dywan

duży i mały kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 13 915

Brylanty

srebro, złoto kupię ul. 27 Grudnia 6, Ng 48 785

Kruk

od 8 do 32 rekawów, dobrym stanie kupię. Młyn Szymczak, Pyzdry, zdg 13 957

12. DO WYNAJĘCIA**3 pokojowe**

od gospodarza ulica

Asnyka

3. wiadomość na miejscu. zdg 13 373

6

pełno komfortowe, słoneczne, trzecie piętro, Piekary 9, m. 6, zdg 13 475

Trzypokojowe

II piętro w willi, centralne ogrzewanie, ul. Spokojna 15 a. Telefon 70-11, zdg 13 515

Pięciopokojowe

siedniopokojowe II komfort, garaż, centralne ogrzewanie, Wyspiańskiego 14, zdg 10 950

Dwupokojowe

łazienka, bezpodatkowe, kaucja wymagana, wydzierżawie zaraz Szamarczewskiego 56, dozorca zdg 11 823

5 pokoi

komfortowych do wynajęcia od zaraz. Informacje portier, Wrocławska 20, zdg 10 933

Czteropokojowe

komfortowe, Wielka 8, Wiadomość dozorcy. P 24 283

Dwupokojowe

Dolna Wilda 4, adm. Bibrowicz, rano 8—12, pol. 2—7, zdg 12 984

Dwupokojowe

i trzypokojowe komfortowe, bezpodatkowe. Administrator, Chelmońskiego 5 — 21, zdg 12 935

Czteropokojowe

bezpodatkowe, słoneczne, Solacz, od paździenika. — Informacje Działuńskich 2 — 8, zdg 12 215

Czteropokojowe

Lodowa 29, stróż, telefon 79-67, zdg 13 199

Dwupokojowe

kuchnia, Aleja Szlagowska 7, Oglądać 9—12, 4—7, zdg 13 611

Mieszkanie

2 pokoje kuchnia od zaraz, św. Wojciech 27, zdg 13 602

Siedmiopokojowe

Grottera tania wynajme, telefon 34-44, P 29 864-57.216

2 pokoje

z kuchnią, Górczyńska 7, zdg 13 600

Pokój

kuchnia śliczne, ogrodzie, przynależnościami, bezdzietnym, Wiosłarska 68, zdg 13 661

Pięciopokojowe

komfort, piec, Chelmońskiego 8, zdg 13 667

Sześciopokojowe

komfortowe, słoneczne, piec, Chelmońskiego 8, zdg 13 666

Piękne

czteropokojowe, Niegolewskich 4, zdg 13 685

Pięciopokojowe

Wielka 15, zdg 13 585

Trzypokojowe

Filarecka 3, zdg 13 586

Trzypokojowe

Dąbrowskiego 151, zdg 13 587

Sześciopokojowe

plac Nowomiejski 6, zdg 13 588

2

pięciopokojowe, Ratajczaka 33, zdg 13 589

Sześciopokojowe

Rzeczypospolitej 4, zdg 13 552

Trzypokojowe

komfortowe, słoneczne, Szamotulska 34, zdg 13 559

Trzypokojowe

balkonem, słoneczne, Adres wskazać Kurier Poznański zdg 14 012

Pokój

kuchnia wynajmie gospodarz, — Adres Kurier Poznański zdg 14 034

Ubikacji

mieszkaniami na pracownię obuwia, Dzierżawa z góry, Oferty Kurier Poznański zdg 13 691/2

Pokój

kuchnia lub duży pokój od gospodarza śródmieście 1, II ptr, poszukuje etatowa urzędniczka, Oferty Kurier Pozn. zdg 13 619/20

Dwupokojowe

trzypokojowe, komfort, rocznym czynszem korzystnie, Wędzickowski, Piekary 11, zdg 14 048

Czteropokojowe

od 1. 10, Zielona 7 — 1, zdg 13 999

7-pokojowe i 8-pokojowe

w centrum miasta na bardzo dogodnych warunkach wydzierżawi admin. realność 3 Maja 6, Zgłoszenia ul. 27 Grudnia 9, II p, zdg 13 998

4

pokoje komfort od zaraz, Aleja Wielkopolska 10, m. 2, zdg 13 997

2

pokoje kuchnia wolne (nowe), ul. Graniczna 7, m. 4, zdg 13 766

Pięciopokojowe

obszerne, komfortowe, słoneczne, 2 balkony, III piętro, Marsz. Focha 29, Informacje stróż, zdg 14 127

6-pokojowe

Wąły Zygm. Augusta zaraz, Zgłoszenia pl. Nowomiejski 5, m. 5, 2—4, 7—8, zdg 14 014

5 pokojowe

ul. Wielka nar. Szewskiej zaraz, Zgłoszenia pl. Nowomiejski 5, m. 5, 2—4, 7—8, zdg 14 013

Dwupokojowe

frontowe od gospodarza, Staszica 5, m. 7, zdg 14 020

Dwupokojowe

wynajme, Adres Kurier Pozn. zdg 14 035

Dwupokojowe

kuchnia wynajme, Debiec, św. Trójcy 2 a, zdg 14 029

Dwupokojowe

Warszawska 49, zdg 14 027

W nowym domu

komfortowe, słoneczne, parterowe, 3 pokojowe mieszkanie włączanie z centralnym ogrzewaniem ul. Raczyńskich 8 a, m. 4, godz. 14—17, dojazd tramwajem nr. 3, Brama Debińska, Ng 48 784

Siedmiopokojowe

pięć, szorzedne w śródmieściu od paździenika do wynajęcia, Oferty Kurier Pozn. zdg 13 988

Czteropokojowe

komfortowe, Zielona 7, m. 11, zdg 13 984

2 razy

trzypokojowe z wygodami, jedno Gen. Umińskiego 25, drugie Szyperska 3, Zgłoszenia Szyperska 3 gospodarz, zdg 14 093

2

3 pokojowe komfort, wynajme nowym domem, gospodarz, Drużbackiej 3, blisko Parku Wilsona zdg 14 084

3

pokoje łazienka, pokój służbowy, I. piętro okolica Teatru Nowego, Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 14 137

Dwupokojowe

Półwiejska, czteropokojowe, centrum, „Jur”, Piekary 26, zdg 13 883

5

pokoje od zaraz, Fr. Ratajczaka 28, zdg 13 914

3 pokoje

willa Łazarz, Cybulska 6, wygodami, słoneczne zaraz urzędnik emeryt, zdg 14 099

5-pokojowe

Ogrodowa 13, dom ogrodowy — I piętro, wolne 15 września, Informacje portier 11—13, zdg 13 963

Dwupokojowe

mieszkanie do wynajęcia, Winiograd, ul. Zagłówna 1, zdg 13 965

Puszczykowie

zimowe trzypokojowe ogrodem, Wiadomość Ostroroga-Zakret 13, m. 3, zdg 24 306

Dwupokojowe

kuchnia 25 zł zaraz, Adres Kurier Poznański zdg 14 145

13. SZUKA MIESZK.**Trzypokojowego**

nowoczesnego poszukuje rodzina lekarza Jeżyce, Łazarz, Oferty cena Kurier Pozn. zdg 13 298

Pokoju

kuchni od gospodarza ewentl. pokój urzędnik, Oferty Kurier Poznański zdg 13 617

2—3

pokoje, łazienka, centrum, zapłata z góry, Telefon 54-73 lub oferty Kurier Pozn. zdg 13 471

Etatowy

poszukuje 2 kuchnia, gospodarza, śródmieście, Oferty Kurier Poznański zdg 14 123

Nowożeńcy

urzędnik pokoju z kuchnią ewtl. 2. Oferty Kurier Poznański zdg 13 743

Urzędnik

Ladny
Szczwajcarska 20 — 8. zdg 13 854

Działyńskich
— 1. zdg 13 809

Słoneczny
Szkołna 3 — 29. zdg 13 808

Pokoik
utrzymaniem, obiadam lub bez u
bezdziennych. Oczesława 12/13.
zdg 13 803

Dąbrowskiego
6, m. 20. zdg 13 802

Pierackiego
— 12. zdg 13 797

2 osobowy
Półwiejska 5, m. 10. zdg 13 791

Ogrodowa
13 — 15. zdg 13 792

Ratajczaka
11 a — 82. wejście 5.
zdg 13 788

Krasińskiego
8 b pokój. zdg 13 786

Ogrodowa
5, II pietro. zdg 13 866

Śniadeckich
23 — 3. zdg 13 874

Umeblowany
elektryczność. Kilińskiego 5, m.
8. zdg 13 875

Śniadeckich
9 — 10. zdg 13 876

Klatki
jedno - dwuosobowy. Marcina
29 — 3. zdg 14 019

Niekrepujący
umeblowany. Ratajczaka 11 a —
112. zdg 14 018

Niekrepujący
Wybickiego 5 — 4. zdg 14 036

Skarbowa
4 — 14 utrzymaniem bez.
zdg 14 033

Umeblowany
dwuosobowy, jednoosobowy próż-
ny. Matejki 39, m. 5. zdg 14 060

Marcinkowskiego
1 — 4. zdg 14 055

Nowomiejski
10 a — 9. zdg 14 054

Spokojna
25 — 17. zdg 14 050

Niekrepujący
Marcina 33 — 7. zdg 13 992

Dwuosobowy
Zielona 1 — 2. zdg 12 998

Dwuosobowy
utrzymaniem. Działyńskich 7—9
zdg 13 985

Jedno-
dwuosobowy, Poznańska 58 a—8
zdg 13 983

Żupańskiego
15 — 10. zdg 13 905

Śniadeckich
32 — 2. zdg 13 901

Klatka
Masztalarska 7 a — 5.
zdg 13 896

Kulturalnemu
Kwiatowa 3 — 3. zdg 13 894

Niekrepujący
Półwiejska 34 — 17. zdg 13 892

Umeblowany
W. Garbary 13 — 3. zdg 13 886

Pani
Marcin 78 — 4. zdg 13 929

20
słoneczny urzędnikowi. Poznań
ska 27 a — 6. zdg 13 929

1
lub 2 próżne do wynajęcia. Dzia-
łyńskich 4, parter, lewo.
zdg 13 938

Umeblowany
zaraz. Szyperka 17 — 1.
zdg 14 107

Panienkom
Pierackiego 17 — 21. zdg 14 099

Niekrepujący
Kreta 6, m. 12 a. zdg 14 099

Półwiejska
2 — 6 (utrzymaniem) — takż
kształcącym pianino. zdg 14 099

Gimnazjastów
(gimnazjastki) 1 lub 2. pomoc v
nauce, Piotra Wawrzyniaka 43
m. 8. zdg 14 085

Próżny
zaraz. Skarbowa 11 — 6.
zdg 14 091

Niekrepujący
Kreta 5 — 9. zdg 14 077

Dąbrowskiego
33 — 6. zdg 14 066

Śniadeckich
21 — 5. zdg 14 066

Dwa
niekrepujące, czyste, słoneczne
utrzymaniem — bez, Słowackiego
42 — 8. zdg 14 066

Słowackiego
19 — 5, wygodami. zdg 14 066

Plac Kolegiacki
14/15. m. 10. zdg 13 711

Mickiewicza
13 — 9. zdg 13 711

Dąbrowskiego
1 — 5, słoneczny, czysty, wygodny, dwuosobowy. zdg 14 070

Pokój
Sew. Mielżyńskiego 22, m. 19. zdg 13 711

Pokoik
Orzeszkowej 7 — 11. zdg 13 713

Skarbowa
5, parter, prawo, dwuosobowy kuchnia, fortepian. zdg 13 711

Komfortowy
ziniadaniem lub utrzymaniem. — Mickiewicza 27, m. 8. Pr 29 867-57.226

Pokoik
Spokojna 24 a — 19. zdg 14 162

Chełmońskiego
20 — 4. zdg 14 160

Próżny
organizacji lub paniem. Piekarska 3 — 11. zdg 14 151

Pokoik
solidnemu panu. Ratajczaka 11a — 69. zdg 14 146

Jeżycka
43 — 7. zdg 14 148

Niekrepujący
Ratajczaka 11 — 46. zdg 14 145

Śniadeckich
18 — 9, inteligentnym. zdg 14 149

Elegancki
Łakowa 14 — 22. zdg 14 142

Tylko
solidnym urzędnikowi, urzędniczo. Patr. Jackowskiego 13, m. 5. zdg 14 134

Młyńska
12 a — 10. zdg 14 140

Dwom
Skryta 7 — 6. zdg 14 141

Pokój
umeblowany dla dwóch pań lub panów. Prusa 5 — 9. zdg 13 730

Romana
Szymańskiego 7, m. 5, czysty, elektryczność, utrzymaniem, bez zdg 13 728

Piekary
20/21 — 5. zdg 13 721

Pokój
niekrepujący. Piekary 25, m. 4. zdg 13 724

Strzelecka
30 — 8. zdg 13 722

Panom
pokój. św. Marcin 3. skład gaz. lanterni. zdg 13 722

Czysty
słoneczny, niekrepujący. Wierzbicice 18, m. 9. zdg 13 722

Świątokrzyski
3 — 14, frontowe, czyste, łączny zdg 13 842

Inteligentnemu
Aleje Marcinkowskiego 18 — 8. zdg 13 881

Wojciech
21 — 5. zdg 13 882

Czysty
1—2 osobowy. Wierzbicice 23 — m. 9. zdg 13 877

Masztalarska
7 — 8, frontowy. zdg 13 911

Śniadeckich
22, m. 2. zdg 13 911

Skromny
mały. Marcina 4 — 3. zdg 13 911

Wrocławska
20 — 10, I. komfortowy — Świątokrzyskim. zdg 13 951

Marcin
2 — 4 utrzymaniem. zdg 14 131

Widok
park Wilsona. Focha 38, m. 13. zdg 14 103

Dwuosobowy
Kręta 6/2. zdg 13 841

Pana, panów
Focha 29 — 22. zdg 13 181

Panu
Szkołna 9 — 3. zdg 13 951

Dwuosobowy
Małackiego 21 — 8. zdg 13 901

Wynajme
pokój. Spokojna 25, m. 9. zdg 13 967

Czysty
słoneczny 1—2 osoby. Mostowa 5a — 9. zdg 13 991

Kochanowskiego
17 — 6. zdg 13 971

Ładny
u samotnej. Słowackiego 37 — 1. zdg 14 074

Dobrze
umeblowany, centralne ogrzewanie zaraz odnajme. Młyńska m. 4. zdg 13 941

Podgórna
10 a — 11. zdg 12 541

Prusa
2 — 7. zdg 14 001

Słowackiego
34 — 5, pani. zdg 14 001

Klatki
Górna Wilda 42 — 9. zdg 13 971

— 5. zdg 13 960

16. SZUKA POKOJU

1—2
pokój komfortowych (porządnie
umeblowanych) frontowych w o-
kolicy Mostu Teatralnego, Jeżyce
poszukuje dyrektor. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 13 113

Pokoju
czystego, ładnego ewentualnie z
utrzymaniem poszukuje. Oferty
Kurier Poznański zdg 13 112

Pokoju
słonecznego ewent. utrzymaniem
na 2—3 miesiące poszukuje pani,
okolica Alei Marszałka. Oferty
Kurier Poznański zdg 13 697

Pokoju
umeblowanego używaniem kuch-
ni 25.— Łazarz, Jeżyce, emeryt.
Oferty Kurier Poznański
zdg 13 671

Taniego
parterowego srośnięcie. Oferty
Kurier Poznański zdg 13 548

Pokój
potrzebny tani niekierujące wej-
ście od 1 września. Zgłoszenia
Kurier Poznański zdg 13 840

Niekierującego
dwuosobowego, czystego, srośnię-
ciu. Oferty Kurier Poznański
zdg 14 095

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje pokoju do
15.—. Oferty Kurier Poznański
zdg 13 961

17. LOKALE

Cztery
pokoje na biura. Plac Wolności
17, u portiera. zdg 13 371

Poszukuje
ubikacji handlowej na skład mle-
czarski. Oferty Kurier Poznański
zdg 13 629

Piekarnię
z składem, mieszkaniem zaraz o-
właściciela. Półwiejska 16, wska-
że dozorca. zdg 13 661

Pokoje
na cele biurowe, handlowe itp.
oraz
ubikacje
warsztat, składnice, gospodarz
Pocztowa 31 a, m. 1. zdg 13 981

18. DZIERŻAWY

**Zabudowania
gospodarcze**
w Poznaniu, celem dzierżawy po-
szukuje. Oferty Kurier Poznański
zdg 12 870

22. ZGUBY

Zaginęła
mała papużka szaro — niebieska
Oddać za wynagrodzeniem. P.
dolska 7. zdg 13 111

Pies
wilk zaginął — oddać za wynag-
rodzeniem. Górczyńska 29, m.
zdg 13 781

23. ROZMAITE

Zeszyty
bruliony Kreglewskiego i inne
niebywałe tanio w Antykwarja-
książek. Stary Rynek 78 (Pałac
Działyńskich). zdg 14 041

Garaż
jedno- lub dwumotocyklowego po-
bliżu Piateckiego poszukuje.
Oferty Kurier Pozn. zdg 13 891

Wytworny
wygląd i elegancje każdej Pa-
potęguję

Suknia — płaszcz
kostium
wykonany w Salonie mód
„MIRA”.
św. Marcin 32. telefon 47-84.
ng 40 332

Detektyw „Oko”
wszystko widzi. St. Rynek 71/73
istnieje od 1920. zdg 13 771

Dziewczynkę
7 lat oddam na własne z powod-
choroby. Oferty Kurier Poznański
zdg 13 736

Bruliony
zeszyty po najniższych cenach
Antykwarja książek Stary Ry-
nek 78 (Pałac Działyńskich).
zdg 14 043

Zadzierzawi
ogród, sad, małe gospodarstwo
Poznaniu przystępnie, ogrodnik
polecony. Oferty Kurier Pozn.
zdg 14 101

Futra
wykonuje wszelkie kuśnierskie
prace fachowo korzystnie. Ra-
tajcza 11a, m. 68.
Pg 29 856-57.219

Światowej sławy
Chiromantka Grafolog
Fizjognomistka
Jakubowska
Zdumiewająco przepowiada prze-
szłość, teraźniejszość, przyszłość
loterie. — Ratajcza 15 — 10. —
Pasaż Apollo. zdg 13 951

24. NAUKA

Kursy Handlowe
Skrypczak, plac Wolności 2. —
Wpisy codziennie. zdg 13 521

Stenografia
maszyna, księgowości, Strzelecka 33 zdg 11 518

Przyjęcie gimnazjastkę
na wspólny pokój z córką, zdrowe odżywianie, troskliwa opieka. Okolica Ostroroga we wsi. Telefon 72-90. Zgłoszenia do administracji Kuriera Pozn. zdg 12 477

Gimnazjastom
stancje pomoc naucz. Focha 30. m. 8. zdg 13 548

Gimnazjastki
przyjęcie. — Opieka, odżywianie pierwszorzędne, pomoc, konwersacja francuska. Matejski 56. m. 8. zdg 13 563

Gimnazjastę
dobrego domu przyjęcie. Gajowa 4 — 3. zdg 13 567

Uczennicy
utrzymaniem, opieka. Krasińskich 10 — 1. zdg 14 007

Gimnazjastów
utrzymanie troskliwa opieka, fochowa pomoc. Wrocławska 33—2 zdg 13 990

Gimnazjastów
troskliwa opieka, dobre odżywianie, pomoc w naukach. Wrocławska 4, m. 2. zdg 13 75

Stenografia
maszyn. Oddzielną kółka dla maturzystek. Ogrodowa 16, 11 zdg 13 856

Gimnazjastom
opieka pomoc. Długa 18 — 9. zdg 13 805

Szkoła Przysposobienia Administracyjno-Handlowego
i kursy handlowe (roczny) **Preissa,**
Skarbowska 11, początek nauki 2 września. zdg 14 06

Swetrów
szydełkowych, drutowych wszelkich haftów wyuczam Sosnińskich Skarbowska 19 — 6. zdg 13 95

Uczennice
opieka, pomoc pianino. Ogrodowa 19 — 3. zdg 13 2

25. MUZYKA

Wielkopolska Szkoła Muzyczna
Ratajczyka 36. Filia Focha 4
Prospekty bezpłatnie. zdg 9 4

Lekcyj
fortepianu udziela gruntu nie p. dąg. Ratajczyka 11 a — 115. wejście 8. zdg 12 8

H. Zellnerówna
dypl. naucz. udziela lekcji muzyki. Aleje Marcinkowskiego (winda) 10—12 3—6. zdg 12

Lekcje fortepianu
przygotowuje do konserwatorium Wierzbicze 23, m. 5. zdg 8
Poznański

Instytut Muzyczny
Plan nauki, prospekty. Ogrodowa 4. Matejski 52. zdg 12 7

Lekcje
gry fortepianowej, Płowiecka 1 mieszkanie 2 (dzielnica Ostroroga — śródmieście: Kantanka 2 — Kazimiera Szymańska. zdg 13 770

Szkoła Muzyczna im Fr. Chopina
27 Grudnia 19 Oddział Wład. Traugutta 23 przyjmują uczniów na nowy rok szkolny. zdg 13 7

Prof.
śpiewu solowego W. Potemski mieszka obecnie Przemysław 20 d. zdg 14 0

Udziałem
taniej lekcji fortepianu początkującym i zaawansowanym. Ofer Kurier Poznański zdg 14 087

Julek
jazzbandzieta z śpiewem, boczny instrumentem potrzebny zarzą Markowski, Krotoszyń, „Wielka polanka”. ng 49 5

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek, 2 września
6.15 audycja poranna: 11 sygnał czasu; 12.03 dziennik radiowy; 12.15 czego nas uczy wymarzenie ozimów — pogadanka; 12.25 koncert orkiestry Marynarskiej (z Gdyni); 15.45 wiadomości gospodarcze; 16.00 na sedlaku motocykla — pogadanka o dzieciach starszych; — 16.15 Symfonia Beethovena (płyty); VIII Symfonia F-dur; 16.40 lekcja o dobrym współczynie — felieton Wandy Wytowicz-Grabińskiej; 16.55 Polska Kapela Ludowa Feliks Dzierżawski; 17.50 poradnik sportowy; 18.05 pogadanka sportowa; 18.10 program na jutro; 18.15 parafrazy fortepianowe jazzowe znanych utworów (płyty); 18.50 pagadanka aktualna; 19.00 „Świt, dzień noc” Dario Nicotiego, w przekładzie Zofii Jacomek; w „radiofonizacji” Irenei Dehnelówny Osoby: Anna — Maria Malicka, Mario Wojciek; 19.45 pogadanka aktualna; 19.55 wiadomości sportowe; 20.05 polska muzyka rozrywkowa w wykonaniu Małej Orkiestry R. z udziałem Anatola Wrońskiego — śpiew. W przerwie ok. godz. 20.45 dziennik wieczorny; 21.45 „Dni powszednie państwa Kowskich”; 22.00 recital śpiewaków Umberto Machez; 22.50 ostatnie wiadomości dziennika.

Kursy
dyplomowana nauczycielka
Aleje Marcinkowskiego 1
m. 8
(dom narożny). zdg 14 017

26. SZUKA POSADY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Majętność
Ponieć poleca dziewczę 22 lat z dobrze ukończoną szkołą, gospodarstwa wiejskiego Wielkopolskiej Izby Rolniczej i jednoroczną praktyką, z dobrym gotowaniem. Oferty majątności Ponieć, poczta Ponieć. zdg 13 550

Panienka
szuka posady do dzieci do pomocy kuchni, gospodyni. Oferty Kurier Poznański zdg 13 569

Poszukuje
posady z gotowaniem. Oferty Kurier Pozn. zdg 13 571

Poszukuje
posługi codziennej Łazarz. Oferty Kurier Poznański zdg 13 898

Szukam
posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 13 911

Dziewczyna
ucześciwa pracownica z gotowaniem poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 12 889

Dziewczyna
ucześciwa pracownica do wszelkich prac domowych poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 13 635

Służąca
umiejąca gotować — z dobrym świadectwami poszukuje prac od zaraz. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 13 633

Wdowa
ucześciwa gotuje szuka posady starszych lub samotnych. Oferty Kurier Poznański zdg 13 672

Młodsza
cośkolwiek gotowaniem od zaraz szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 13 670

Gospodyni
kucharka zna dobrą kuchnię, z dobrymi świadectwami, szuka posady, chętnie do zakładu lub pensjonatu. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 13 776

Posługi
do wszystkich szukam. Oferty Kurier Poznański zdg 14 126

Poszukuje
miejsca do dzieci od 15. 9. 1. 10. Oferty Kurier Poznański zdg 14 080

Dziewczyna
z prowincji do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 14 121

Fanienska
lat 17, szuka posady do 1—2 dzieci. Oferty Kurier Poznański zdg 14 110

Posługaczka
szuka całodzienniej posługi z dobrym gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 14 114

Poszukuje
posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 14 115

Panienka
ucześciwa dobrze polecona szuka posługi od 15.00 do 11. okolica J. żywe. Oferty Kurier Poznański zdg 13 761

Posługi
poszukuje starsza, ucześciwa, świadectwa dobre. Oferty Kurier Poznański zdg 13 819

Posługi
całodzienniej szukam od 15. Oferty Kurier Poznański zdg 14 128

gramy radi

WARSZAWA
Warszawa II — 13,00 fragmenty z oper Pucciniego — płyty 14,00 pare informacji; 14,06 koncert rozrywkowy — płyty; 15,00 jak spędzić święto? 15,10 konc. solistów; 22,00 wiadomości sportowe; 22,05 reportaż z życia; 22,00 muzyka lekka i taneczna — płyty

POZNAŃ
Poznań — 12,15 skrzynka rolnicza; 13,00 życie kulturalne i społeczne Poznania; 13,05 „Aid opera w 4 aktach Giuseppe Verdiego; 13,50 poradnik sportowy 14,05 przegląd giełdowy; 14,15 c. opery „Aida” Giuseppe Verdiego — płyty; 16,15 walce i t. renady; płyty; 18,00 trio rock. Pozn. Witold Both, skrz., Tadeusz Tulasiewicz cello, Marian Sautfortepian; 18,25 „Maż i żonka” skocz Jerzego Laweckiego; 18, Maria Basca śpiewa piosenki płyty; 18,40 program na jutro 18,45 wiadomości sportowe; 23, koncert życzęń z płyt gramofonowych.

PROPONUJEMY
LAMPOWICZOM
16,00 Königsbrunh. Koncert pułarny. Wrocław. M. tanecz.

Inteligentna umiejąca robić roboty, szuka posady do dzieci, miejscowość obojętna. Oferty Kurier Poznański zdg 13 889

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posługi na cały dzień. Oferty Kurier Pozn. zdg 13 888

Żona
powstańca szuka posługi na cały dzień. Oferty Kurier Pozn. zdg 13 799

Dziewczyna
uczućwa przy rodzicach poszukuje posługi całodzienniej, dobre polecenie. Oferty Kurier Poznański zdg 13 787

Dziewczyna
lat 17, szuka posady do lekkich prac domowych od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 13 782

Panienska
uczućwa szuka jakiegokolwiek zajęcia od 15. 9. Oferty Kurier Poznański zdg 13 886

Dziewczyna
samodzielną gotowaniem zaraz — bez spania. Pocha 79, skład cz. zdg 14 085

Posługaczka
z dobrymi świadectwami i poleceniami poszukuje posługi. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 720

Samodzielną
przyjmie posadę u starszych państwa lub samotnej osoby. Oferty Kurier Pozn. zdg 13 718

Posługi
poszukuje dobrze polecona. Oferty Kurier Poznański zdg 13 717

Posługi
poszukuje uczciwa parę godzin dziennie, praniem zaraz. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 887

Uczciwa
panienka szuka posady do lepszego państwa najchętniej do mniejszej rodziny od 15. Oferty Kurier Poznański zdg 13 922

Dziewczyna
uczućwa z dobrym gotowaniem, zaprawami z długimi świadectwami poszukuje posady do bezdzietnego małżeństwa od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 13 224

Posługi
poszukuje dobrym gotowaniem i dobre referencje. Oferty Kurier Poznański zdg 13 358

Młodsza
uczućwa, świadectwami, poszukuje posługi okolica Łazarz, Ostroga. Oferty Kurier Poznański zdg 13 460

Dziewczyna
szuka posady do dzieci lub wszystkiego. Oferty Kurier Poznański zdg 12 969

Dziewczyna
poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurier Poznański zdg 12 967

Posługaczka
uczućwa poszukuje posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 12 951

Dziewczyna
zaufana przyjmie jakakolwiek posadę. Oferty Kurier Poznański zdg 13 011

Służąca
dobrze polecona przyjmie posadę od 1. Oferty Kurier Poznański zdg 13 012

Dziewczyna
uczućwa pracowita, z gotowaniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 12 973

Posługaczka
przyjme posługę na cały dzień lub po południu. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 12 958

Poszukuje
posługi, dobre świadectwa, polecenia. Oferty Kurier Poznański zdg 13 298

Młoda
szuka posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 13 492

owe

dawna i nowa. 16.10 Praga. Muzyka z płyt.

17.00 Kolonia. Koncert rozrywki. 17.15 Rzym. Koncert z Rio de Janeiro.

18.00 Paris PTT. Recital organowy. Budapeszt. M. cygańska.

18.20 Wiedeń. M. indyjska.

19.00 Frankfurt. Koncert rozrywki. 19.05 Ryga. M. operowa. 19.50 Hilversum I. Koncert popularny z udz. Imre Ungara.

20.00 Londyn. Koncert z Queen's Hallu pod dyr. Henry Wood. Stuttgart. Koncert muzyki operowej. Bruksela flam. M. flamandzka. 20.10 Hamburg. A wieczorek taneczny. 20.15 Stockholm. Koncert orkiestrowy. 20.30 Strassburg. "Złoto Renu" op. Wagnera.

21.00 Mediolan. "Lohengrin" op. Wagnera. Radio Paris. "Tosca i Izolda" op. Wagnera. Bruksela flam. Koncert orkiestry symfonicznej. Wiedeń. Wesola audycja muzyczna.

22.00 Sztokholm. Muzyka z płyt. Londyn. Music Hall. 22.20 Drexel. M. kameralna. Wiedeń. M. taneczna. 22.25 Budapeszt. Koncert ork. wojskowej.

23.00 Kopenhaga. M. taneczna (do 0.30). Tuluz. Rozmaite muzyczne. Stuttgart. M. rozrywkowa.

24.00 Frankfurt i Stuttgart. Koncert orkiestrowy.

Przypominamy
Dziś otwarcie

„MOULIN ROUGE“

UL. KANTAKA 8/9

Tel. 33-69

Tel. 33-69

Polecę
moja gospośka uczciwa, skromna, wymagająca do samotnej osoby. Słowackiego 34 — 5. zdg 13 445

Posługi
poszukuje na cały dzień. Łazarz. Oferty Kurier Poznański zdg 13 175

Posługi
poszukuje 2-3 razy w tygodniu. Łazarz. Oferty Kurier Poznański zdg 13 176

Uczciwa
poszukuje posługi od godz. 8 do 1.30. w śródmieściu. Zgłoszenia do Kuriera Pozn. zdg 13 364

b) Inni

Inteligentna
Niemka dobrej rodziny poszukuje posady w majątku do dzieci (konwersacja niemiecka). Oferty Kurier Poznański zdg 14 015

Krawcowa
do poprawek szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 14 004

Urzędnik
gospod. kawaler lat 34. doświadczony i zamożny rolnik, szkoła rolnicza, 11 lat praktyki w różnych majątkach na Pomorzu i Wielkopolski poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 648

Szofer
bezpłatny, wolne utrzymanie, mechanik, 2 lata praktyki, szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 12 482

Złóżę
kaucje, bankowa za posadę woźnego. inkasenta. Oferty Kurier Poznański zdg 13 247

Bona
z francuskim szk. posady od 15. Oferty Kurier Pozn zdg 13 289

Inteligentna
z prowincji bezwzględnie uczciwa dwa miesiące praktyki w rzeźnictwie szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 13 623

Technolog
z ukończoną wyższą szkołą budowy maszyn i elektrotechniki — szuka posady w dziale elektrotechniki. Oferty Kurier Poznański zdg 13 607

Smaczne śniadania — kolacje
wyborowe napoje tania. Śniadania. Probiernia Waltera. Wielka 29. dg 24 382

Przybory Techniczne
Przykładowe: suwaki — cyrkle, kalki szkieł, papiery rysunkowe, Schellhammer, światłoczułe

Aquila
św. Marcin 61 — Plac Wolności 9 ng 49 515

TEATRY

Poznań, środa, 1. 9.

TEATR POLSKI: Środa, 1. 9. godz. 20: „Pierwsza pani Selby”. Czwartek, 2. 9. godz. 20: „Pierwsza pani Selby”.

KINA

Poznań, środa, 1. 9.

APOLLO: „Pietro wyżej”.
GLORIA: „Roześmiane oczy”.
CORSO: „Ich Troje”.
GWIAZDA: „Stradivari”.
METROPOLIS: „Daniel Boone”.
OSWIATOWE T. C. L.: „Maly lord”.
RENAISSANCE: „Janosik hetman zbójnicki” oraz „Legia zwycięzców”.
SLONCE: „Zaginiony Horyzont”.
SFINKS: „Rozwód z przeszłości”.
SWIT: „Detektyw Helena Garfield”.
TECZA-Łazarz: „Ordynat Miłochowski”.
TECZA-Wilda: „San Francisco”.
WILSONA: „Jęj Pierwsza Miłość”.

Przedpłata

na miesiąc wrzesień 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20 w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Bufetowa
młodsza szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 13 947

Panienska
do obsługi. „Trocadero”. Nad Wierzbakiem 9. zdg 14 153

Stenotypistka
polsko - niemiecka szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 14 144

Korespondent
registrator wykształcony, znający języki niemiecki i polski oraz nowoczesne systemy org. przedsiębiorstw, poszukuje posady. — Oferty Kurier Pozn. zdg 12 373

Absolwent
szkoły wydziałowej, szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 12 444

Panna
zna pielęgnację niemowląt, kochająca dzieci lub pokojowa szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 12 346

Biuralistka
inteligentna i miła, zna maszynę, szuka posady początkującej. Oferty Kurier Pozn. zdg 12 360

27. WOLNE MIEJSCA

Rządca
na wzorowo prowadzony majątek poszukiwany. Oferty Kurier Poznański zdg 24 197

Książkownia
obeznana z prowadzeniem biurowym, amerykańskiego i zestawieniem bilansu, przystojna, mogąca i szefa zastępować do większego składu detalicznego od 1 października lub później potrzebna. Zgłoszenia z podaniem pensji, odpisu świadectw i fotografii proszę przesyłać do ekspedycji Kuriera Poznańskiego zdg 12 377

Fryzjerka
dobra siła, znająca dobrze wodną, manikur. A. Paszki, Kościelna (Pomorze). zdg 12 744

Laborant (laborantka)
retuszera (retuszera) pierwszorzędne siły od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 12 739

Naprawy zegarków
biżuterii

Ng 487:8

wykonuje we własnej pracowni

Dziewczyna

skromna do wszystkiego, 3 osoby Grochowe Łaki 5. m. 5. zdg 13 581

2 — 3

uczennice przyjmie. Kwiatowa 2. m. 7. zdg 13 681

Bufetowa

siła pierwszorzędna może się zgłosić pomiędzy godz. 16—20. Bar-Sniadalnica Bracia Dawidowscy. zdg 13 696

Poszukuje od 1 października dośkonale gotującej

gospodyni - kucharki

Pożądana znajomość kuchni małopolskiej. Odpisy świadectw: adwokat Łączewski. Koźmin, Ogrodowa. zdg 13 579

Elew gospodarczy

na zastępstwo z roczną praktyką potrzebny za wynagrodzeniem. Majetność Hutka, poczta Gebice pow. Czarnków. zdg 12 908

Restauracyjna

dziewczyna, dobrym gotowaniem. Światosławska 4. zdg 13 301

Technik budowlany

niewo praktyki, akuratywny zaraz potrzebny do biura — na budowie Poznaniu. Oferty z podaniem wynagrodzenia Kurier Poznański zdg 13 593

Potrzebna

slużaczka do wszystkiego, młoda i czysta, małe gospodarstwo. Traugutta 31. m. 1. zdg 13 675

Slużaczka

potrzebna od zaraz. Dobre świadectwa. Mickiewicza 17. II piętro, lewo. zdg 13 570

Dziewczyna

do posługi na cały dzień. Langiewicza 18. m. 9. zdg 13 913

Kto

szycie koldry oraz tańszą krawcową na bieliznę pościelową. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 14 007

Starsza

pania do prowadzenia domu. skład gotówką 2.000.— przyjmie na dożywocie. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 955/6

W. KRUK

ul. 27 Grudnia 6

zał. 1840

Dobrze polecona

slużaczka około lat 30 z gotowaniem, samodzielna potrzebna dla lekarki w większym mieście na prowincji. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 12 568

Tapicer

kawaler potrzebny stałe „Zakład Tapicerski”. Bydgoszcz, Pomorska 4. ng 49 509

Szofer - ogrodnik

dobre świadectwa. Oferty podaniem warunków Dunin, Bogusławice, Izbieta, Kujawska. zdg 10 523

Apteka

p. Orlem Krotoszyń poszukuje od 1. 10. dobrze wprawcow. asystenta (tki). Referencje, warunki Kurier Poznański zdg 24 284.

Technik dentystyczny

młodszy, biegły w pracach lanych od zaraz. Zgłoszenia J. Sypniewski, dentysta, Keypnia. ng 49 501

Gorzelnik

samotny, dobrze polecony, obeznany z książkowictwem, rolnictwem potrzebny zaraz. Buszewo, poczta Lubosina. zdg 13 627

Poszukuje

się zaraz ucznia dentystycznego, nie wyżej 16 lat, władającego językiem niemieckim. Oferty z odpisem świadectw szkolnych, życiorysem Kurier Pozn. zdg 13 624

Slużaczka

młodsza do wszystkiego potrzebna. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 622

Uczennice

lepszych rodziców na rok przyjmie Salon Mod. Marcin 32. zdg 13 615

Panienska

z kaucją 300.— zł do bufetu i obsługi gości na stałą posadę, bystra i uczciwa może się zaraz zgłosić. Oferty Kurier Poznański zdg 13 606

Robotnik

lub robotnicza znający przedzenie powrozów może się zgłosić. Wytwórnia Włny Drzewnej, Tama Garbarska 25. zdg 13 603

Ekspedientka

blawatniczka - galanterijnej, wiek 23—28, z fotografią potrzebna. — Oferty Kurier Poznański zdg 13 656

Młodsza dziewczyna

dobrym gotowaniem, pracowita, czysta, uczciwa, rzutka do wszystkiego. Zgłoszenia św. Marcin 22. m. 4. zdg 13 653

R. Barcikowski S. A. Poznań

Fryzjer
dobry potrzebny zaraz. Wodna 21. zdg 13 572

Uczeń
fryzjerski. Zamkowa 4a. zdg 14 044

Slużaczka
Wielkie Garbary 48 — 8. zdg 13 993

Ekspedientka

rzeźniczna potrzebna od 15. 9. z małą kaucją. Drzewiecki Władysław, Miłostaw, Rynek 3. zdg 13 982

Kucharka

samodzielna. Kasyno Oficerskie, Ułanowska 2. zdg 13 909

Fryzjer

fryzjerka trwała, potrzebny. — Słowackiego 41. zdg 14 133

Bufetowa

młoda. Restauracja, Półwiejska 5. zdg 14 108

Posługaczkę

Kochanowskiego 17 — 6. zdg 13 906

Bufetowa

młodsza, dzielna w swym zawodzie poszukuje posady w Poznaniu. Oferty do Kuriera Poznańskiego ng 49 528

Uczennica

z szkołą handlową. A. Dzikowski, Stary Rynek 49. Pg 29 895-35,30

Akwizytorów

sprzedaż światowej marki odborników. Oferty „Par”. 57,223 Pg 29 813-57,223

Czynna współpracownica

do składu papieru potrzebna z gotówką do 2.000.— zł. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 954

Slużaczka

gotowaniem. Pocha 72 — 9. zdg 14 086

Posługaczka

potrzebna. Ostroroga - Zakret 13. m. 3. dg 24 308

Modystka

potrzebna „Madame”, pl. Wolności 18. zdg 14 157

Panienska

znająca prace file przyjmie. Małeckiego 31/32, m. 23. zdg 14 139

Prasowaczka

potrzebna. Hain, Pocha 28. zdg 13 733

Ekspedientka

działa do składu bielizny oraz artykułów męskich od 1. 9. lub 15. 9. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 13 884

Dziewczyna

do posyłek potrzebne. Skład Futera, Bak, Aleje Marcinkowskiego 18. zdg 13 916

Fryzjer

wodna konieczna. Marcin 68. zdg 14 104

Książkownia

maszynistkę poszukuje „Auquilia” plac Wolności 9. zdg 14 089

Humor zagraniczny

— I cóż zdobyła siostra twoja za owe odziedziczone dziesięć tysięcy dolarów?
— Męża!

(M)
(„Everybody's Weekly”)

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznymi: 200 gr. Od 1-lamowej milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30. w dni przedświąteczne do godz. 22 u stróża. do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10. w dni przedświąteczne do godz. 10.45, większe według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.), słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Wydawca nie odpowiada za niemożność wykonania ogłoszenia, powstałą wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200-149.